AUG 11 1911
The New York Pub Li.
476 Fifth Ave
1-32

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, : : New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

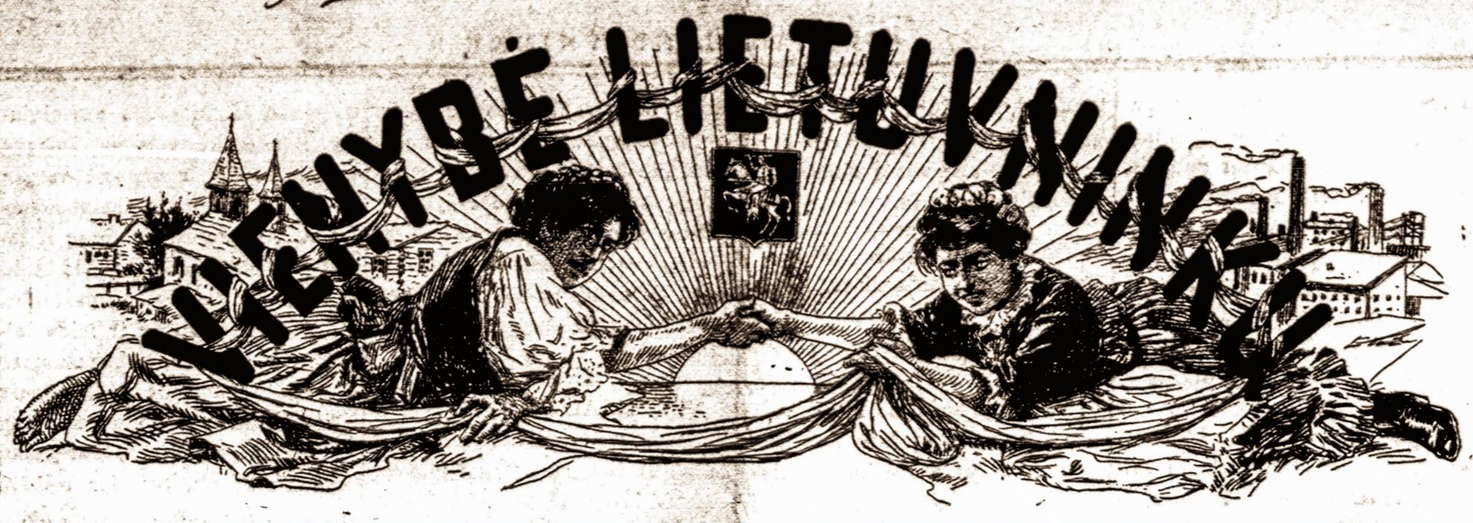

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, : : New York
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 32. Brooklyn, N. Y. 9 d. Rugpjučio (August) 1911 m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

KAŽIN, AR GERAS NAUJAS SUMANYMAS?

'V. L.' 30-me num. tilpo kaip ir naujas p. Jurio sumanymas apie sutvėrimą naujos draugijos — referatų, bei prelekcijų skaitymui. Gerbiama 'V. L.' redakcija, paremdama minėtą p. Jurio nuomonę, nuo savęs pataria pasinaudoti tam tikslui busiančiu laikraštininkų susivažiavimu.

Sunku nesutikti su p. Jurio nuomone, kad praplatinimas rimtesnio žodžio visuomenėj keliu referatų, ar prelekcijų, yra labai geistinas: jau didis laikas šluoti lauk iš mūsų susirinkimų tas netikusias mūsų „kalbėtojų" prakalbas, kurios jeigu stačiai nedemoralizuoja žmonių, tai tankiai ir naudos jokios neatneša. Teisybė, prakalbos, — gyvas žodis, — gali būt nemažesnės vertės už referatus, o daug gyvesnis už pastaruosius; bet tas būtų jeigu turėtum atsakančius kalbėtojus. Vienok geresnių kalbėtojų męs turime vos kelis, — na, o kokios naudos galima laukt nuo tokių „malūnų", kaip Šeštokas ir jiems panašus?..

Stoka gerų kalbėtojų todėl noroms-nenoroms verčia pamainyti gyvą žodį spausdintu, rengiant ir platinant tinkamus rimtus referatus.

Taipgi reik sutikti ir su 'V. L.' redakcijos patėmijimu, kad galima būtų tam tikslui pasinaudoti Laikraštininkų Susivažiavimu, kuriame laukiama dalyvaujant „kvint essenciją" mūsų inteligentijos Jeigu tam tikslui negalima bus sutraukti vienon krūvon mūsų inteligentiškų spėkų, tai reik manyti, jog dar ilgai mūsų visuomenė bus priversta „šviestis" beklausydama įvairių „štukorių" ir „magikų", arba sienomis lipinėjančių lunatikų... Apart inteligentijos nėra kam kitam to darbo atlikti ir, berods, tokiu ar kitokiu būdu ji privalėtų tam tikslui suvienyti savo jėgas.

Be nejaugi vėl tversim kokį naują „ratą, ratelį", susivienijimą, ar sąjungą? O gi pasakykit susimildami, kur dėjosi T.M. Draugija?.. Juk tas bene tiesiog ineina į jos veikimo sferą. Taigi abejotina, ar būtų išmintinga eikvoti jėgas tvėrimui tas jėgas sunaudojus tobunaujų organizacijų, ažuot tas jėgas sunaudojus tobulinimui senos organizacijos.

Pastaraisiais metais, kiek šiuos žodžius rašančiam žinoma, T. M. D. bandė rimtai už to dalyko imties. Pirmi systematiškai apdirbti bandymai buvo betaisant jubilėjinius Kudirkos vakarus. Tuom laiku, kiek pamenu, išsiųsdinėta, kur tik buvo galima, medžiaga Kudirkos vakarų surengimui. Sekančiais metais taipgi buvo bandyta surengti tokiu-pat būdu Jauniaus ir Vaičaičio vakarus, — nors su mažesniu gal pasisekimu.

Be to T. M. D. nuo III seimo turėjo savo programe išdirbimą visos eilės paskaitų, kurios turėjo būti išsiųsdinėtos T. M D kuopoms ir kiek teko patėmyti laikraščiuose, keletas tokių paskaitų jau buvo p. Gabrio net prisiųsta. Ar jos buvo kaip nors sunaudotos—tas mums nežinoma.

Referatai, ar prelekcijos — apšvietos darbas. To darbo atlikimui turime T. M. D. Todėl, vietoj tverti kąnors naujo, verčiau stengkimės sucentralizuoti mūsų iškrikusias inteligentiškas jėgas T. D. Draugijon, arba paskatinkim šią pastarąją prie šio darbo, jei apsileidus.

Taigi kur, sakau, pasidėjo T. M. D? Po vasaros karščių ir po ilgų „vacation", bene būtų jau laikas šį bei tą pradėti...

Monongahella.

ŽODIS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ.

Gerb. viengenčiai! Turiu už didelę garbę jums pranešti, jog 1-mą dieną š. mėn. atvykau į šią laisvės šalį su ypatingai svarbum tikslu. Pirmiaus, negu pranešiu plačiau apie svarbumą mano misijos, pavelykite pasveikinti jus visus vardan Prūsų lietuvių. Męs, lietuviai Mažosios Lietuvos, jau nekartą pasidžiaugėm apie tautiškus darbus, kuriais puošiasi mūsų broliai, gyvenantįs Amerikoje. Nekartą galėjome su pasigėrėjimu pranešti apie tai nežinantiems, jog dėka amerikiečių vientaučių triūsui kįla tautiškas susipratimas diena iš dienos augštyn. Męs iš dalies matydami gerus paveikslus, pasirengėme jus sekti; bet, deja!—mums užstoja kelią visokios kliūtįs, kurių prašalinimui dabar pradėjome dirbti. Ant kiek mums pasiseks atlikti tą ne lengvą darbą, tai ateitis parodys.—

Męs, arba geriaus pasakius maža dalelė mūsų pasekam atidžiai jūsų darbus, ir linkime jiems kuogeriausios kloties. Berods laiks nuo laiko tenka pamatyti kokį gyvybės ženklą jūsų laikraštijoje ir apie Prūsų Lietuvą. Bet tas yra toks silpnutis, jog jis nepalieka žymės tarpe viengenčių, ir dingsta, kaip jūroje vilnis. Šitam negeistinam padėjimui pasistengėme padaryti galą ir kokiu nors būdu susiartinti ir užmegsti stipresnius ryšius.

Štai ir priežastis mano atsilankymo pas jus, Gerb. Viengenčiai.

Mums susiartinti norint, reikia žinoti viens kito padėjimą, idant sužinojus kas mus spaudžia ir daro visokias kliūtis mūsų tautiškam kilimui, draugiškai sustoję jąs prašalintumėm. Kadangi pilnai žinau, jog didžiausia dalis gerb. viengenčių nepažįsta mūsų, t. y. Prūsų Lietuvių padėjimo, iš tos priežasties ir noriu juos, kiek galėdamas, supažindinti. Bet ne per laikraščio skiltis, tiktai gyvu žodžiu. Tam tikslui atvažiavau, ir noriu savo jausmus perduoti jums, brangųs viengenčiai. Todėlei teiksitės tokie malonųs būti ir suteikti man tokią atsakančią progą, kaip tai atvirus viešus susirinkimus, kuriuose galėčiau paaiškinti mūsų padėjimą. Kartu norėu priminti, jog tiktai trumpą laiką (5 savaites) tegaliu viešėti jūsų tarpe. Nevėliaus, kaip 15 d. rugsėjo turiu išvažiuoti tėvynėn. Labai būtų man malonu išgirsti gerb. viengenčių nuomonę, ir kartu patarimus; kur, tai yra kokiose kolonijose mano atsilankymas būtų labjau pageidžiamas. — Prie šitos progos paminėsiu tiktai tiek, jog tūli stebėsis apie mūsų padėjimą, ir beabejonės, sužinojus dalykų stovį, su visu atsidavimu stengsis suteikti savo brolišką ranką. Tenemano nei vienas, jog mūsų susiartinimas tai ne svarbus dalykas. *Jis yra mūsų tautos gyvybės klausimas!* Nuo pasekmingo susiartinimo ir užmezgimo stipriu, tvirtų ryšių, priguli visa mūsų tautos ateitis.

Todėl, kas myli savo giminę, savo tautą, tas visa ingale lai pasistengs jos gerovei patarnauti. Gerb. pirmininkų visų draugijų, labai melsčiau, idant apie šitą svarbų reikalą tarpe draugų pasikalbėtų, prirengtų susirinkimus, ir man apie tai praneštų, kuraš galėčiau nuvykti ir išpildyti savo misiją. Žinias apie tai prašau siųsti į redakciją 'Vienybės Lietuvninkų' 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Jonas Vanagaitis.
iš Tilžės, (Prūsų Lietuvos)

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Sykį tik Amerikos kongrese prasidėjo įsigauti radikališki elementai, tuojaus pastaraisiais metais jau visai kitokis vėjas paputė įstatymų srityj. Tą padarė pirmeiviškieji elementai abejuose kongreso rūmuose, kur jau antri metai eina didelės reformos. Iš tų reformų gimė ir šiąnedėl du dideli sumanymai. Vienas, tai įnešimas senatoriaus Oweno iš Oklahoma. Jisai reikalauja padaryti Amerikos teisdarystėje revoliuciją. Anot jo, prasižengusius konstitucijai teisėjus gali žmonės patįs tuojaus prašalinti tuojaus iš vietos, net nedavę jiems žinios ir laiko apsiteisinti, jeigu tik per peticijas didžiuma balsų tą nutars. Ikšiolei gi Amerikos teisėjai yra šventai nepaliestinos ypatos. Augščiausiuose teismuose jie net visam gyvenimui renkami. Ar šitas sumanymas įsikūnys, nežinia. Bet jau vien tik jo pasirodymas užreiškia, jog Amerikoje prasideda radikališka įstatymų srovė. Kitas naujas sumanymas gimė atstovų rūme. Jį padavė socialistas atstovas Berger. Jisai reikalauja įstatymo, kad kiekvienam žmogui, sulaukusiam 60 metų senatvės, o išbuvusiam 16 metų Amerikos piliečiu, būtų iš valdžios mokama pašalpos pensija Kaip tuodu riešučiu sukrims pasenęs ir konservatiškas kongresas, laikas parodys. Bet tas duoda spaudai ir visuomenei daug rimtos medžiagos.

RUSIJA.

Nesenai Maskvos taip vadinamas socialinis muzėjus padarė akyvą statistiką: kiek yra fabrikuose nemokančių rašto žmonių. Perrašyta buvo 69,368 žmonės, iš tų — 34,785 vyrai, o 34,583 moterįs. Iš to skaitliaus pasirodė, jog moka rašto 26,500 vyrai ir 8,979 moterįs. Taigi vyrų esama bemokslių tik trečdalis, o moterų tik ketvirta dalis temoka rašto. Dar kitas indomus faktas, jog visi jaunieji darbininkai ir darbininkės moka rašto. Nemoka tik senesni žmonės. Iš to Rusijos laikraščiai pasidžiaugia, jog nežiūrint į apsunkintą mokslą ir stoka mokyklų, liaudis vistiek apsišviečia. Jeigu, sako, tik duoti žmonėms laisvą apšvietą, tai rusų liaudis greitai pasivytų visą pasaulį. Be abejonės ir taip pavys. Nes rusų inteligentijoje kur-kas didesnis yra pakilimas prie dailės, politikos ir mokslo, negu pav. va Amerikoje, kur jaunuomenė universtituose visą gražiausį liuosą laiką praleidžia žaidimu su sviediniu.

Maskvoje užsibaigė teismas ant intendantų. 52 valdininkai pasmerkti areštantų rotosna nuo 3 metų iki 6 mėnesių. Didžiausią bausmę gavo: Šeremetevskij, Pilsudskij, Sviatogor-Stepin, Popov ir Zagriebelskij. Septyni visai išteisinti. Visi bylos kaštai nuspręsta išjieškoti iš kaltininkų ir atiduoti į Aleksandrovską komitetą sušelpti sužeistuosius karėje. Tuojaus visi pasmerktieji ir paimti kalėjiman. Taigi valdžia nors sykį bjūrokratus pribaudė.

Jau kokie dveji metai rusų visuomenėje ėjo ginčai apie tautiškąjį hymną. Kaip žinoma, rusų tautos hymną parašė muzikas Lyovas. Buvo jam užmetinėjama, jog jisai šitam hymnui paskolinęs melodiją iš senoviškos hollandiškos psalmės. Pagaliaus daėjęs gandas apie tuos ginčus patį šitų psalmių autorių, Hollandijos muziką Daniel de Lange, kuris ir paaiškinęs rusams, jog jisai pats šitą motivą skolinęsis nuo rusų. Taigi rusų hymno melodija esanti grynai rusiška.

'Peterb. Viedomosti' paduoda statistiką, kokias kningynuose daugiausiai skaitoma kningas. Pasirodo, kad ant šimto žmonių, 62 žmonės reikalaują apysakų ir šiaip raštų, bet labai mažas skatlius draugijiškai-mokslišką kningų. Šiaip iš autorių daugiausiai esąs mylimas Tolstojus Po jam eina šiokia eilė: jeigu paimti 1000 skaitytojų Tolstojaus, tai 60 reikalauja Turgenevo ir 59 Dostojevskio. Gorkis nupuolęs, nes jo raštų bereikalaują 24. Kiti rašytojai, kaip Conan Doyle, Arcybašev, Moupassant, Merežkovskij — stovi ant lygumos. Pastebėta, kad darbininkai jų visai neskaito. Vidutiniškai visuomenė skaito šiuos autorius: Gončarovą, Čechovą, Andrejevą, Zolą, Verbickį, Senkevičių, Puškiną, Korolenko. Ant antros vietos stovi historiški raštai. Reiškia, visuomenė interesuojasi savo ir kitų tautų praeičia. Tokia tauta toli žengs.

Peterburgo apskr. teisme užbaigta byla apie valstijos slaptų išdavimą. Apkaltintas yra „Rusų esperantistų lėigos" pirmsėdis A. Postnikov. Jisai tankiai važinėdavęs Europon, buvo pernai ir Amerikoje, esperantininkų kongrese Washingtone, su tarptautiškos kalbos reikalais, ir ant galo tapęs rusų policijos pritvertas, būk išdavęs svetimoms šalims labai svarbjas valstijos slaptas. Kapitonas Postnikov buvo areštuotas dar 22 d. balandžio ir dabar tebesėdi Petro-Pauliaus tvirtovėje.

BALKANAI.

Sukilimai albaniečių ypač giminės malirosų, visgi Turkiją gana inbaugino. Dabar turkų valdžia sutiko ant didesnės dalies albaniečių, pažadėjo net suteikti neužilgo jiems autonomiją, kaip tik būsią sutvarkyti reikalai pačioje Turkijoje. Tik širdingai meldžia malirosus grįžti į namus ir laukti. Tuos turkų valdžios prižadus gvarantavo ir Juodkalnio karalius Nikolas, kuris už albaniečius stoja. Taigi sukilėliai, nors Turkijos prižadams nesitiki, nes jie jų viliugystę daug sykių jau buvo patyrę, bet pasikliaudami žodžiais Juodkalnijos valdono, nutarė revoliuciją paliauti ir pradėjo keliauti iš Podgoricos į savo namus žemės dirbtų.

MEXIKA.

Vėl grumzdžia revoliucijos aidai. Naujoji valdžia pasidalino į du abazu: maderistų ir vasquistų, tai yra šalininkų Madero ir Vasquez Gomezo, kuris buvo vidaus reikalų ministeriu, bet šianedėl laikinasis prezidentas de la Barra atstatė ir Madero tam pritarė. Didelė maderistų dalis atsitraukė nuo Madero ir reikalauja sugrąžinti Gomezą. Jei nesugrąžįs, tai grumoja iššaukti naują revoliuciją.

Ant būsiančio prezidento viešai dabar pastatė savo kandidaturas, du aspirantai: Madero ir gen. Reyes.

MAROKA.

Londono 'Times' atspauzdino žinias, būsią užtikėtinas, jog Marokos klausime dvi didesnės valstijos jau susitarė, būtent Vokietija ir Francija. Vokiečiams francūzai perleisią gana didelius žemės plotus Kongo

valstijoje, užtai vokiečiai apleisią didelę savo dalį Marokoje francūzams. Kas teks iš murinų šalies kitoms valstijoms, Londono informatorius pasirodo dar nežinąs.

ANGLIJA.

Kebliame ir juokingame padėjime pasijuto lordai arba unionistų partija, kuriuos nori sugniaužti partija valdžios arba partija liberalų, vedama pirmininko Asquito. Liberalai tebesitriūsia, kad atimti lordams „veto", ir jeigu tam patįs lordai nepritars, buvo sumanyta reikalauti iš karaliaus, kad sutvertų apie 500 naujų peerų arba lordų, kurie būtų liberališkų pažvalgų ir padėtų lordų rūme šitą įstatymą perleisti. Pakol kas, dar nežengė karalius ši to žingsnio, bet užtai įvyko lordų abaze keista permaina: kaip pirmiaus jie dangų-žemę vertė, kad tik visi lordai prieš šitą įstatymą balsuotų, taip dabar atsukė agitacijos jienas, ir šaukia: „broliai, nebesipriešinkim! Tegul atima „veto" teises, by tik nesutvertų dar 500 mums naujų kolegų-lordų!"

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Giedraičių byla. Berželio 11 d. pas Vilniaus apskričio teismo narį buvo teisiama 16 Giedraičių parapijonų, kaltinamų už kėlimą bažnyčioje tirukšmo, stengimos sustabdyti lietuvišką giedojimą ir t. t. Teisme kaltinamieji neprisipažino kaltais ir sakė, kad tik giedoję, „kaip visuomet", jokios tvarkos (kad tą dieną išpuolė lietuviams giedoti), nežinoję, ir niekam trukdyti nenorėję ir netrukdę. Lietuvių gi liūdytojai, priešingai, tvirtino, kad lenkai tyčia giedoję ir norėję priversti lietuvius atsisakyti visai nuo lietuviško giedojimo.

Kaltintojas antstolis Suboč palaikė apkaltinimą tik prieš tris kaltinamuosius — Aleksandravičių, Vitkauską ir Jurevičių, kuriuos teisėjas ir nuteisė 1 mėn. arešto. Kiti visi išteisinta. Reikia pažymėti, kad šie trįs nuteistieji jau po 3 savaites sėdėjo prieš teismą to paties antstolio pasodinti.

KAUNE Liet. Dailės Parodą aplankė 1090 žmonių, iš kurių 489 moksleiviai. Moksleiviai beveik visi (apart kokių 20) lietuviai. Parodoje, lankėsi gana daug sodiečių ir jaunimo burelių, studentų vedamų, ypač iš Suvalkų gub.

Marijampolės Ūkio Parodos Komitetas per susirinkimą 16. VI. 1911. priėmė savo tarpan da 3 narius: Varkalą, Žagrės direktorių Baltrušaitį ir Juozą Rimšą; nutarta pakviesti esančias gubernijoj draugijas, kad išrinktų vietines komisijas parodos reikalais rūpintis; be to pripažinta reikalingu apgarsinti laikraščiuose, kas ir kiek yra Parodai paaukavęs; taipogi nutarta išleisti ir išsiuntinėti tam tikri lapeliai — pakvietimai į draugus ir į atskirus žmones, kad padėtų Parodą rengti.

KULIAI, Zarasų pav. Berželio 19 d. buvo vakaras. Vaidino „Ponas ir mužikai" ir „Geriau vėliaus, negu niekad". Vaidino vidutiniškai. Buvo apgarsinimuos visur, kad būsią dainos, šokiai ir skrajojamoji krasa. Bet to visai nebuvo. Žmonėms nepatiko, ypač, kad nebuvo dainų. Publikos prisirinko, bet daugelis buvo girtų. Bet tas visai nenaujiena, nes paties pirmininko trioboj buvo žydas, kuris turėjo didelį vežimą degtinės. Dauguma tą „dievaitį" dabar vaiko iš vakarų, bet čia turbut negali...

Rutelės Žiedas.

Gižai, Vilkav pav. **Indomus įsakymas.** Liepos 10 d. buvo valsčiaus susirinkimas Pribuvo ir pavieto viršininko pagelbininkas Grikietis (lietuvįs). Kas buvo svastoma sueigoj, neminėsiu, nes nesvarbu. Tiktai štai ką: Grikietis papasakojo, kad ūkininkas turi žinoti, kur jo tarnai naktimis vaikščioja, arba kada nakčia nebūna namie. Tada reikią slaptai pranešti policijai, būnant kur apylinkėj apiplėšimui ar kitokiam panašiam atsitikimui. Už slėpimą gi tokių dalykų, jei bus prirodyta, ūkininkas turės užmokėti pabaudos 500 rb. arba 3 mėn. kalėjimo Toliau — kad paskutiniu laiku jaunuomenė, kaipo matyti iš laikraščių (nepasakė kokių), daro visokius slaptus susirinkimus, ir taip jie įsidrąsinę, kad „sako net eiles, dirba spektaklius ir t. t."— Tokių susirinkimų irgi neturįs ūkininkas priimti, nes jo laukia ta pati bausmė; dalyvaujantieji tokiame susirinkime irgi atsako tokiuo-pat būdu. Pranešti policijai apie tokius susirinkimus butinai reikia, sakė Grikietis: „Jeigu jųs, ūkininkai, patįs nesirūpinsit ir policijai nepadėsit, tai pasijusite greitai plėšikų rankose". Čia perdaug Grikietis sumaišė: ir tuos ką naktimis valkiojasi ir — ką „įsidrasinę spektaklius dirba ir eiles sako" — visi jam lygųs... .....kas?

VABALNINKAS, Pan. pav. Daugelis sodžių sumanė skirstytis į vienasėdžius. kai-kurie jau išsiskirs. Matininkai atsiųsti valdžios, visi jie rusai, bet vietinę kalbą moka. Niekur jų taip ilgai netrukdė, kaip Žironių sod.; nuo balandžio 20 d. darbuojasi ir negali nieko padaryti. Priešingai pusei numažinti buvo atsiųsti trįs sargybiniai. Prie to trįs vietiniai žmonės nuteisti, kad betvarkę darę, trims dienoms kalėti. **Sodietis.**

PLOKŠČIAI, Naum. pav. **Gminos reikalai.** Berželio 28 d. antra kartą (pirma tirinėjo pagelbininkas) atvyko pavieto viršininkas su savo sekretoriumi ištirti gminos vyresnybės darbus. Liūdininkai išaiškino, kad už paspartus imta ligi 3 rb.; pagal įstatymus leista imti 15 kap., už paliūdijimus imta ligi 8 rub. (pagal įstatymus turi išduoti dykai). Dauguma laukė su nekantrybe apie kokias kainas pasakys pavieto viršininkas. Jis išaiškino, kad viskas turi būti išduodama dykai (be jokių mokesčių — išskiriant paspartų blankas). Vertėtų paskirti valsčiaus sąmate keletą rublių, kad greičiau atpratinti valsčiaus vyriausybę nuo pinigų už raštus ėmimą. Blogus darbus „gminos ponų" prirodė šeši liūdininkai. Koks bus galas, parodys ateitis.

Kalti ir patįs ūkininkai, kad renka vaituosna, kurs davė daugiau „magaryčių".

Didvyrys.

(«Liet. Ukin.»)

Archeologiškas radinys. Ber. 25 d. k. Laukevidyj (Sredninkų valsč.), kame rengiama Kauno pirmas nesudegamasai betonipirmas neseudegamasai betoninis namas, bedarant fundamentą, užtikta žemėje žmonių kaulai ir vienas visai sveikas kiaušas, taipogi visokių daiktų iš bronzos: brasletai, žiedai ir t. t. Viskas, pagal gubernatoriaus Verevkino patarimą, atiduota į Kauno archeologijos muzėjų.

Visuotinas metinis „Saulės" Draugijos susirinkimas įvyko berželio 21 d. kun Dambrauskio vardo liaudies mokykloje Viliampolyje. „Saulės" draugijos valdybon tapo išrinkti: kun. pralatas J. Kerpauskas. kun. K. Ališauskas, p. T. Žilinskis, kun. Šaulys, p. A. Vaitkevičius, p. E. Vaitkevičienė, p. Garalevičius, gydytojas p. R. Šliupas ir kun. M. Jankevičius. Revizijos komisijon pateko advokatas p. Leonas, kun. M. Miežinis ir kun. Dogelis.

Visuotinas susirinkimas ingaliojo „Saulės" draugijos valdybą pirkti Kaune už 6000 r. plecių su esančiais namais statyti naujiems namams, daryti reikiamas sutartis ir tt. Padidinti „Saulės" draugijos ineigoms susirinkimas ingaliavo kun. Alšauskį ir kun. Tumą rinkti aukas, teisių ribose leidžiamas. Be to „Saulės" sušelpimui susirinkimas patarė „Saulės" valdybai išgauti valdžios leidimą intaisyti lioteriją.

„Apžvalgos" N 1 randame tokią žinutę: Akademiškojo Karaliaučiaus universiteto literatiškoje Draugystėje kalbėjo 20 berželia kandidatas augštesniųjų mokyklų p. Očipka apie „lietuviškas dainas". Po kelių įžangos žodžių apie rubežius lietuviškosios kalbos, prisiminė kalbėtojas trumpai apie historiją ir kultūrą Lietuvos ir prisikreipė tada prie tikslo savo pranešimo, būtent prie lietuviškųjų dainų. Pradėdamas su seniausia užrašyta daina iš 1512 metų, kuri ir seniausias mums išlikęs rašto paminklas yra, išguldė p. Očipka, pasinaudodamas kelių Herderio ir Chamisso(dviejų garsingų vokiečių eilininkų) gražiai į vokišką kalbą išverstų, dainų. Tolesniame savo pranešime parodė jis jųjų išsiauklėjimą iki šiai dienai. Su keliais kritiškais paminėjimais ir nurodymu ant Goetes ir Lesingio, anuodu garsingiausiu vokiečių eilininku, kuriuodu lietuviškas dainas labai pagyrusiu yra, baigė pranešėjas savo kalbą.

Javų uždėrėjimas Vilniaus gub. Vilniaus, Lydos, Trakų ir Ašmenos pav. žieminiai ir vasariniai javai gana gerai užderėjo, nors vietomis ir pakenkė šalnos arba uždžiovino. Disnos ir Vilkiokos pav. iš priežasties šalnų ir uždžiovinimo javai nepuikųs. Švenčionių gi pavieto vasariniai javai vidutiniai užderėjo, žieminiai nieko sau, o lankos ir daržovės uždžiovintos. Vietomis jau prasidėjo rugepjutė.

(„Liet. Žin.")

VILNIUS. Naujas laikraštis. Pradėjo eiti naujas kapeikinis lenkų dienraštis „Wilenski Goniec Poranny". Kaip matyt iš pirmųjų dviejų NN „Wil. Gon. Por." žadąs būti lenkų pirmeivių organu. Visupirmiausia naujas laikraštis kibo ginčuosna su einančiu jau pigiuoju lenkų dienraščiu „Gazeta 2 grosze".

KAUNAS. Šiomis dienomis Žemaičių vyskupas Cirtautas įšventė kuninguosna baigusius Žemaičių seminarijos mokslus: Joną Audarą, Stasį Baltrimą ir Norbertą Pakalnį.

Nubaudė kuningą. Minsko gubernatorius nubaudė 300 rublių (arba dviem mėnesiam kalėjimo) Minsko kleboną kun. Majevskį užtai, kad jis įžeidęs policistus per katalikų procesiją.

„Šviturys". Šiomis dienomis jau pradėta spauzdinti pirmieji lankai didelio lietuvių metrašio — kalendoriaus 1912-tiems metams „Šviturys". „Šviturį" redaguoja, kaip jau buvo rašyta, p. Liudas Gira, kuris į metrašio bendradarbius yra pakvietęs žymiausias lietuvių raštijos pajėgas. „Šviturį" puoš daugelis illiustracijų.

VEIVERIAI, Suv. gub. Veiverių mokytojų seminarijų šiemet baigė 21 žmogus. Pagal tautybę skiriasi šiaip: 17 lietuvių, 2 rusu ir 2 vokiečiu; vienas gi lietuvis dėl ligos laikys egzameną rudenį, tat išviso šiemet bus baigusių seminariją 22. Įstojamieji kvotimai pirman kursan prasidės nuo rugpjučio 7 d.

SUVALKAI. Prieš septynias savaites buvo policijos suimti kai kurie mokiniai Suvalkų privatinės lenkų komercijos mokyklos. Dabar mokyklos vyresnybė gavo įsakymą bematant pašalinti visus tuos suimtuosius mokinius iš mokyklos.

ROKIŠKIS, Ežer apskr. Berželio 26 d. buvo surengtas spektaklis; vaidinta 5 veiksmų drama „Ūkanose". Vaidinimas nusisekė neblogai. Artistai savo roles atliko vidutiniškai, o kai-kurie tai ir visai gerai Paskui vietinio vargonininko vedamas choras padainavo St. Šimkaus sukomponuotų keletą dainelių. dainos žmonėms patiko; nudžiugome pamatę pažangą dainose. Seniau dainos ne kaip nusisekdavo. Nežiūrint to, kad tą dieną lijo, publikos tačiau buvo nemažai **J. S-as**

BIRŠTONAS, Trakų ap. Berželio 25 d. buvo čia baigiusiojo šiemet Peterburgo konservatoriją jauno lietuvio dainininko(kauniškio) p. Babravičiaus koncertas, dalyvaujant dar p-lei Mieržinskaitei (dainavimas) ir p. Visockiui (smuikas). „S. Z. T." rašo apie tą koncertą: „Talentingas p. Babravičius turi puikų tenorą ir tobūliai valdo savo lankų balsą". Dainavęs Babrav. rusiškai, lietuviškai ir lenkiškai Recenzėnto nuomone, kaip p. Babr., taip ir p-lė Mieržinskaitė „netolimoje ateityje bus pastatyti eilėje įžymųjų operos artistų, muzikos žinovai lemią jiedum puikią ateitį". Vakaras puikiai pavykęs kaip iš dailės atžvilgio, taip medžiagiškai. Publikos prašomas p. Babr. sutiko sutaisyti Birštone dar vieną koncertą.

Alytaus padegėliams. Vyriausybė suteikė Alytaus (Suv. gub.) padegėliams nuolaidas už pervežimą statomosios medžiagos gelžkeliu iš visų stočių rajono Dvinskas — Varšava — Virbalius — Užnemunio linija iki Alytaus stoties, norintieji pasinaudot ta nuolaida, privalo parodyti paliūdijimą iš tam tikro padegėliams pašalpos komiteto Alytūje. Nuolaida galima bus naudoties nuo berželio 23 d. iki gruodžio 30 d. Išviso galima bus pervežti gelžkeliais papigintu mokesčiu 600 tūkstančių pūdų statomosios medžiagos.

Prof Niemi šiomis dienomis važiuos Rygon, o išten Vilniun, kur, gavęs leidimą iš gubernatoriaus, važiuos Vilniaus gubernijon rinkti lietuviškų dainų.

Smilgių valsčius Pan pav. Čia suragino valstiečius taisyti vieškelį. Nežiūrint, kad dabar laibrangus, kad darbas darbą veja, ūkininkai turi gaišti, pilnas vieškelis vežimų su žvyru. Čia valstietis be abejonės pavydi ponams, kurie kur-kas daugiau važinėja vieškeliais, o netaiso. **Pumpuras.**

VIŠČIOKAIMIS Vilkav. ap. Liepos iš 8 į 9 —naktį atėjo pas ūkininko M. Masaičio nuomininką Bendoraitį augštas žmogus baltais rūbais ir užpuolė vargšą senelį Bendoraitį reikalaudamas atiduoti pinigus. Pinigų iš senuko turbūt neišgavo, bet taip supjaustė, kad baisu pažiūrėti. Gydytojas apžiūrėjo ir leido laidoti. Žmogžūdžio nebejieškoma.

Vertėtų žmonėms kokiu nors būdu ginties nuo tokių nedorėlių. Vilkaviškio policija dažnai jieško slapukų kuopų, bet dar reikėtų geriau pasirūpinti. **Uola.**

VABALNINKAS, Pan. pav. Berželio 24 d. Velėniškių kaime pas ūk. Š. buvo pokilis; svečių buvo apie dvyliką, vidūje trošku, todėl išėjo kieman pasivaikščiotų, pažaistų. Tik netikėtai įvažiavo keturi sargybiniai ir liepė eit į vidų; kai-kurie svečiai atsakė: ore maloniaus, neisiu. Tuomet šeimyninkas įvadino į vidų. Pradėjo surašinėt pavardes. Svečiai išsigando; nežinojo, kad nebepirmą sykį daromas toks surašymas. Keista, kad policija rūpinasi blaivai ir padoriai besilinksminančiais, o kai pas žydelį namai virsta monopoliu, tai to nemato; man vieną sykį paklausus sargybinį, dėlko nemato slaptų smūklių, atsakė, kad ėnstolis nieko mums nesako, o kur mums liepia, ten ir einam. **T. P.**

SVETOŠINAS, Suv. gub. „S. Z. T." rašo girdėjęs, kad Svetošino gminos vaitu (viršaičiu) išrinktas p. Jonas Kriaučiūnas, žinomas lietuvių laikraštininkas ir visuomenės veikėjas (b. redaktorius „Vil. Žin." ir „Ryg. Garso").

ŠIAULIAI. Nesenai čia atidaryta pajininkų bendrovės fabrikas „Birutė" saldainiams daryti. Visi pajininkai — lietuviai, buvusieji sankrovų tarnautojai ir smulkųs sankrovininkai. Poperėliai saldainiams apdaryti bus puošiami lietuvių eilėmis ir tautinėmis varsomis

Atsargiai lietuvaitės! „R. N." praneša, kad viena lietuvė mergina J. nuo Nemakščių, 16 metų, gavusi laivakortę iš savo tetos iš Amerikos, išsirengė kelionėn užjurin; bet pati nežinodama kaip ir kur keliauti, kreipėsi į agentius. Agentai gi nugabenę ją Amsterdaman (Holandijon) ir ten pardavę. Ten ji susirgo ir buvo paimta ligonbūtin. Atsišaukus tos merginos broliams per rusų konsulą Berline už merginą parėjkalavo kelių šimtų dolerių. Vos ne vos slapta ištrūko vargšė mergina ir atvažiavo Virbalium ir iš ten parašė tetai, kad jai atsiųstų pinigų grįžti atgal — į Nemakščius. Atsargiai reikia būti su visokiais agentais, nes tokie atsitikimai dažnai būna, ir dažnai pasibaigia daug liūdniau dar, nei šį kartą.

Dėl švenčių mažinimo. Išleistas nesenai iš šv. Tėvo aplinkraštis „Motu prorio" dėl švenčių sumažinimo, kuriuo Dievo Kūno, šv. Juozapo ir šv. Jono šventės perkeliamos pirmajan sekmadienin, paliečia vien tik Italiją; be to, „Motu proprio" leidžia miestų parapijose dirbti parapijos patronų dienomis.

Naujas pačto skyrius atidarytas Obeliuose (Ežerėnų ap.) Nuo liepos 1 dienos skyrius tasai pradėjo jau veikti.

VILKAVIŠKIS, Suv. gub. Bartininkų, Karklinių ir Vaitkabalio gminų įstaigose nuo liepos 1 d. pradėta priiminėti įvairųs laiškai ir daryti įvairios pačto operacijos.

Kruopių ir Papilės (Šiaulių ap. skr.) valsčiuose yra labai išsiplatinęs inprotys daryti loterijas. Nebetinka laikrodis, reikia leisti loterijon. Numeriai paprastai parduodami po 10 — 15 kap., surenkama po 10—15 ir daugiau. Alaus prie maž kiekvienos loterijos daroma išvieno — pusantro pūro. Muzikantai veltui iki traukimų. Žmonių prisirenka po 100-150. Tarpe tų atsiranda daugybė peštukų, kurie ir vaikščioja peilius apsigniaužę. Šeimyninkas turi džiaugties, jei lieka jo sveiki langai. Tokias loterijas rengia ūkininkų bernai arba ūkininkaičiai. Šeimyninkas tik duoda triobą šokimui. Piningai renkami plačiai po miestelius per atlaidus ir šiaip po kaimus Kurie mėgsta pasipešti netingi keliauti ir už dviejų mylių. Nesenai Mažaičiuose per vieną loteriją, vaikinas iš Žarėnų—Latvelių, smarkiai pri mušta, net reikė buvo ligonbūtin vežti. **Tautietis.**

(„Viltis".)

SEINAI. Šiemet vietinėn dvas. seminarijon priimta šie jaunikaičiai: Aleksandras Kalickis iš Raigrodo par., Jonas Navickas—Virbaliaus, Antanas Mioduševskis — Barglavo, Mik. Ražaitis — Sasnavos, Ant. Vebeliūnas — Alvito, Juozas Lipka — Alytaus, Stan. Nasauskas — Suvalkų, Fr. Sokolovskis — Romanų, Aleks. Kovalevskis, Franc. Malinovskis—Lomžos, Juozas Perkovskis —Sokolų, Stan. Trzasko — Sokolų, Petras Akevičius — Pajevonio, Feliksas Bartkus —Griškabudžio, Stan. Zienius iš Gudelių parapijos.

PANEDĖLIS, Ežerėnų apskr. Mūsų apylinkėje yra labai daug pagadintų rugių. Vieni iš jų jau visai nudžiūvę, balti, kad jau būtų kaipir pjauti, kitų tiktai dalelės varpų pagadintos. Tai vis gal pakenkė labai sausas laikas, kuris tęsėsi beveik visą pavasarį, ar gegužės mėnesį šalčiai su šalnomis. **Leonas Katela.**

SEINAI. Pastaruoju laiku Seinų apylinkėje prasiplatino kaažin kokia nepaprasta loterija. Dalykas tame: vienas žmogus perka nuo kito, arba tiesiog iš firmos Olesk. V. P. Perčuk, Volyniaus g. bilietą, prie kurio pridėjęs keturius rublius siunčia ton firmon ir už tuos 4 rublius gauna 4 tokius pat bilietus, kuriuos parduoda po 1 rublį. Perkantieji vėl siunčia firmon po 4 rublius, o pardavęs žmogus tuomet jau gauna iš firmos prekių. Mačiau atsiųstas dvi skaras, kurios čia perkant atseitų daugiausiai po 4 rublius. Tokiu būdu čia pasirodo baisus žmonių išnaudojimas. Bloga, kad aprašomąją loteriją palaiko netgi kai-kurie neišmanantieji inteligentai. Tuo tarpu gi kuningams ir prakilniems pasauliečiams vertėtų būtinai aiškinti šios loterijos nelabumą.

BIRŠTONAS, Vilniaus gub. Iš panedėlio į utarninką, t. y. berželio 20—21 d. apvogtas buvo Birštono klebonas. Piktadario įlįsta per langą į miegamąjį kambarį ir išnešta auksinis laikrodėlis už 200 rublių, akiniai už 13 rublių ir pinigų makiukas.

A. Kriščiukaitis.

KIDOLIŠKIAI, Marijamp. ap. Liepos 1 d. rytmetyj sudegė ūkininko J. Urbanavičiaus kluonas ir tvartai. Tą naktį gulėjo kluone koks tai nepažįstamas žmogus.

P. Bliūdžius.

MILIONIŠKĖ, Trakų pavieto. Pas mus šviesa žymiai kįla augštyn. Skaityti ir rašyti mokinasi netik vaikai, bet ir suaugusieji. Viena 17 metų mergina taip užsimanė išmokti skaityti, rašyti, kad

nuėjo pas mokančius tarnauti už piemenę. Vasarą ji gano, o žiemą mokinasi. Pavyzdingoji mergelė jau gerai pramoko ir liuosu laiku kningos neišleidžia iš rankų.

Jėva Kalautaitė.

(„Šaltinis".)

Iš LATVIJOS.

Darbininkų reikalai. Rygos darbininkai vis labjau ir labjau savo padėjimu rūpinasi. Streikai visur daromi su ekonomiškais reikalavimais. Darbininkai stengiasi pagerinti savo būvį, reikalauja padidinimo mokesčio ir sutrumpinimo darbo laiko. Toki darbininkų reikalavimai buvo: staliorių dirbtuvėje prie Spasocerkvės gatvės, statymo įstaigoje Malunų gat., Brilio lentų pjovimo fabrike, Geizermano meblių dirbtuvėje, Rublio ir Langio rūbų siuvykloje. Darbdaviai, darbo pakaktinai esant, stengiasi užganėdinti darbininkų reikalavimus.

Perkūnas Rygos pilyje. Liepos 2 d., kada ties Ryga padangėje buvo griaustinis, perkūnas besibaldydamas padangėmis įspyrė į vieną pilies bokštą, kad net jis perplyšo ir iš perplyšusios vietos išsirito keletas akmenų. Net kiemininką buvo pritrenkę, bet tas tuojaus atsigavo.

Šaltas oras. Aną savaitę Rygoje kuone kasdien lijo lietus net su griaustiniu ir buvo šalta. Reomiuras buvo nupuolęs net ligi 6 šilumos laipsnio.

Sustojo ėjęs laikraštis. Rygoje nuo pradžios šių metų ėjo rusų kalba dienraštis „Rižskoje slovo", kuris atskirais numeriais persiduodavo N po 1 kap., kas dideliems laikraščiams darydavo nemažą konkureneiją. Dabar berželio 30 d. tas dienraštis dėlei tūlų priežasčių sustojo ėjęs. Po kiek laiko vėl žada pradėti eiti.

Sustiprintoji apsauga. Rygos (Lifliandijos gub.) sustiprintosios apsaugos laikas pasibaigs spalinio mėn. 4 d., bet kaip vietiniai laikraščiai rašo, sustiprintoji apsauga būsianti ilgiau pratęsta, net ligi tol, kol pasibaigs rinkimai į ketvirtąją Valstybės Dūmą.

Rado bombą. Karalinskos gat. N13, Rygoje, darbininkai, beišveždami šiūkšles iš naujai statomo Kaulino namo rado surudijusią užtaisytą bombą. Spėjama, kad ta bomba ten buvus paslėpta dar 1905 metuose.

Motina-užmušėja. Buvo rašyta, kad liaudies maudyklėje Kurtingofe rado mergaitės negyvą kūną. Dabar policija surado ir motinos mergaitės motiną, Kunigundą Čepulytę, kuri prisipažino, kad užsmaugus savo dukterį Agatą Čepulytę, kuri tarnavo traktieriuje Budde, Romanovskos gat. N 68. Agota Čepulytė yra Kunigundos Čepul. bepanaujant susilaukta duktė, o kad pagal žmonių nuomonę, tas esą didis nusidėjimas ir gėda, tai ji, matyt, nuo tų nemalonumų norėdama išsiliuoti, papildė žmogžūdystę. O tamsybė, tamsybė!

Savižūdystė. Beržinovė netoli Rygos politechnikos koks tai žmogus, iš pažiūros darbininkas. Policija atbėgus rado jį su peršauta galva ir ant žemės revolverį gulintį. Jo kišenėje buvo 1½ rub. piningų, pusbutelis degtinės ir kninga su parašu: „Viešpatie Dieve, einu pas Tave!"— Tai prie ko degtinė priveda.

P. Siletup.

Iš ŠKOTIJOS.

Stewenstone. Šitas miestelis guli labai dailioje Škotijos vietoj, ant krašto jūrių. Dabar čia labai smagus laikas, pilni pamariai svieto, suvažiavusio ant vakacijų — „holidays". Kaip pabaigi žmogus savo sunkios dienos darbą ir nueini į pamarį, o da ypač, kad turi laikraštį, tai perleidi laiką taip maloniai, kad nei nepasijunti kaip ateina vakaras.

Apie mus dabar oras toks: tankiai palija ir po biskį vėjas pasirodo.

Mūsų brolių lietuvių yra čia apie 27 šeimynos, tiek jau gal ir pavienių. Laikraščių mažai kas teskaito. Ateina viso apie 5-kius: 1 „Vien. Lietuvninkų", 2 „Kataliko", 1 „Šaltinio", 1 „Lietuvos". Pas mus „apšvietimas" toks: kaip tik gauna mokesties kokį šilingą, tai pirmiausiai eina į alinę, kaip išsitraukia kokią pusę tuzino ąsočių, tai tada jau nemoka lietuviškai šnekėt, ale tik: „kumon Joni ar Joe" arba „wollai for panti biar ir mi gut". Tai paskui kaip prifundina anglams, kad tie ledva liežuvį apverčia, tai anglai kolioja lietuvius: „bledy pol". Da kitas lietuvis gauna ir mėlynus akuliorius už tą geradėjistę.

Čia numirė Juozas Andriulaitis; aš mįsliju, kad daugumui žinomas ir pažįstamas Amerikos lietuviams. Pergyveno 14 metų Stewenstone. Liko žmona su penketu šeimynos.

Dar kelius žodžius apie darbą ir uždarbius. Darbai pas mus labai gerai eina, ypač geležų dirbtuvėje ir šviežiai atvažiavusiam nesunku gaut darbas. Tik uždarbis labai mažas, kad žmogus, jeigu kaip priguli maitinies, tai kaip tik ant maisto užtenka. O vis už tai, kad jokios vienybės nėra tarp mūsų lietuvių. Pakalbink kokį, nors ant juoko: na, broliai, tarkimės mokėti į uniją po 6 penus į savaitę, ba jau visur darbininkai moka, ir du sykiu tiek uždirba tą patį darbą dirbdami, tai klausyk, ant rytojaus jau žino apie tave darbavietės gaferiai ir manegeriai. Arba pasakyk nors žodį, kad ana tam ir tam fabrike ir taip padarė darbininkai, tai ir tą žinos visi bosai, ir visur pradės ant tavęs šnairuot. Tai taip pas mus lietuviai dar „susipratę". Kaip sugriebja kokį šilingą, tai valiai viedrais alų nešt.

Antanas Augustaitis.

PERŽVALGA.

Lietuviai studentai organizuojasi. Gavome žinią, jog keletas lietuvių kollegijos studentų yra sumanę pakviesti visus Amerikos lietuvius studentus ir šiaip prakilnesnę jaunuomenę prie artesnio susirišimo tarp savęs kulturos darbe. Kvietėjai išsiuntinėtuose laiškuose sako: „Kadangi mūsų tauta kaip iš dvasiškos taip ir iš ekonomiškos pusės žemiausiame randasi stovyje; kadangi aiškiai matosi, jog mūsų jaunuomenė žengia į ištautėjimo bangas, neatsižvelgiant į savo tautos reikalus; kadangi męs, kaipo studentai, turėtume būti mūsų žemesnių brolių vadovais, esame išsiblaškę po visus kampus be jokio susirišimo tarp savęs ir negalime dirbti taip gerai savo reikalais ir savo tautos labui, męs studentai... nusprendėm visus įvairių augštesnių įstaigų studentus sukviesti į vieną ryšį, kad paskui abelnomis spėkomis geriau galėtume dirbti ant tautiškos dirvos, kad palaikyti tautiškumą, kad tobulinti literatura ir visas moksliškas šakas, kad parūpinti stipendijas ir abelnai, kad brolišką paduoti vienas kitam ranką, kaip darbe taip ir bėdoje, bei reikale ir t. t. Kviečiame visus žymesnius veikėjus, kad jie prigelbėtų mūsų sumanymą ir padėtų veikti toje dirvoje"— Tokis yra pakvietimas, kuris parašytas vardan trijų studentų: J. W. Savage, Alberto Želvio ir K. Lukošiaus, o susirašinėjimams paduota šitas adresas: **Albert Zelwis, 1034 Bank str. Waterbury, Conn.**

Kasgi neprijaustų šitokiam sympatiškam atsišaukimui? Ir be abejonės jisai sukrutįs nevieną mūsų studentą ar šiaip apšviestesnį jaunikaitį, privers pagalvoti ir jungties prie tų prakilnių darbų. Tačiaus čionai daug ko ir trūksta. Trūksta mūsų studentams pažinties su visuomene. Jie nieko į mūsų laikraščius nerašo, jie neužsiima kulturos darbais: paskaitomis, steigimais kursų, keliaujančių kningynėlių, mokslo agitacija, etc., ir kaip gi paskui lukuriauti, kad visuomenė patikės nežinomiems jaunikaičiams, duos piningus stipendijoms ir tt.? Žadasi mūsų jaunikaičiai tobūlinti literaturą, o nieko nerašo ir „netobulina". Žada ginti mus jaunima nuo ištautėjimo, o patįs pasirašo tokiomis ištautėjusiomis pavardėmis, kaip „Savage" (kasgi girdėjo tokį lietuvį?). Taip, atsišaukimui reikia prijausti, bet patartina mūsų jaunikaičiams studentams pereiti nuo žodžių į darbus. Tepamato jumis, — mūsų jaunimo žiedai, — visuomenė dirbant išsijuosus ir išsivilkus iš skrandos, tada pati visuomenė jus pakvies už savo vadovus, ir darbas bus jums lengvas ir malonus!..

// **Svečiai iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos.** Amerikiečius pradėjo tankiau lankyti svečiai iš Europos. Užpereitą savaitę atkako Chicagon du svečiai iš Didžiosios Lietuvos: kuningai Tumas ir Olševskis, rinkdami aukas „Saulės" mokykloms, agituodami už žemių išpirkimą ir kviesdami pasiturinčius lietuvius dėtis į naują lietuviškos pramonijos bendrovę „Viliją". Jiems sekąsi. Sakoma, kad Chicagoj jau surinkę apie $3000 suvirš.

Rugpjučio 1 d. atvyko per New Yorko uostą ir apsistojo laikinai Brooklyne dar vienas svečias, — tai p. J. Vanagaitis leidėjas laikraščių „Birutė" ir „All. Litauisch Rundschau" ir budintojas Prūsų Lietuvos. Jo tikslas yra prikviesti amerikiečius, kad paremtų šitą jo didelį darbą, užsiprenumeruodami „Birutę" (kuri nuo spalių mėn. eis kas savaitė ir bus dar vienintėlis Prūsų Lietuvoje laikraštis, einąs lietuviškomis litaromis ir tikrai lietuviškoje dvasioje). P. Vanagaitis žada prabūti Amerikoje kokias 6 savaites ir per tą laiką apkeliauti visas stambesnes lietuvių kolonijas. Geistina, kad vientaučiai visur surengtų susirinkimus, kuriuose atvykęs p. Vanagaitis apsakys apie mūsų brolių Prūsų lietuvių gyvenimą ir jų besidarbavimą.

// **Prie dienraščio klausimo.** „Kataliko" N30, kun. Tumas rašo į šito-paties laikraščio sumanymą — dienraštį leisti. Kun. T. sumanymą pagiria, bet atkartoja, apie ką jau ir kitur panašiai buvo rašyta, kad jeigu jau dienraštį leisti, tai reikia pirmiaus surinkti dideles spėkas, bendradarbjus, rašytojus įžengiamųjų straipsnių ir žinių redaktorius. Tada galima tikėtis ir pasekmės.

Tas yra tikra teisybė, kurią kitų tautų laikraščių leidėjai senai pažino. Užtai pas juos prie laikraščio yra po kelius ir keliolika redaktorių (New Yorko vokiečių dienraštis „Staats Zeitung" turi 60 redaktorių!), ir po kelius šimtus sandarbininkų Pertai jų dienraščiai, kad ir brangus, bet indomus ir mielai visuomenės palaikomi. Mūsų dienraščių sumanytojai privalytų šito neužmiršt.

// **M. Petrauskas tikrai per metus negrįš.** Mūsų garbus dainininkas ir kompozitorius, p. M. Petrauskas, tikrai šiemet Amerikon negrįšiąs. Girdėjom iš šalies, būk Italijoje tūla opera Petrauską viliojanti pas save ant scenos. Bet tikrai nežinoma, kokia priežastis jį keta sulaikyt. Šioms dienoms mums rašo p. M.: „Sveikinu vėl iš Paryžiaus. Viskas gerai. Po dviejų savaičių važiuoju Milanan (Italijoje), ir tęn apsibūsiu vieniems metams. Paryžiuj sutikau daug draugų-artistų iš Peterburgo."

// **Archeologiškas radinys.** Rusų laikraščiai praneša iš Kievo, jog atkasinėjant senovės buvusį miestą Novgorod-Sieverską, griuvėsiuose moterų vienuolyno rasta daugybė brangintinų historiškų daiktų, iš lietuviškai-lenkiškosios gadynės. Tarp ko kito kryžeiviškas kardas iš laiko kryžeiviškų užpuolių ant Lietuvos. Buvusio vienuolyno bibliotekoje rasta daug senų raštų ir laikraščių, dar Petro Didžiojo laikų.

// **Kur lietuvių nėra!** „Kataliko" paima žinutę iš rusų „Birž. Vied.", kur buvo pranešta, jogei ties tolimaja Australija ant Sandwich salučių esą nemažai užklydusių ir apsibuvusių lietuvių ir latvių. Jie dirbą laukuose prie auginimo ryžių. Tik, deja! jų gyvenimo sąlygos esą daugiau negu apgailėtinos. Ir kur tas vargas mūsų vientaučių neišstumia iš tėvynės! O tėvynėje žeme slenka svetimiems...

// **Laikraštininkų susivažiavimas** bus tikrai rugpjučio 27, 28 ir 29 dienomis, Scrantone, Pa. Jame rodos dalyvaus ir visi svečiai, kurie atkeliavo iš Lietuvos ir Prūsų: kun. Tumas, Olševskis ir Vanagaitis. Vertėtų, kad ir visi mūsų inteligentai ir veikėjai, pasistengtų tuo laiku pasiliuosuoti nuo darbų, o atvykti tan iškilmingan šviesuolių susirinkiman. Tokios progos retai kada teateina.

// **Paskalai apie dienraščio redaktorių.** „Kovon" rašo kas ten iš Chicagos, būk prie p. Tananevičiaus sumanytojo dienraščio, redaktorium būsiąs kun. Tumas.

// **Mirė lietuvis daktaras.** „Saulė" praneša, jog Lansforde, Pa. pasimiręs jaunas lietuvis daktaras, Vincas Anialiauckas, dar tik 1907 m. baigęs mokslą. Buvęs visai ištautėjęs ir labai palinkęs prie alkoholizmo. Gėrimas jam atvaręs ir giltinę.

ISEIVIAMS.

Gerbiamąją „Vienybės Lietuvninkų" redakciją maloniai prašome išspauzdinti šitą straipsnį. Iki pasimatymui.

Kun. J. Tumas.

Palikime šalyj klausimą, ar tikri reikalai, tikras skurdas, tikras angštumas ir nelaisvė varo lietuvius iš jų gražios Tėvynės. Žinokime tik, kad visas lietuvių metinis priauglis išplaukia į svetimus kraštus. Prasidėjusi vos tik prieš 30 metų, iki šiai dienai išeivybė jau nusekino gerą penktą dalį visų lietuvių, o gerus tris ketvirčius visos jų jaunuomenės. Keli šimtai tūkstančių jaunosios lietuvių kartos, tai tokia pajėga, kurios nesuvartojus, būtų nedovanotinas apsileidimas. Išeiviai šiokiuo ar tokiuo būdu privalo Tėvynei atsiteisti už padarytas jai skriaudas — už palikimą jos be darbininkų, be uždarbiautojų, be šviesuomenės, be jaunų karštų užstojėjų.

Atsilyginimo gali būti daug būdų. Parodykime čia bent du: 1, neabejotiną sugrįžimą ir 2, nuolatinį šelpimą.

Kai Tėvynėje likusieji kalba apie išeivius, tai sako: mūsiškiai svetur — darbuojasi; nėkuomet nesako — apsigyveno. Suprask: mūsiškiai Amerikoje ar kame kitur tik svečiai; ilgiau ar trumpiau pasidarbavę ir laimėję, ko troško — piningų, visi ik vienam sugrįš atgal Tėvynėn. Tada męs jų pasiilgę, pasidžiaugsime, tada ir savo velkamą naštą palengvįsime, jais pasivaduodami.

Ir patįs išeiviai, rodos, nekitaip mano. Bent aš neesu matęs ir girdėjęs nei vieno išeivio, kurs stačiai būtų pamojęs ranka ir taręs: žinokitės su savo Tėvynė: man tęn Tėvynė, kame daugiau piningų! Visi sako: svetur pelnyties, namie gyventi ir mirti. Vadinasi, kiekvienas tvirtai yra pasiryžęs grįžti namo.

Neabejokime, kad tai, ką žada, ir išpildys. Ne kiekvienas tačiau sugrįžimas yra Tėvynei atlyginimas. Žiūrėkime, kuomet ir kaip grįžta kiti mūsų išeiviai, kurių tačiau, kažin kodėl, neskaitome ir nevadiname išeiviais — mūsų vadinamieji inteligentai.

Daugumas mūsų brolių, kuriems pasisekė ingyti mokslo, priversti ir gera valia jieško sau duonos ne Tėvynėje, bet gilumoje Rusijos. Pasakiau — jieško sau duonos. Tai nevisai teisinga: kasdieninės duonos Lietuvoje yra sočiai. Mūsų šviesuolis paprastai jieško pyragų ir garbės laipsnių. (Žinoma, jei činauninkaujant galima tikros garbės ingyti). Pradėdami gyvenimą savymyliais, jie bet gi patįs neapsikenčia, patįs kitų nepadorėjasi. Tad save ir kitus stengiasi nuraminti prižadais. Kas, girdi, Tėvynei iš mano mokslo, jei jis neduos man didelių turtų ir žymesnės vietos? Kas kita, kai turėsim tiek ar tiek tūkstančių ir raudoną pamušalą! Tada Tėvynės reikalus ne skatikais suglobsiu, o savo žodžiu galingai užstosiu. Tad palaukite, palaukite! nerūstaukite, turėkite kantrybės.... Ir Tėvynė laukia: ką gi daugiau darys? O kandidatas į gerą Tėvynės sūnų vis krauna turtą ir lipa augštyn biurokratų kopečiomis. Krauna, lipa, lipa, krauna, kol jo neatstato, padarę šiokiuo ar tokiuo valstybės patarėju. Ir kandidatas į Tėvynės sūnus galų gale grįžta namo — darbuotis jau savo brolių naudai. Tėvynėje nerimas ir sensacija. Toks ir toks grįžta! Koks jis geras, koks idėjiškas. Tėvynės neužmiršo.... Gerai — esąs generolas.... Kiek mums garbės: lietuvis — generolas!! Eikime, pasikloniokime... Eina, bėga, ir mato tą „jauną", nes tik ketinantį pradėti gyvenimą Tėvynės darbininką sukumpusį, sukrypusį, žlibakį, apykurtį, su hemorojidais ir — su perkarusia kolyta piningų kuriuos užgulusi laiko nemaža, dažnai svetima šeimyna....

Ir norėtų dabar tasai ypatingas Tėvynės mylėtojas darbuoties jai iki amžiaus galo; bet kas naudos, kad to galo beliko mažas galelis! Patriotiškieji jausmai atkiuto ir kuone sprogina krūtinės. Šoktų, bėgtų — tik kulnai nebesikilnoja; šauktų didžiu balsu — tik plaučių nebėra. Dvasia nudėvėta, nuomonės atsilikusios, kūno pajėgos sudulėjusios. Tautietis bepaveržė Tėvynėn savo relikviją. Piltų bent piningus tautos įstaigoms, bet jie pravartu pūslei ir hemorojidams gydyti ..

Ar šitoksai sugrįžimas gali skaityties bent kokiuo atsilyginimu Tėvynei. Ar visi žadiniai nebuvo lygiai tos pat verčios, kaip kelyje radiniai, anot priežodžio?

Plačiau aprašiau šios rušies mūsų sugrįžėlius iš Rusijos, norėdamas pirštu parodyti mūsų tikriesiems išeiviams: nujau, Broliai, bene tokiais pat ir jųs sugrįšite! Nujau, ir jųs beneparvešite tik savo relikvijas ir mums benereiks tik sveikinti jus, kaipo nudulėjusių garbingų pelenų urnas? Nujau, bene šitaip jumis džiaugsimės?

„Šitai garbingas lietuvis! Jis visą savo sveikatą svetimiesiems paklojo; užtat, žiūrėk, kaip Tėvynė karštai jo mylima — jis mirtų namo sugrįžo. Eikime, pasikloniokime"!!

Taip tatai Tėvynė tunka savo išeivių žadiniais, kaip vilkas pasakomis!

Ne! Taip toliau būti nebeprivalo. Ačiu už visas geras širdis, gerus norus! Lai jais vokiečiukai pragarą išsigrindžia. Ypač ačiu už gausių-gausiausius prižadus, iš kurių tiek naudos, kiek durniui iš raudonos kepuraitės. Visus žadinius reiktų pasilaikyti vaikams ir tai labai mažiems. O augusiems brendusiems Tėvynės vaikams, kenčiantiems įvairių-įvairiausius priešingumus, tekliūtų bent koks, bent menkiausis, ale tikras, reališkas davinys. Grįžkite namo, kol dar lieka jums nors keliolika metų sveikatos diktam darbui. Šita dalis sveikatos atstos anuos šimtus dolerių, kurius dar uždirbtumėte, bet jau paskutiniais savo viekais. Grįžkite dar gyvais žmonėmis, o ne vien pelenų urnomis dar — vien mašeliais piningų. Tai bus bent koks, bent dalinis atlyginimas Tėvynei.

Bet kol tai įvyks, ypač, kai spėjame, jog tai gali netaip greit įvykti, kasmetai atlginkime Tėvynei savo nebuvimą šelpimui tautos įstaigų, ypač mokslo ir mokymo.

Už mūsų išeivių apsileidimą tame dalyke mažiau tegalime jiems prikalbėti kartybių. Išeiviai visus gerus Tėvynės sumanymus palaiko. Jeigu ką ir pasakysime toliau apie tuos dalykus, tai nebent gailistaudami, kad ne visi tą savo pareigą jaučia ir supranta; kad vos tik menkoji dalelė teskaito savo pareiga atliekamus skatikus nevisus praleisti sau pamaloninti, bet dalį Tėvynei nusiųsti. Tame dalyke palyginimo iš Lietuvių gyvenimo duoti negalime, kaip viršiau tai esame padarę. Užtat pamėginkime mūsų išeivių duosnumą sulyginti su kitų kraštų išeivių duosnumu jų tautų reikalams.

Pasibaigus nepavykusiai Rusijos revoliucijai, kuriai mūsų išeiviai buvo išpylę nemaža turto, ir Amerikos laikraštijoje kilo reakcija, kaip ir Rusijoje. Amerikos laikraščiai, pasityčioję iš revoliucijos (kitokių maža), štai kelinti jau metai neliaujasi (ypač satyriškieji) tyčiojęsi iš visokių rinkliavų Tėvynės naudai. Netikusios karikatūros, netikę dirbtiniai juokavimai turėjo atgrėsti visus rinkėjus nuo Amerikos, turėjo sustabdyti visus „milžimus'

kirpimus, skutimus" ar kitaip išpravadžiuotus darbus. Tai nedovanotina klaida. Sakyčiau tikras nusidėjimas tautai. Ne pačias rinkliavas ir davimą privalėjo stabdyti, apjuokti, bet chimeriškus tikslus, egzageracijas ar tyčia perdėtus reikalavimus. Juokčiaus, jei kas sulig Tatarinovu teturėdamas genijaus, šauktų iš visos tautos tūkstančių dar neišbandytam kokiam aeroplanui. Lygiai kokiems pernelyg brangiai apmokamiems išleidimams ar kam kitam panašiam. Bet niekas nesityčioja, jog „Žalioji Sala" — Irlandija turi nuolatinius kolektorius, kurie suklomis kits po kito eina ir eina kasmetai po savo išeivius ir traukia Tėvynėn — milijonus. Nepadidinta. Niekas nesityčioja, nes tais piningais buvo per tiek ilgus metus vedama nuolatinė politiška agitacija už Irlandijos autonomiją, daromi rinkimai į parliamentą, šiandieną įsteigta ir užlaikoma 6000 mokyklų, kur mokama senovinės užmirštos airių keltiškos kalbos, renkama milžiniškas kapitalas išpirkti iš lordų airių žemei. Na, kuone vienų išeivių triūsų, rūpesniu ir duosnumu baigiama iškovot Tėvynės laisvė. Airiai nepaliauja mėtę kokius balsingus obalsius ir plačiai tam sykiui pradarę tautiečių kišenes. Kaip smarkus, staigus, bet neilgas lietus, neinvugo žemės, taip ir vienakartis, nors gausus, sušelpimas nepastiprįs Tėvynės. Nuolat čiurlenanti srovė, nuolatinis organizuotas Tėvynės stiprinimas, — tai patveriantįs veiksniai. Tie patįs kolektoriai yra ir tarpininkai tarp Irlandijos ir jos išeivių; padėjėjai aptarti ir bendrai išaiškinti visus naujai kilančius Tėvynės reikalus ir sumanymus. Kolektoriaus atvykimas tęn reiškia mitingą ir nemažą proto darbą ir informacijų rinkimą.

Taip sutvarkyta Irlandijos išeivija, kad ir jos trįs penktos dalįs visų Tėvynės gyventojų, Tėvynei skriaudos nepadaro. Anaiptol, kad tos išeivybės nebūtų buvę, Irlandija senai jau būtų buvusi Anglijos praryta ir sugromuluota.

Išeivybė — dalykas neišvengiamas. Juo bėdinesnis koks kraštas, juo didesnė išeivybė, nes juo didesnė išeivybė, juo tvirčiau gyventi likusiems juo lengviau viso plataus pasaulio pakreipti savo pusėn nuomones, juo tvirčiau ir sparčiau namie dirbti savas tautinis darbas. Atmename nelaimingus, turku pavergtus ir nukankintus graikus. Jiems taip aršu buvo pasidarę Tėvynėje gyventi, kal vos dešimtoji dalis begalėjo namie ištverti. Kiti pakriko po pasaulį. Bet ar išnyko! O, ne! Kaip žydai šiandien, taip graikai per šimtą metų dirbo viešą Europos nuomonę, kol nepagimdė tokio Byrono, pastūmusio visą Europą Graikijos iš turkų nagų paliuosuotų. Ir Graikija liko laisva, sau-karalija. O padarė tai — jos išeivija.

Graikų išeivija neapleido ir išliuosuoto savo krašto. Reikėjo dar atgaivinti nuslopinta tautos dvasia, sugrąžinti senovės dailė. Garsųs visame pasaulyje graikų papročiai, net žaislai. Bet Graikija neturtė, uolų karalija. Ir štai vėl išeivija skuba jos šelptų. Vienam akropoliui atstatyti bėria bene 11,000,000!

O kame italai, slovakai, rusinai, lenkai ir t. t. t. t. Ar jie sau tedirba?

Sulyginus pasidalijimą savo uždarbiu su Tėvyne, kurį matėme viršiau, pasakyti reiktų, jog lietuviai išeiviai, nors taip juos užstoja nekviestieji užtarytojai, labai nedaug teskiria užtarytojai, šelpti ir bent nuo protiškojo skurdo broliams gelbėti, jog gerai daro tie, kurie paslenka atvirai paklabinti į tautiečių širdis ir paraginti prie tokios aukos, kuri nėmaž jų biudžeto nesumažina, o dvasią garbingai lavina ir jungę su Tėvyne palaiko.

Štai kokie galvojimai ir mudu su „Saulės" pirmininku atvedė į Amerikos išeivius. Atvede baimingus, ar mus supras, ar neiškoneveiks, kaipo nevidonus, o dabar drąsius ir linksmus, jog suprato ir broliškai klauso mūsų nupasakojimų ir apie tautinės lietuvių kultūros reikalus ir apie dalyvavimą tautos gyvenime išeivių. Chicagos lietuviai taip mus priėmė, kad stinga mums žodžių išreikšti ir asmenišką ačiū ir siuntusios mus švietimo draugijos „Saulės" džiaugsmą. Drįstame tad manyti, jog mūsų atvykimas ir kituose miestuose nebus abiem pusėm be naudos.

Kun. Juozas Tumas.

Chicago, 25, VII.

„BIRUTE".

Svarbjausiuoju iš sceniškų veikalų su M. Petrausko muzika, statytų ant lietuvių scenos Europoj ir Amerikoj — yra Žemkalnio melodrama „Birutė". Šis veikalas svarbus ne tik muzikos bei melodijų grožiu, bet ir giliu historiškai-tautišku turiniu. Tiesa, to veikalo vaidinimui reikalingos didelės spėkos — apie 80 ypatų, neskaitant muzikantų; bet užtai tas veikalas ir muzikališką įspūdį padaro net ir ant visai atkaklių žiūrovų.

Veikalo turinys — tai žinoma historiška legenda apie Palangos mergelę Birutę ir Lietuvos kuningaikštį Keistutį. Čia toji legenda, Žemkalnio įvystyta į dramatiškas formas, pasirodo daug indomesnė, negu visiems žinomoj' dainelėj „Ant marių krašto Palangos miestelyj". Čia išdalies matyt ir lietuvių santykiai su teutonų ricieriais (kryžiokais), ir tuomlaikinė kuningija (krivės), ir tikėjimiškos apeigos, ir anų laikų drąsioji liaudis, ir narsus Lietuvos kuningaikštis...

Pirmasai aktas prasideda nuo to, kad Palangos tėvuno duktė Birutė dainuoja apie savo nelemtą likimą. Mat kryžiokų vadas fon Kniprode, kartą viešėdamas Palangoj, pamatė Birutę ir įsimylėjo ją. Ir nors tais laikais kryžiokai mokėdavo atimti nuo lietuvių mergeles su prievarta, užmušdami visus, kas jiems priešinosi, naikindavo šalį ugne ir kardu, vienok tuomkart lietuviai su kryžiokais buvo padarę santaiką, todėl fon Kniprode pasiryžo išgauti Birutę geruoju ir žadėjo piršlius atsiųsti. Birutei gi ištekėjimas už vokiečio rodėsi baisesniu už pačią mirtį. Bet kaip išsisukti iš galingų ir nuožmių vokiečių piršlybos? Nesutiksi geruoju, tai tuoj kryžiuotų raitelių tytveikos užplus Lietuvą, viską naikindamos, degindamos, žūdydamos... Birutės tėvas ir broliai nuėjo pas augščiausį kuningą, Krivių-Krivaitį, pasikalbėti apie tąjį dalyką, o Birutė, likusi namieje, aimanuoja. Staiga pamato kryžiokus— piršlius atjojančius ir nubėga pasislėpti.

Atjojęs fon Kniprodės piršlys, galingas raitelis Zundšteinas su palydovais ir dovanomis, — labai nusistebi radęs tusčius namus. Bejieškant Birutės, ateina iškilminga procesija: krivė (stabmeldžių kuningas), krivių-krivaitis (vyskupas), tėvūnas su Birutės broliais, palangiečių būrys ir vaidelyčių (pašvęstųjų dievams mergelių) choras, tarp kurių eina ir Birutė. Vaidelytės gieda:

„Sesutėlės lelijėlės
Štai linksma naujiena....
.... Mus aplankė Laimės veidas;
Atleido dievaitė
Jauną, skaisčią vaidelytę
Birutę mergaitę..." ir t. t.

Mat Krivių-Krivaitis sugalvojo šiokiu būdu nuo piršlių atsikratyti: apskelbti ir parodyti, jog Birutė pažadėta įšventinti į vaidelytes ir todėl tekėti už fon Kniprode negali.

Vienok Zundšteinas (ak, tie piršliai!) mėgina Birutės tėvą ir brolius perkalbėti ir ją pačią dovanomis privilioti. Tėvas, negalėdams prieš piršlį atsispirti,— liepia pašaukt Birutę: kaip ji nuspręsianti, taip jis sutiksiąs. Broliai (tenoris ir baritonas) šaukia Birutę, dainuodami gražų duetą: „Birute, sesyte, eik šiąn, nebijokis; neduosim męs tave nuskriausti...." Birutė atėjusi dainuoja: „Ko norit, broleliai, nuo manęs?"

Čia Zundšteinas (dram. tenoris) uždainuoja:

„Lelija baltoji!
Matei tu grožybę
Jaunučio Kniprode;
Galybę ir turtą
Pati jo regėjai....
Jis nor tave vesti,
Turtuose laikyti,
Ant rankų nešioti..."

Birutė atadainuoja jam, jogei garbės netrokštanti. Tad Zundšteinas dainuoja apie turtus ir rodo gausias dovanas. Birutė, jam atsakydama, uždainuoja:

„Brangesnė už visus
Turtus man **tėvynė;**
Už viską gražesnė
Aušrytės raselė;
Už viską mielesnis
Tėvelio namelis
Ir tas pušynėliu
Apaugęs kalnelis."

Piršlys pradeda pykti. Jis dainuoja:

„Bet vis tat sunaikįs
Teutonų galybė
Už tą atkaklumą!..."

(inpykęs) ....„Visus sunaikinsiu
Ir tave pagriebęs
Malburgan nuvešiu!.."

Kryžiokų kerštai lietuviams žinomi, bet jie nesibijo. Birutei suvaitojus „ak aš nelaiminga", tuoj stoja šalia jos broliai, pasiryžę greičiaus savo gyvybę, negu seserį atiduoti. Visi trįs užgieda: „Lietuvos dievaičiai mus ginkit nuo priešų! Neduokit teutonams tyčiotis iš mūsų!"

Lietuviai ir po šiai dienai tokie: pavojuje pirmiau šaukiasi į Dievą, o paskiau jau į žmones...

Neužmiršta broliai su Birute nei žmonių pagalbos šaukties. Jie dainuoja:

„Jųs žmonės, kaimynai,
Palangos piliečiai,
Sušaukit vyriją
Ir ginklus galąskit!
Apginkit žiedelį...."

Palangiečiai sujuda, susikuopja drąsųs, narsųs, galingi... Krivių-Krivaitis da juos pakursto apskelbimu, jog Birutė ėsanti jau dievams pašvęsta ir išduoti ją vokiečiams būtų šventvagystė.

— Neduosim Birutės! Šalin teutonus!! — sušunka palangiečiai ir užtraukia galingą dainą, kada nuliūdę kryžiokai nėšinasi namon:

„Vienybėj, vienybėj
Viską pergalėsim:
Lietuviai teutonų nebijo!...
.... Męs luomų nežinom,
Visi lygųs ėsam
Kovojam ir einam išvieno.
Todėlei drebėkit
Jųs, puikųs valdonai,
Sutrenks jus lygybės pajėgai!"

Taip, galingi tada buvo lietuviai vienybėje! O šiandien?...

Įspūdingiausia veikalo dalis, tai antrojo akto pradžia. Vaidelytės, kuningių rūbais pasirėdžiusios, pas aukurą (stabmeldžių altorių) gieda dievaičiams pagarbinimą. Vaizdelis taip gražus, taip efektiškas, o hymno melodija ir muzika taip maloni, kad net sunku plunksna aprašyti!

Hymną baigiant ateina Birutė, kurią vaidelytės kalbina pasiskubinti įsišvęsti; bet ši sakosi neturinti prie to palinkimo ir nueina, nešdama broliams pietus. Tuom tarpu, atėjęs senis vaidyla su kanklėmis, užgieda dievaičiams pagarbinimą. Čia vėl didelį efektą padaro vaidelyčių choras, kuris po kiekvienam senio (basas) pagiedotam posmui — užtraukia: „Lado, žemele, lado, lado! Atgijo Lietuvos žemelė, lado, lado, lado..!"

Giesmei pasibaigus pargrįžta Birutė ir kalbina senį vaidylą pasilikti čia ant pabaigtuvių, kurias palangiečiai šiandien kelsią. Tuomtarpu ateina niekieno nepažįstamas kuningaikštis Keistutis ir, pamatęs Birutę, klausia: kas ji ėsanti, karalaitė, deivė, ar angelas, nes iš pirmo pamatymo jis ją visa širdžia pamylėjęs. Birutei Keistutis taip-pat patiko, bet ji nuduoda nedrąsumą (ak, tos mergelės! ik svieto pabaigai jos bus vienodos!) ir nori pabėgti. Keistutis ją sulaiko ir pasisako kas jis ėsąs. Birutę jau ištikrųjų nedrasumas ir baimė ima. Vaidyla pataria Keistučiui paleisti Birutę ir ši nueidama uždainuoja tikrai operišką motivą, užbaigdama žodžiais: „Oi eisiu su tavim į pasaulio galą, su meile tau kelią nuklosiu."

Pareina pjovėjai, bedainuodami pabaigtuvių dainą. Keistutis įsimaišo į pjovėjų būrį. Tuomtarpu krivė, sužinojęs nuo vaidelyčių, jog Keistučiui patiko Birutė, sumano ją kuogreičiausiai išvęsti į vaidelytes. Mat turtingo tėvūno duktė, patekusi į vaidelytes, padidintų ir šventinyčios turtą. Ištekėjimas gi už Keistučio — dievų tarnams menkai naudos teatneš. Ir kada prisiartinęs Keistutis paklausia krivės: kur yra Birutė, kurią jis pamylėjęs, šis atsako, jog kuningaikštis Birutės negausiąs, nes ji jau ėsanti dievų tarnavimui pažadėta. Bet krivės visą planą pagadina senis vaidyla, dainuodamas, jog Birutės pažadėjimas į vaidelytes buvo pramanytas tik todel, kad atsikratyti nuo kryžiokų piršlybos ir kad Birutė da ik šiolai neišventinta. Keistutis supyksta. O pas aukurą vaidelytės stengiasi prievarta apvilkti Birutę šventais rūbais. Keistutis, tą pamatęs, pribėga prie Birutės, šventuosius rūbus įmeta ugnin ir sako:

— Pasiimk mane už vyrą ir būk lietuvių tautos karalienė!

Birutė puola prieš jį ant kelių. Jis pasilenkia ją pakelti, o tuomtarpu senis vaidyla laimina juodu. Senovėje apsivedimas greitas, — mat užsakų nereikėdavo.

Vaidinimas užsibaigia galinga choro daina: „Augštaičiai, žemaičiai, prūsai, kuršai, lyvai — tai viena lietuvių šeimyna...."

Tokis tai „Birutės" abelnas turinys. Vaidinime tasai turinis, smulkmenomis papuoštas, pasidaro labai indomus vienok lengvai suprantamas. Žinoma, vaidinimo grožis ir įspūdingumas daug priklauso nuo pačių lošėjų ir jų vedėjų, vienok, reik pasidžiaugti, jog jau mūsų scena susilaukė kaip prasilavinusių vedėjų, taip ir lošėjų nemažą skaitlių. Todel ir tokie veikalai, kaip „Birute", jei kur būną lošti, tai atlošti gerai.

Bukšnaitis.

P. S. „Birutę" rengiama šį rudenį lošti Brooklyne ir jaunuomenė jau mokinasi seredų vakarais McCaddin salėje ant Berry Str. tarpe South 2 ir 3 gatvių (inėjimas iš kiemo), kur kviečiama visas merginas ir vaikinus atsilankyti ir prisidėti prie lošimo. Visi mielai bus priimti.

„JAUTIS"...

— Kuningėli, aš ant užsakų atnešiau. Ką gi padarysi žmogus. Atėjo laikas, tai jau ir turi vesti, — nedrąsiai kalbėjo Kazys Jonaitis, kuris atnešė pas kuningą ant užsakų.

Kuningas gi, kuris sėdėjo gale stalo ir neturėdamas ką veikti, su paišeliu kažką braižė ant popėriaus. Išgirdęs kalbant jaunikaitį, pakėlė galvą ir paklausė:

— Ant užsakų? O poterius ar moki?..

— Taip, kuningėli, moku... Moku nuo pradžios iki galui... Mane mamyte, dar kaip buvau mažas išmokino, tai ir moku.

— Gerai. O jaunoji, tavo sužiedotinė ar moka?

— Kuningėli, jos čia nėra; o aš neklausiau ar ji moka ar ne...

— Taigi matai. Taip negalima!... Aš negaliu priimt ant užsakų. Turi ir jaunoji čia būt, reikia žinot ar ji moka ar ne, nes kitaip negalima...

— Kuningėli, ji neturi laiko. Jai reikia dirbt, ji tarnaitė, jos dar neatleido nuo darbo...

— Sakau, kad negalima, tai ir negalima! Ji turi būt čia prie manęs ir pasakyt moka ar ne!...

Ir tai pasakęs, kuningas, vėl pradėjo su paišeliu rašinėt ant poperiaus. Jaunikaitis gi stovėjo ir nežinojo ką bedaryt, ką pradėt kalbėti.

Viskas ramu... Tik kartais pasigirsta smarkus per poperių paišelio traukimas.. bei poperiaus plėšimas, bet ir tai greit prapuola tarpe keturių didelio kambario sienų.

Kazys stovėdamas kaišiojo iš vienos kišenės kiton rankas ir sučiuopęs, čereslą su piningais pamįslino sau:

— Kas-žin, kad jam nors rublinę pasukus, gal ir būtų ir gerai...

Ir išsitraukęs iš mašnelės padėjo ant stalo sidabrinį dolerį.

Kuningas, kaip tai netyčioms pakėlė akis ir pamatė stovintį gražų, baltą piningą. Paėmė pavartė, pavartė ir vėl pastumė po jaunikaičiu atgal. Ir pasilenkęs vėl, dar smarkiau pradėjo braižyt ir draskyt poperių...

— Neima, — pamįslino jaunikaitis.— Kas gi tai galėtų būt?... Na, dėsiu da vieną...

Ir ištraukęs kitą piningą paėmė į ranką, paskambino ir vėl pastumė po kuningu.

Malonus piningo skambėsis pertraukė kuningėlio karščiavimąsi. Ir jis nepakeldamas galvos ištiesė ranką ir įleido piningus kišenėn.

Paskui atsikrankštė ir prabilo:

— Hm, hm, tai ant užsakų, tamsta?

— Taip...

— Tamstos sužiedotinės nėra, bet tamsta sakėt, kad ji moka poterius... Taip, hm... O kaip jos vardas?

— Kanapjūtė, bet aš... aš... nežinau ar ji moka ar ne, aš neklausiau pas ją..

— O, taip, aš ją gerai pažįstu, ji yra mokyta mergaitė...

Kuningas paėmė plunksną ir pradėjo rašyt, klausinėdamas: kokio kaimo, kaip vardas, ar dar pirmą kart veda.

Ir viską surašęs tarė:

— Taip tamsta, Kazy, aš tavo sužieduotinę gerai pažįstu... Puiki bus tai moteriškė. Bet pasakyk, Kazy, iš kokios priežasties vedat? Šeimynos mažai?... Įsimylėjot?... — linksmai klausinėjo kuningas.

Kazys, žinoma, stovėdamas prie tokios ypatos neišdrįso pasakyt.

— Sakyk, tamsta Kazy, nesidrovėk, — ragino kuningas.

Kazys padrąsintas kuningo, pradėjo:

— Taip kuningėli; aš, žinoma, vedu tik kad padaugint svietą...

— O, tas gerai vaikeli... Reikia būtinai, kiekvienam žmogui būt vedusiam... Reikia daugint... žmones. Matot, kad visur tiek darbininkų reikia, ant karės lauko tiek žūna žmonių; taip gerai, Kazy...

Ir kuningėlis taip įsikalbėjo, kad Kaziui jau net ir nusibodo beklausyti. Daug mat jis jam pripasakojo, daug primokino, kaip reikia daugint pasaulis...

Kazys gi neturėdamas laiko, turėjo jau eit namo ir pagaliaus tarė:

— Gerai, kuningėli... Bet ačiu už mandagumą, aš turiu jau eit namo...

— O kas vaikeli, paspėsi... Pasikalbėsivą.. Nes man labai malonu, kada pas mane žmogus atsilanko... Aš myliu pasikalbėt... Pabūk dar, nesidrovėk... Kuningas juk tas pats žmogus... Žinai, berneli, aš myliu vargšus žmones... Aš ir iš tų pačių...

Bet Kazys pasiėmė kepurę ir atsisveikinęs kuningėlį ėjo per duris.

Kuningas gi išlydėjo Kazį net per duris ir vis kalbėjo:

— Man malonu su bėdinais žmonėmis... Aš myliu juos... Taip Kazeli, linkiu laimingai sulaukt vestuvių... Laimingai... Laimingai...

Ir jau gerokai Kazys nuėjęs dar vis matė, kaip kuningas stovėdamas tarpduryje mojuodamas su ranka sakė:

— Laimingai, Kaziuti, laimingai...

* * *

Praslinko trejetas savaičių. Jau Kazio šliubas.

Sušnekėjo Kazys su kuningu apie šliubą. Sutarė mokėt šešis dolerius.

— Jeigu mokėtumėt dvyliką dolerių, tai būtų visos žvakės sudegtos, — sakė kuningas.— O už šešius, tai bus tik dvi nedidelės žvakutės.

— Man bus gerai ir su dviem, — tarė Kazys.

Kuningui tas vienok nepatiko. Bet ką žmogus padarysi? Nepriversi, kad daugiau mokėtų... Taigi už tai kuningas nemažai supyko ant Kazio.

Laiku šliubo, kada reikėjo paduoti rankas surišti, Kazys per klaidą, vieton dešinėsės padavė kairiąją, ir kuningas, kad atkeršyt, nuramint savo piktumą, sušuko:

— Jauty, kurią ranką duodi!..

Netik Kaziui, bet ir visiems šalia stovintiems, pasidarė nesmagu. Bet ką padarysi?... Juk kuningas tai sakė...

Niekad Kaziui per visą gyvenimą neužėjo ant mįslies apie tuos du doleriu, užmokėtu be reikalo, laike padavimo ant užsakų ir apie anuos išmokėtus laike šliubo. Bet tas „jautis", kuningo ištartas žodis, kada tik pradėdavo kalbėt bei mįslyt apie savo vestuves, visados mušdavo galvon, kaipo sunkiausis smūgis.

Vyturiuks.

Iš Amerikos.

Naujas rusų sentikių laikraštis. Pittsburg, Pa. vietinis rusas „bogomazas'' N. Lomakin uždeda dar vieną Amerikos rusams laikraštį — „Gazeta Trud''. Lomakin ikšiolei pardavinėdavo bemoksliams rusams sentikiams kryžiukus, psaltyrius, evangelijas, etc. Laikraštis būsiąs „neprigulmingas, draugijinis ir komercijinis''.

„Sąžinės fondas''. Retai girdisi visuomenei šitas amerikonų tautos fondas, nes į jį labai retai kas padeda kokią auką. Tačiaus pasirodo, kad jisai dabar turi $425,136. Į šitą fondą grąžina piningus visi tie vagiliai, kurie buvo kadą-nors apsukę valdžią arba apvogę žmogų; pradėjus sąžinei graužti, tie vagiliai kartais po daugelio metų grąžina šitan fondan pavogtus piningus, tankjai nepasirašydami nei vardo. Jie menasi tada nusiplovę nuodėmę. Matytis, kad didieji vagįs nieko negrąžina, kaip va tokie, kurie valdžią buvo apvogę ant milijonų. Jei būtų grąžinę, tai „sąžinės fonde'' būtų daug milijonų! Tik nesenai vienas kuningas prisiuntė $14,000. Pavardės savo vienok neapreiškė.

Tabako priešų draugija. New Yorko valstija užtvirtino čarterį draugijos, kuri kovosianti su rūkymu tabako. Šitos liigos sąnariai vesią agitaciją visuomenėje, žodžiu ir raštu, išrodinėdami, jogei tabako rūkymas yra žmonijai kenksminga. O gal pasiseksią išleisti valstijose ir tokį įstatymą, kuris pridraustų ant gatvės ir viešai publikoje rūkyt.

Dar apie Amerikos pasportus. Washington, D. C. vyriausio pilietystės bjūro viršininkas, R. Flournoy, valdiškai pranešė žydų spaudai ir organizacijoms, jogei Amerikos valdžia nieko negali paveikti su Rusija, kuri grįžusius žydus areštuoja ir baudžia už perėjimą Amerikos pilietystėn. Nors Amerika ir išduoda pasportus, vienok sykį toks naturalizuotas amerikonas inkelia koją į Rusijos žemę, jau jis papuola po Rusijos įstatymų globa.

Miegojo 3 mėnesius. Vandalia, Ill. Pramiegojusi ištisus 3 mėnesius arba 106 dienas, Hazel Schmidčiutė, pradėjo po biskį atsijuokėti. Ji dabar jau tankiai prabunda ir ilgiau pabūna neatkritusi miegan. Daktarai mano, kad veikiai šis transas pereis; bet kas tai buvo per priežastis tokio ilgo mergaitės miego, jie neišgalvoja.

„Savieji nebeikit pas Savą'', nes jo nebėra. Wilkes Barre, Pa. „Even. News'' liepos 31 d. pranešė, jog dingo iš savo namų gerai žinomas lietuvis, W. G. Sava; podraug dingo ir $1,500 piningų, priklausančių laivų kompanijoms (mat jis pardavinėjo laivakortes). Savo moteris skundžiantisi, jog vyras palikęs ją be cento ir dar pabėgęs su kita moterim. Sava turėjo ir saliūną, bet ant jo jau buvęs prakišęs laisnį.

Sinclairį areštavo. Arden, Del. Garsusis „The Jungle'' (Raistas) kningos autorius Upton Sinclair ir keletas kitų singletaxerių kolonijos gyventojų pakliuvo kalėjiman ir atsėdėjo visas desėtkas draugų po 18 valandų, už žaidimą sviediniu ir tennis nedėldienyj, kas pagal „mėlynųjų tiesų'' (blue laws) šitoje valstijoje yra draudžiama. Sinclairį ir jo draugus areštavo per įskundimą George Browno, filosofiškojo anarchisto. Jis mat atkeršijęs jiems užtai, kad tie atėmę jam savo kolonijoje balsą ir net areštavę bei pasodinę ant 15 dienų kalėjiman už ardymą jų mitingo. Dabar Sinclairis žada apie tai parašyt apysaką, paremtą ant „blue laws'' ir persekioti šitos valstijos žmones ir teisėjus už kiekvieną jų žingsnį nedėldieniais, kad inkiršinti žmones ir kad jie panaikintų tuos nedėldienio kvailus įstatymus.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

CHICAGO, ILL.

„Vien. Liet.'' skaitytojai jau žino iš pirmesnių numerių apie atsilankymą mūsų mieste svečių iš Lietuvos — kun. J. Tumo ir kun. A. Alšaucko. Iki šiam laikui jie jau suspėjo netik gerokai padirbėt ir apsipažint, bet ir paviešėt. Ko jie čia atvyko? Visaip buvo spėjama, nes iškrito jie mums kaip iš dangaus ir niekieno apie jų misijas tikrai nežinota, pakol jie patįs atvažiavę nepasisakė. Pasirodo, jog tikslas jų tolimos kelionės yra ne vienas, bet net trįs. Svarbjausiu jų siekiu yra supažindinti amerikiečius su didele ir kaip iki šiolei gana veiklia kauniške švietimo draugija „Saule'', kurios tvėrėju ir prezidentu yra pats kun. K. Ališauckas. Menama yra pastatyt Kaune didelius „Saulės Namus'', kuriame bus intaisyta didelė mokykla su įvairiais kaip pramonijos, taip ir technikos mokslo skyriais, nekalbant jau apie vakarines ir pradines mokyklas, kurių užlaikymui jau dabar „Saulė'' išduodanti įspūdingą sumą — 32 tūkstančiu rublių per metus. Apart šito šiems svečiams matomai arti širdies guli reikalai „Vilijos'', naujai susitvėrusios draugijos išdirbimui ūkiškųjų žemdirbystės mašinų ir draugijos išpirkimui ir parceliavimui Lietuvos dvarų. Na, bet apie tuos dalykus nėra ko pasakot siaurose korespondencijos rybose. Tikimės, jog apie tai „Vien. Liet.'' skaitytojai sužinos nuo pačių keliautojų, nesa jų žadama atsilankyti daugumoj didesnių lietuviškų kolonijų.

Chicagiečiai turėjo progą arčiaus su jais susipažinti laike jų prakalbų ir ypatingai gal laike bankieto, kurį jų gerbimui ir priėmimui buvo greituoju sutaisęs Lietuvių Ratelis (Lithuanian Club), 27 d. liepos, vakare, viename iš vidurmiesčio viešbučių. Teko ir mums jame dalyvaut. Svečių iš viso buvo apie šeši desėtkai ir vakaras praleista netik smagiuose draugiškuose pasikalbėjimuose, bet ir daug ką naudingo ir žingeidaus išgirsta iš lūpų gerb. svečių, kurie abu pasirodė esą kalbėtojais. Po inžanginei p. Bračulio kalbai, kurioje kun. Tumas buvo perstatytas, kaipo vienas iš tų, kurie pirmi ėmė iškapstyti amžiais apaugusią lietuvystę Vilniuje, kun. Tumas užėmė vietą. Kun. Tumas yra tos rųšies kalbėtojas, kurio prakalbos „nelekia ant sparnų'' ir nevedą klausytojų „nors į dugną prapulties''... Jo prakalba buvo formoj nuoširdaus, pusiau draugiško pasikalbėjimo. Kaip išsitarimuose taip ir visame užsilaikyme jis yra elegentišku, smagum kalbėtoju. Bet kas svarbjausia, tai tas kad kaip vienas, taip ir kitas iš jų yra nuosėklus, brandus ir per tai interesingas kalbėtojas. Sunku čia pasidalinti su skaitytojum pilnu turiniu Tumo ir Alšauckio prakalbų. Kun. Tumas mokėjo be galo vaizdingai perstatyti Lietuvos buvusį ir dabartinį padėjimą iš politiškojo ir kultūrinio atžvilgio, pradedant nuo revoliucijos laikų. Atsiminus, jog santykiai lietuvių su lenkais, o iš dalies ir su maskoliais, jau yra labai gerai pažįstami, nes negalime abejoti, kad tuos gyvus santykius mokėtų kas geriaus ar tikriaus apipiešt. Kun. Ališauckas apsirybavo historija ir dabartiniu veiklumu „Saulės'', pasinaudodamas skaitlingais ir užimančiais pavyzdžiais iš savo kelionių, kurias jam teko atlikti Vokietijoj, Anglijoj ir Čechijoj, labjausiai susipažinimu su systema platesnių liaudies švietimo įstaigų. Pažymėtinas yra taktas kaip vieno, taip ir kito: tikėjimas visai buvo paliktas šalin, „nesa apie jį privalo rūpintis kuningai bažnyčioj'', kaip išsitarė kun. Ališauckas. „Nemaišysim męs tikėjimo su kitais reikalais mums visiems **lietuviams** be skirtumo pažvalgų bendriems, kaip pavyzdin mokslo, dailės, pramonijos ir tautiško susipratimo srityj''. Abelnai, daug ko naujo, mums amerikiečiams iki šiolei nežinomo, daug svarbaus galima dasižinoti iš dabartinio Lietuvos padėjimo. Galima drąsiai pasakyti, jog męs amerikiečiai pirmu syk turime progą užgirsti ypatas, ypatingai kun. Tumą, kurios yra užtektinai didelės ir užtektinai patyrusios, kad priderančiai netik pajudinti, bet ir apšviesti didelį, painų ir komplikuotą mūsų nacionalinį klausimą. Iki šiolei mums amerikiečiams teko girdėti tik užsuktas „katarinkas'', begrajinančias vis aplink ir vis tą patį. Laike revoliucijos, kada turėjome laimę pas save svečiuoti, paskui pagarsėjusius „atstovus'', mums teko girdėti nuo jų deklamacijas, lekcijas — kitą kartą gana gražias pavyzdin p. Grigaičio lekcijas, — vienok visgi tėmytina, jog platus klausimas tautinio judėjimo jiems neapgalimas Čia atpenč — pradėjus, pavyzdin su tokiu kun. Tumu kalbėti jauti, kad turi reikalą su žinovu — profesorium, kuris savo šaką gerai pažįsta ir gerai ją išguldyti moka.

Jau jeigu ne dėlko kito, tai bent dėl šito toki svečiai mums yra pageidaujami! —

Vakaras buvo pamargintas muzikališku programu ir kaip paprastai pp. Pocius Kasputis, Dudas ir ponia Janušauckienė su panelėmis Balsaičiute ir Klimaičiute „nušienavo'' gausius publikos liaurus už savo artistiškus gabumus. —

Vakarą užbaigė prakalba p. Balutis. Kaip ir galima buvo tikėtis išanksto, jisai savo užduotį atliko netik atsakančiai, bet tiesiog, taip pasakius, briliantiškai. Kaipo kalbėtojas, p. Balutis jau gerai yra žinomas mūsų plačiai visuomenei Amerokoje, todėl ne charakterizuosim čia jo kalbos, tiktai paduosim kai-kurias svarbesnes ištraukas.

Kalbėjo jisai ant tėmos „Vienybė Lietuvių'' ir nacionalinė idėa, kaipo faktoriai mūsų buvimo ar žuvimo. Šita tėma buvo vietoj, nes ištikrųjų susirinkimas buvo labai margas — ir buvo žmonės visokių pažvalgų.

Toks Balučio patėmijimas — kaip: „Ar nebus tik šis vakaras pradžia naujos eros lietuviškuose santykiuose, nes šiandien męs pirmą syk matome prie vieno stalo ir „ilgaskvernius'' ir „baltaimėlsvuosius'', ir ‚raudonkaklius', kurie nors kasdieniniame gyvenime tarp savęs pjaunasi — visgi bendras reikalas — Lietuvos gerovė, visus puikiai sutraukė po viena vėliava''.

Tą patį klausimą prieš Balutį gerai apibriežė ir kun. Tumas, davęs nemažai pavyzdžių iš gyvenimo rusinų, su kuriais jisai, matyt, yra labai apsipažinęs, ir kurių padėjimas yra labai panašus į mūsų.

Vienas iš svarbjausių mums pavyzdžių yra rusinų laikraštis „Dilo'', kuris yra tikru veidrodžiu jų kultūrinio ir tautiškojo gyvenimo. Įžengiamuosius straipsnius į tą laikraštį rašo žinomas anarchistas-filosofas Lozinskij, — socialinius (draugijinius) ir ekonominius klausimus, radikalai ir klerikalai. Tokiu būdu rusinai, matyt, geriau supranta realinį gyvenimą, — ir smarkiai žengia prie tautiško atgijimo ir abelno progreso.

Vakaras abelnai padarė gerą įspūdį — ir ne vienas aiškiai pamatė, kad męs iki tam laikui, taip pasakius, skrajojome po padanges, jieškodami patįs ne žinodami ko. Nėra abejonės, kad šis ir panašųs jam vakarai arčiiau mus supažindįs su reikalais mūsų gyvenimo ir pripratįs mus žiūrėti į jį reališkai. **Du tautiečiai.**

SPRINGFIELD, ILL.

Liepos 30 d. L. S. S. 29 kp buvo piknikas, be svaiginančių gėrimų, su dainomis ir prakalbomis. Kalbėjo J. Kačergius apie šį netikusį pasaulio surėdymą. Šis žemės skritulis mums išrodo tik vien karčių ašarų ir vargų aplietas. O pertai, kad męs neturim geros valdžios ir vienybės tarp savęs. Gyvenimas mūsų yra ir būtų gražus ir saldus, tik tada kai męs neturėsim skriaudikų, turtuolių, valdonų, kai męs visi suprasime, kas mums sėdi ant sprando ir slėgia, užkrovę sunkią naštą, tai sunkiais darbais išspaudžia paskutinius gyvasties syvus. Tik męs, draugai ir draugės, lavinkimės, kiek kas galim, skaitykim kningas ir laikraščius, glauskimės visi į vienybę, tai tada prašvys mūsų akįs, tik per vienybę ir skaitymą pamatysime savo kailio lupikus, ir sugriausim netikusį šį surėdymą, o tik balsuodami už darbininkų socialistų kandidatus.

Merginos dainavo (pamiršau dainos vardą). Šokis ir vėl dainos; vyrai ir moterįs dainavo „Ant kalno karklai siubavo''.

Antras kalbėjo drg. V. Brukevičius, apie turtuolių ir vargšų kūdikius. Tik užgimusius kūdikėlius varginga moteris ir milijonierką paguldytumėt šalimos, žiūrint būtų lygus vienas ir kitas kūdikėlis. O pažiūrėkim kūdikėlių auklėjimas ar yra lygus. Suvis nelygus; vargšės vos skarmalėliais kūdikėlio kūnelis pridengtas ir vargiai maitinamas, o turtuolių kūdikiai šimtais tūkstančių brangenybėms apkrauti; netik kūdikius taip rėdo, bet ir katyčius, šunyčius apkrauna auksu ir deimantais. O iš kur tuos turtus ima turtuoliai? ar mįslinate, kad iš dangaus, per triubą Dievas į palocių beria. Supraskim męs varguolėiai, tai mūsų visų uždirbti, kaip vyro, taip ir moters. O tik turtuoliai pasisavino ir nuskriaudė mus visus, da ir skriaus, iki męs visi nesuprasim savo skriaudikų—engėjų. Tik męs išbalsuosim šį netikusį surėdymą lauk, o gerą valdžią pastatysim, męs tada turėsim geresnį gyvenimą, daugiaus liuosesnio laiko skaityti kningeles ir laikraščius. Skaitykim ir dabar.

Šis patsai kalbėtojas antru kartu kalbėjo apie anglių kasėjų vargingą padėjimą, kaip užėjus bedarbei ar streikui, be pastogės ir duonos kąsnio turim badą kęst, o unijos visi vadovai vagįs ir išnaudoja darbininkus, sykiu su kompanija. Sakykit, ką aš galiu daug žinoti; čia ve kningelėj yra, skaitykit ir jųs žinosite

Publikos apie keletas šimtų prakalbos klausėsi ir linksminosi, ką ant salės niekados tiek nebuvo. Čia naudingų žodžių išgirdo ir tyru oru pakvėpavo.

A. Čekanauskas.

WATERBURY, CONN.

Kai-kurių miestų lietuviai jau pradėjo rengti gražius ir padorius balius, su dainomis, žaidimais, puikiais lietuviškais šokiais ir kitokiais dailiais pasilinksminimias. Bet tuo pavyzdžiu neseka mūsų broliai waterburiečiai (žinoma, nevisi). Štai liepos 29 d. atsibuvo labai negeistinas balius. Buvo taip. Lietuvių Neprigulmingas Klubas surengė balių savo svetainėje, kurią turi jau kelinti metai pasistatę, ant 48 Creen str. Dar prieš tai padarė apgarsinimą ant ištemptos drobulės, kurią vaikas nešiojo ant gatvės, su parašu: „Klubo Balius! Dideliems 10 c., vaikams 5c., o merginoms ir moterims už dyką'' . Ant tokių balių atsilanko mažytės mergaitės ir maži vaikai, nuo kokios trylikos metų ir drumsčiasi salėje su visokiais airiais ir italijonais. Negana to, kad iki vėlybai nakčiai būna šokiuose, bet išėję iš svetainės jaunos mergšės su vaikinais, nesidrovėsiu pasakyti, eina ir į... netolimą miškelį, ir iš ten galima matyti nakties laiku palydžiant. Jau nuo pirmesnių laikų pradėjo airišiukai jieškoti priekabių prie lietuvių vaikinų, — žinoma, daugiausiai ant tokių panašių balių, kur susirenka tik vien jaunos mergšės. Taigi ir liepos 29 d. dėlei kokių ten nesusipratimų, prasidėjo lietuviai su airišiukais peštis taip, kad vienam italijonukui sako, net šonkaulius sulaužę, o antrą, taip primušę, kad gal ilgai pasirgs; ant galo tapo nuvesti į šaltąją ir užsimokėjo pusėtinai už „nakvynę''. Tai dabar vieni ir antri pulkais vaikščioja; regis, jog dar to sykio neužteks, dar pešis. Kįla klausimas: kieno tai kaltė? Nagi, beabejonės, kiekvienas atsakys, kad klubo, kad jisai rengia tokius vakarus. Ištikro mūsų klubų salės yra padarytos ne dėl teatrų lošimo, ne dėl apšvietos platinimo, bet tik temdimo. Pagrindos scenai taip mažos, siaurai padarytos, kad norint geresnį veikalą sulošti, negalima, nes iš kelių ypatų būna pilnos pagrindos, o kitiems nėra vietos. O šinkiui arba barui tai didžiausis kambarys paliktas, kad galėtų kuodaugiausiai žmonių pareiti. Būtų jau laikas klubo nariams ant to atkreipti atidžią, kad tokie baliai neatneša jokios naudos, tiktai blėdį. Juk ant tokių balių nieko negalima uždirbti. O jųs, senos mamutės, žiūrėkite, kur jūsų dukrelės eina, į kokias lankosi pasilinksminimo vietas. Juk jos tenais nieko gero nemato, ką galėtų pasimokinti arba prisižiūrėti, pasilinksminti; tęnais ant tų balių tiktai vien blogą mato, kurian jas taip lengvai pagauna, kad jos pačios nemato, nes jos to jieško; dar trumpą sijonuką nešioja, o jau prįsikabinus kokiam airišiukui arba italijonukui valkiojasi pakampiais. Taigi paklauskit, pažiūrėkit, kur jos vaikščioja ir su kuom. Yra daug tokių motinų, kad džiaugiasi: o tai mano dukrelė jau turi vaikiną; o vaikinui dar nuo lūpų pienas nenudžiūvęs, kaip ir mergaitei, bet jau vedžiojasi, eina be jokio tėvų daleidimo. O kokią revoliuciją sukelia namie, į darbą einant arba iš jo parėjus, tai jau net gėda ir rašyti. Motka sena, dirba per visą dieną, skalbja, prosina, valgyt gamina, taip dirbant prakaitas bėga per veidą, o duktė nuėjus į dirbtuvę bėgioja iš vieno ruimo į kitą, nešiodama visokias atvirutes, kur jos „fela'' jai prisiuntė ir nieko per dieną neuždirba, o namie nieko nenori dirbti, prigelbėti motinai —sako: „aš dirbtuvėje dirbu''; o pažiūrėkit kiek per savaitę uždirba, tai kokius tris-keturis dolerius, tai ir viskas. Darbšti mergaitė gali padaryti iki devynių dolerių į savaitę, ir daugiaus.

Taigi jau būtų laikas tą viską geriaus tėvams prižiūrėti. O antra — klubai ir tam panašios partijos, kad tokių balių nerengtų, be iš to nėra jokios niekam naudos. **Tvaiminas.**

POGUONNOCK, CONN.

Kur tų mus vientaučių nerasi. Ir šitam miestelyj yra apie 50 šeimynų ir du syk tiek pavienių. Turi draugystę Šv. Kazimiero, uždėtą 1 d. gegužio 1910 m. Šiaip ji gerai stovi, tik bėda, kad nieko nesigirdi veikiant. Gal pertai, kad čia lietuviai neskaito gerų kningų ir laikraščių, netik šios draugijos sąnariai bet ir vyriausybė, nežino kaip svetur žmonės pradeda darbuotis. Mat jie, anot seno priežodžio, labai „karšti'' katalikai, parodyk jiems geresnį laikraštį, kaip „Vienybė Liet.'' arba „Lietuva'', tai gausi atsakymą: „męs ne socialistai, męs nenorim dūšios patrotyt, tegul sau skaito šliuptarniai''. Atėjus nedėliai, tai geria ir per mišias. Pasakyk, kodėl nesimeldžia, mat jau mišics, gausi atsakymą: ''męs nemokyti žmonės, mums Dievas atleis griekus, męs neskaitom bedieviškų gazietų, neinam ant socialistų prakalbų''. Tai ir šnekėk su tokiais žmonėmis. Viena mergina pamatė „Vienybę Lietuvninkų'', patiko jai laikraštis ir užsirašė; paregėjo tai vienas taradaikinis arba „Saulės'' skaitytojas ir ėmė pliaukšti, kad šitos gazietos sucilistų; tai gaspadinė neduoda merginai nei iš ruimo išeit, vis kalba, kad tu dabar bedievė, sucilistka, kad tu šitą gazietą išsirašei. Tu nežinai, esą, kad tave prirašys prie sucilistų partijos ir kada nors atvažiuos ir pasiims sucilistai, bo, girdi, taip yra pas sucilistus, — nutarė kokiam žmogui smertį daryti, tai daro; tokius numarus traukia, katram išeina tas numaris, tas turi eit žmogų žūdyt; kai tau išeis, atvažiuos ir paims, ir turėsi žmogų žūdyt.

Tai koks gaspadinės persergėjimas! Aš patarčiau merginai iš tokios kvailos vietos visai išeit pas protingesnius žmones, ir pamatyt, kad jau ir lietuviams saulutė užtekėjus, tik reikia nemiegot.

Girtuoklybė pas mus labai bujoja; geria netik jaunieji, padeda ir vedusie. Subatoj po „pedės'', negana, kad geria saliūne, da prisigabena gėrimų ir į namus arba kur krumeliuos. Tokie susirinkimai vadinasi „lietuviški manevrai''. Žinoma, per manevrus atsitinka ir nosįs apsilygint ir ausįs apsitašyt. Tai taip mūsų lietuviai gina savo tautą ir kelia lietuvišką balsą.

Darbai pas mus ant farmų, prie tabakos. Uždarbiai vidutiniški; iš kitur pribuvusiam nesunku darbas gaut, tik ne ant ilgo, pakol tabaką nuo laukų nuims — ant dviejų mėnesių darbo yra ligvaliai. Merginos ir vaikinai dirba šapose. Yra čia 3 šapos. Drūti darbininkai šapose nedirba, nes maža mokestis. Kur geresni darbai šapose, dirba francūzai ir airiai, nes jie geresnę vienybę turi tarp savęs. **Farmerys.**

CHICAGO, ILL.

Čion atsilankė iš Europos sve-

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

Tiktai nuo Jurgio ligos Mačiūnas kaž-kodėl atsimainė. Judėjimai pasidarė nervingi, skubūs, žvelgėsis karščiu liepsnojo ir veido bruožai buvo įtempti, tarytum visa nervų systema budėjo didžios svaros atsitikimo prieangyje.

— Tu, Jurai, — atmink! — tu juk neturi teisės mirti! — šūkterėjo jo kambarin įėjęs Mačiūnas ir įsmeigtomis akimis ligonin žiūrėdamas. Ir tame žiauriame akių apvade tiek gilaus, neišmatuotino jausmo buvo, tiek daug skaisčių rytojaus vilties spindulių, jog rodės, kad to šiurkštumo priedanga, vidaus ugnies kepinama, sprogs ir tyriausio jausmo kaskados pasipils.

— Kodėl? — tyliu, bet nustebusiu balsu užklausė Jurgis.

— Kodėl! — atkartojo Mačiūnas.— Nes tavo sėklos grūdai dar paviršium keroja, dar šaknų žemės širdin nusileido...

— To niekuomet nesulauksiu! — liūdnai tarė Ogintas.

— Nesulauksi!... Kame-gi tavo jėga, kame to-gi pavyzdžio neįveiktinoji epidemija!... Žinau.... — ir čia jo akįs pravėrė debesų skliautą ir išstūmė iš gelmių giedrą, šypsantysį spindulėlį — žinai, visi apylinkės gyventojai siunčia tau per mane kuoširdingiausius linkėjimus ir prašos sąjungon...

— Apylinkės gyventojai... — paraudonijusiu veidu ir užsidegusiomis akimis užklausė Ogintas.— Jie sąjungon prašos, jie nori drauge su mumis dirbti... O... o... Batutis? — nedrąsiai, lyg savo džiaugsmą sudrumsti bijodamasis, bet įdomiai užklausė Ogintas.

— Čia viską Batutis ir surengė...

— Batutis!.. Batutis!..

— Taip — tad nedrįsk mirti, nes žemę apvilsi, nuskausi, o ji suvedžiojimų ir apvylimų nėvienam dar nedovanojo ir nedovanos... Ne tame bus tavo nuodėmė, kad darbo neužbaigei, bet tame, kad turėjai jėgos jį pradėti ir neprivedei bent ligi pusiaukelės... Saugokis žemės keršto! — Užbaigė ir išėjo, lyg būtų atėjęs slaptojo teisėjų nusprendimo atskaityti.

QUI NE RISQUE...

Ir vėl pavasaris glamonėjo pernykščios grožės troškimą atgimti pasipuošti duosninguoju gamtos ištekliumi. Sraunos upės tarytum stengėsi nuplauti žiemos baltąjį rūbą purvais virtusį ir prirengti žemę prakilnion grožės su ja jungtuvių valandon...

Ogintas, šiltai apsitaisęs, sėdėjo ant gonkų senojo namo ir liūdnomis akimis vaikštinėjo po apylinkę, lyg būtų stengęsis ją atsiminti, atgaivinti savyje ligos metu užmirštus reginius.

Mintįs išsidriekė voratinklio plonyčiais siūleliais, suskilo į miliardus smulkučių skeveldrų, išsiblaškė po visą pasaulį ir štai grįžta yt tie apviltieji, suvedžiotieji duonos jieškotojai. Grįžta beribės nuoskaudos, nežmogiško suvedžiojimo rūbu pasipuošusios. Grįžta į savo prabūtybės pamatą ir lyg tame nuvargusiame, nudžiūvusiame kamiene-gimdytojuje paguodos jieškos...

Ištisos, begalinės jų eilės grįžta — tikri jausmo minčių legionai nuleistais, atšipusiais, pusiau surūdijusiais ginklais... Vėliavos kovos smūgių sudraskytos, skaudulio lietaus nuplautos, troškimų rankena remiamos lenkias į gimdytojo kojas ir skundžias visais ir viskuo:

...Kam mus gimdei, kam pagimdęs liesan, išbadėjusian kūnan gyvų troškimų sielą įleidai!...

...Kam gyventi, jausti, užjausti ir sopėti mums įsakei!...

...Ir kam šiandien nubauzdamas, bet tylios ramybės jausmu ir sielos skaidromis viltimis, mus sutinki!...

..Kruviną mūsų būtybės taką atlikome, nuvargusios, nuskurusios, bet slepiamais padugnėse gaiviais neįsitikėjimo liepsnos likučiais tavin grįžtame, kad mus nubaustumei, subartumei!...

...Kam skaudulingos tylos ramybe mus sutinki ir silpnon savo krūtinėn glaudi!...

Kur rūstybės ir keiksmo už apvylimą perkūnai!... Kur neapykantos žaibai!...

...*Ubi tu, Cajus — ibi ego, Caja!...*

Ir vėl mintįs susiriečia, susitraukia, lyg sliekas sausumos bijodamas. Bet nenutyla veikusios, nenurimsta — joms ankšta jų yščiuje — erdvės, neišmatuotinos, nesuprastinos, dar-gi nenuvoktinos erdvės-platumos joms reikia!

Ir glostė jau anapus Nemuno siūbuojančių rugių juostą, kuri, tarytum tos upės krantams papuošti, tenais gimė — mirs, gims ir vėl mirs. Iš gimimo sopulių ir mirties skaudulių ta juosta pynė nevystantį gimtosios upės meilės vainiką ir dėjo ant žilų jos plaukų, klaupė prieš ją ir meldė amžinai tuo loviu plaukti ir savo dalį kas pavasaris atsiimti..

Atsirėmė statomojo namo sienon ir nustebo — nustebo, kad stato tokios trapios medžiagos sienas, į kurias žiemos metu reikės glausties...

..Juk iš pačios mažumės stačiau kitą, pakilesnės medžiagos rūmą: mano būtybės ir mano troškimų rūma... Ir šiandien ėsmi tasai nenuilstąs mūrininkas, kurs, nuo gimimo dienos ligi karsto lentų, savo rūmų užbaigti nestengia... Visą savo gyvenimą rinkau medžiagą tiems rūmams ir kas metai reikėjo šis bei tas taisyti — geresne medžiaga naudoties... Paskutinę plytelę uždėsiu, kuomet mirtis savo priegloblstin mane pasišauks... Tuomet žmogaus būtybės ir troškimų rūmą nekviestas talkon mūrininkas užbaigs!...

— Jurguti, — prabilo rūpestingas Viktutės balsas, — sušalsi, eik kambarin.

— Iš viršaus, Vikčiuk, nešalta... Krūtinėje kriuša eina...

Žydriose mergaitės akyse užgęso šviesa, lyg kas būtų lempa įsukęs.

— O, ten reikia kitos šilumos ... Duočiau visą savąją, jeigu tiktų...

— Tavoji tinka, sesute, bet vis-gi ne taip gaivingai... Čia kitų akių liepsna tegali mano ugnavietę sužadinti...

Patylėjo valandėlę.

— Nesirūpink, Viktute, man nešalta. Jei bus šalta, pats nueisiu kambarin.

Ir rodos, kad kas būtų paėmęs ilgą vinį ir ją Jurgio krūtinėn įkalęs ir įkaltąjį galą užrietęs, kad sunkiau ištraukti būtų.

Aldonos atminimai skaudžiais atbalsiais suskambėjo krūtinės gelmėse, sujudino valandėlei nutilusių kanklių stygas ir gaudė rytojaus neatspėtinų atsitikimų gaidomis, skatino stebūklingos laimės varsomis.

Jadvygos atminimai neišdilo širdyje, tiktai jie gulėjo suvyltų ir apgautų valandų sandėlyje ir, yt liūtas, tykojo patogios valandos, kurią griausmingu riksmu atsiliepti galėtų. Tuo riksmu jie norėjo priminti nemirštinąją ir neįveiktinąją savo galybę.

Šiandien Aldonos nepatyrę, jaunučiai ir ta jaunybe galingi, jausmai jieškojo kelio jo širdin.

Ar atverti ji jiems, ar likti kurčiu ir nebyliu dar-gi ant to, ką jo paties širdis patylomis šnabžda?

— Bet reikia kas-nors iš to pasaulio numylėti. reikia kas-nors gyvo šale visko kito krūtinėje nešioti, nes kriuša gali ledo jūres tenai sutverti! — galvojo Ogintas.

Gyvo jausmo galybė, jo būtybė ir žinia apie tai, kad kas gyvu, tyru, jaunu jausmu tave apdovanoja, liepia tuo pačiu atsilyginti. Jeigu tasai atsilyginimas neseka iš užpakalio, jeigu jis griežtai nepriešingas anam, tuomet jis stengias pakilti ligi ano ir su juo vienon gaidon susilieti...

Pagundus gyvas, šiltutis moteriškės jausmas, sunku prieš jį atsispirti, bet baisu ir baugu jam pasiduoti. Niekas vandenyno slėpinių neištyrė — niekas ir moteriškės jausmo kelių ir tikslų nesuprato ir nežino.

Leisties į nežinomos jūros vandenis, tas pats, ką moteriškės jausmu pasitikėti. Jūrėse gali audra pražūdyti, o čia ne tik audra, bet tyla dar dažniau milžiniškus ąžuolus laužo, šaknis pagraužia...

(Toliaus bus.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

joms toli iki assyrų karaliaus barzdai!

Pas assyrus ne tik karaliai, bet ir liūtai turėjo sugerbeniuotus karčius ir uodegas, lygiai kaip jų ponai-karaliai.

Pastaruoju assyrų valdonu buvo Ašur-Adonai-Aban-Nipal, kalbant sutrumpintai. Kuomet jo sostapilę apgulė mydai, tai jis, norėdamas juos sugriaudinti ir išgązdinti, liepė sukrauti kieme augštą laužą. Ant laužo sunešė savo turtus ir ginklus, suvarė ant laužo visas savo moteris, užsilipo pats ir susidegino. Tikrų žinių nepasiliko, ar jis prieš mirsiant buvo kur apsaugojęs savo gyvastį, ar ne. Spėjama, kad ne, nesa tame laike dar nebuvo nei Susivienijimo Lietuvių Amerikoje su keturiais skyriais apsaugos, nei nebuvo kilęs sumanymas organizuoti Apsaugos skyriaus prie Socialistų Sąjungos. Gaila, kad tos organizacijos nebuvo susiorganizavusios tam valdonui gyvam esant.

Po tam atsitikimui, aiškus dalykas, priešai labai susirūpino, nusiminė ir pasidavė assyrams.

PERSAI.

Ant Irano gyveno tautos, kurios vadinosi baktrai, mydai ir persai. Baktrai ir mydai veikiai nustojo drąsos ir nusilpnėjo, užtat pas persų karalių Astiagą gimė anukas Cyras, tas-pats, kurs inkūrė Persijos monarchiją.

Garsus historikas Herodotas pasakoja iš Cyro jaunystės dailią legendą. Sykį Astiagui prisisapnavę, kad iš jo dukters išaugęs medis. Išsigandęs

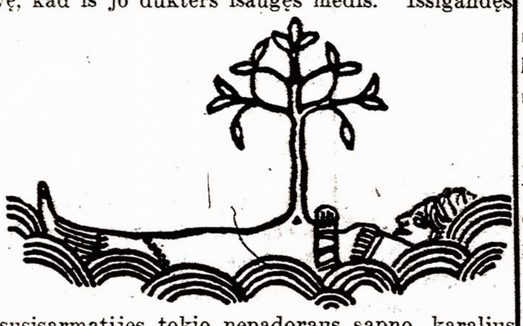

ir susisarmatijęs tokio nepadoraus sapno, karalius pasiuntęs į raganius pasiuntinius pasiklaustų, ką gali reikšti panašus sapnas. Raganiai išpranašavę, kad Astiago dukters sūnus viešpatausiąs ant visos Azijos; senis labai susikrimtęs, nesa linkėjęs mažyčiams daug lengvesnio likimo.

— Mat ir per auksą ašaros riedi! — sušukęs griaudingu balsu ir liepęs vienam savo tarnų pasmaugti kūdikį.

Tarnas, ir be to turėjęs darbų iki kaklui, atidavęs tą reikalą kokiam ten savo pažįstamam piemeniui. O piemuo nesupratęs reikalo: užuot kūdikį pasmaugti, ėmęs jį auginti. Mat ir tokių neišmanėlių būta senovėje.

Kuomet kūdikis paaugo ir pradėjo žaisti su savo vienamečiais, atsitiko jam liepti išperti kailį vienam didžiūno vaikui. Didžiūnas pasiskundė Astiagui; šis, beindomaudamas taip drąsum vaiku, ėmė su juo kalbėties. Paskum, apžiūrėjęs nuplaktąjį vaiką, sušuko:

— Tai Cyro esama! Taip plakti kailį temokame męs valdonai, ir mūsų vaikai.

Cyras saldžiai pasibučiavo su senučiu.

Cyras, suėjęs į metus, apgalėjo Lydijos valdoną Krezų ir liepė jį iškepti ant laužo Laike to žygio Krezus sušuko:

— O, Solone, Solone, Solone!

Tas labai nustebino jaunutį Cyrą.

— Panašių žodžių, — sakydavosi draugams, — aš dar nebuvau girdėjęs nuo kepamųjų žmonių.

Jis tatai pasišaukė Krezų ir ėmė teirauties, ką tai reiškė.

Tuokart Krezus papasakojo, kad sykį aplankė jį graikų mįslinčius Solonas. Norėdamas užriesti prie mįslinčių nosį, Krezus parodė jam savo turtus ir, kad paerzinus pliką galvočių, paklausė jį — kas, jo nuomone, visųlaimingiausis pasaulėje.

Jei Solonas būtų buvęs mandagus, tai be abejo būtų pasakęs: «Jųs, jūsų didenybė!» Bet mįslinčius buvo šiaip sau žmogelis, netol tematąs, tad ir drebtelėjo: «pirm mirsiant niekas negali pasisakyti esąs laimingu!»

Kadangi Krezus buvo inteligentas ir apsiskaitęs žmogus, tai tuojaus suprato, kad po mirčiai žmonės negali kalbėti, tad kaip ir kam jie galės pasigirti ir prieš ką pasididžiuoti savo laime.

Cyras buvo nerviškas žmogus. Ant jo didelę padarė veikmę Krezaus pasakojimas. Jis atsiprašė prieš Krezų ir nebebaigė kepti.

Po Cyrui viešpatavo jo sūnus Kambyzas. Kambyzas išsirengė į karę su ethyopais, paklydo tyrlaukiuose ir tenai, prisikentėjęs bado, pradėjo valgyti savo kareivius, iki mažu-pamažu visus suvalgė. Supratęs, kad tokiu būdu nieko neįveiksi, pasuko jienas atgal ir sugrįžo Memfisan; o čia tuom laiku apvaikščiojo iškilmę atradimo naujo Apic.

Kambyzas valgo savo kareivius.

Peralkęs valdonas, paregėjęs tokį riebų nupenėtą bulių, neteko proto: šokosi prie jo ir perdurė kiaurai, podraug ir savo brolį Smerdį, kurs iš netyčių pasipainiojo jam po kojų.

Tuo atsitikimu pasinaudojo tūlas gūvus raganius ir, apsišaukęs Kitsmerdžiu (tas reiškia «tas ale ne tas Smerdis»), tučtuojaus pradėjo valdyti persus. Persai džiaugėsi:

— Tegyvuoja mūsų valdonas Kitsmerdis! — šukavo nudžiugę.

Tais laikais Kambyzas, visai nuo jautinos pamišęs, pasimirė susižeidęs, kuomet buvo beužsimanąs paragauti savos mėsos.

Taip tatai pasimirė vienas gudriausių tos gadynės despotų.

Pasimirus Kambyzui viešpatavo Darijus Gystapsis, pragarsėjęs išsirengimu prieš skythus.

Skythai buvo narsūs ir žiaurūs. Po mušiui jie rengdavo pokylius, laike kurių valgė ir gėrė iš tikką užmuštų žmonių kaukuolių.

Tie kareiviai, kuriems nepasisekė nei vieno priešo užmušti, negalėjo dalyvauti pokylyje, nesa neturėjo savo indo, tad žiūrėjo iš tolo į savo draugus, patįs peralkę ir sąžinės kankinami.

Susižinoję apie Darijaus Gystapsio prisiartinimą, skythai pasiuntė jam varlę, paukštį, pelę ir vilyčią. Tomis prastomis dovanomis jie norėjo suminkštinti rūstaus priešo širdį.

Bet dalykai visai kitaip virto. Vienas Darijaus Gystapsio kareivių, kuriam tikrai nusibodo trankyties su savo valdonu po nežinomus pasviečius, ėmė ir papasakojo Darijui, ką reiškė tos dovanos:

— Tai reiškia, kad, jei jųs, persai, nemokate lakstyti, kaip paukščiai, griaužti, kaip pelės, ir šokinėti kaip varlės, nesugrįšite į savo namus niekados.

Darijus nemokėjo nei lakstyti, nei šokinėti. Tad išsigando ir pasisuko namų linkon.

Darijus Gystapsis pagarsėjo ne tik tuo išsirengimu, bet ir savo išmintingu viešpatavimu, kuris buvo taip pat pasekmingas, kaip ir karės.

Senovės persai atsižymėjo drąsa ir gerais būdais. Savo vaikus jie mokino trijų dalykų:

1— jodinėti, 2 — šaudyti ir 3 — sakyti teisybę.

Jei jaunikaitis neišlaikydavo egzameno iš tų trijų daiktų, tai budavo laikomas liurbju ir negaudavo valstybinės vietos.

Vienok nieko nėra amžino ir pastovaus pasaulėje. Taip ir čia. Persai mažu-pamažu pradėjo dykti, pasiliovė jodinėję, užmiršo šaudyti, gi nuboduliui užėjus pjaustė teisybę. Dėlei tų tad priežasčių didelė persų valstybė nepoilgam nusilpnėjo.

Ir kur nenusilpnės! Pirma persų jaunimas valgydavo tiktai duoną ir vaisius, o kaip tik pradėjo išdykti, tai ir užsimanė sriubos (330 m prieš Kristui užgimsiant). Tas dalykas davė progą Aleksandrui Macedoniečiui užkariauti Persiją.

GRAIKIJA.

Graikija užima pietinę dalį Balkanų pusiasalio. Pati gamta padalino Graikiją į penkias dalis: Šiaurinė Graikija — į šiaurę, Pietinė — į pietus, Vakarinė — į vakarus, Rytinė — į rytus ir Vidurinė — anų visų keturių dalių viduryje.

Graikijoje gyveno žmonės, vadinami graikais. Jei kas nežino graikų, tai gali nueiti į vietą vadinamą «Shoe shining Parlor» — tęnai tankiausiai graikai vaikai šveičia avalynę.

Graikija kalbėjo numirusia kalba ir labai mėgo pasakoti visokius mythus apie savo dievus ir didvyrius.

Mylimiausias graikų didvyris buvo Herkulis (lietuviai ištaria Gers--Kulis). Jis atsižymėjo tuomi, kad išvalė Augijaus staldus ir, bėdai atsitikus, parėmė savo pečiais dangaus skliausmą. Pats Herkulis mėgo švarumą, be to nužūdė savo moterį ir vaikus.

Kitas graikų didvyris buvo Aidypas (Aidas--Ypas, tūli sako Oi dypas). Šis milžinas užmušė savo tėvą ir apsivedė su motina; kaip tik tas atsitiko, tuoj visoje šalyje pakilo maras ir viskas išėjo į viršų. Aidypas išsibadė akis ir išėjo keliauti par svie-

(Da bus.)

INTEKMĖ DANTŲ ANT ŽMOGAUS GYVENIMO.

(Tąsa.)

Perilgą, nosis nustoja savo veiklumo, nebegali ji gerai perkošti oro, einančio į plaučius; nebegali ji pakaktinai išduoti karščio, kuris reikalingas sušaldymui oro arba sušildymui šalčio, žiūrint, kokią orą kvėpuoji. Normališkai per nosį kvėpuojant ir tiems kvėpavimo organams būnant geroje tvarkoj, visuomet oras, pirma negu dasiekia plaučius, yra išvalomas per kvėpavimo organus ir pasidaro tinkamas žmogaus «metabolizmui» (metabolizmas — tai tas procesas, kuriame žmogaus kūno klietkelės arba celės, perdirba iš maisto sau tinkamus audmenėlius). Dar toliaus žengiant rasime štai ką: jeigu kvėpavimo organai yra nenormališki, tai tada bus bloga smegenų ventiliacija (išvėdinimas), tai yra, oras jeigu ir ineitų į plėvutes tarpe smegenų, jis vistiek pasilieka nečystas ir nevalyvas. Ant galo pasakysim, jog ir žmogaus balsas dikčiai priguli nuo kvėpavimo organų išsivystymo. Jeigu nosis yra «užgulta», tai yra kvėpavimo mašinerija nedirba, tai tas žmogus negali būti geras dainininkas, ką mums patvirtįs visi dainuotojai.

Sudėjus tą viską į daiktą, jau mums biskutį gal ir paaiškės, kodėl geri dantįs yra būtinai reikalingi užlaikymui žmogaus sveikatos. Bet iš visų minėtųjų, svarbjausią rolę dantįs žaidžia — sukramtynėdami mums tinkamai maistą. Žmogui, netekus dantų, jo kūnas liekasi taip kaip ir lokomotivas be ugnies. Maistas, jeigu jis bus ir geriausis, bet netikusiai sukramtytas, neina į dorą, nes skilvys tokio maisto negali suvirinti, ir tokis maistas žmogaus nepapeni, tik apsunkina. Kada žmogus sveikais dantimis kramsnoja maistą, tai jo burnoje randasi daugelis seilių, kurios yra labai reikalingos, nes jos padeda suvirinti. Bet nėsant kuomi kramtyti, nebus pakaktinai nei seilių; tada burnoje maistas bekramtant nepavirsta į «glucose» — tam tikrą cukrų, — bet jis eina stačiai viduriuosna, kokį męs įvalgome. Viduriai neturi tokių celių, kurios pagamintų skįstimą, panašų į seiles, ir tokiu būdu skilvio pajėgos pasilieka labai apsunkintos. Taip ilgai esant, žinoma, skilvyje sunyksta tūlos celės, kurios turėtų išduoti tam tikrus syvus tolesniam virinimui maisto. Skilvys nužūdo tas celes todėl, kad jos išduoda tuos syvus tiktai tada, kada pilvan ateina maistas gerai sukramtytas ir seilėmis suvilgytas. Bet atėjus visai nesukramtytam ir nesuvilgytam seilėmis maistui į vidurius, tai yra, kada nepaverstas į tam tikrą cukrų, tos skilvio celės nevien jau negali savo syvais toliaus pervirinti to maisto, bet jos dar taip užsinuodija, kad nebegali išduoti gastriškųjų skilvio syvų. Žinoma, jeigu skilvys nebeturi tokių syvų, kurie tarpina maistą, tai ir tas maistas pasilieka be naudos. Tokiame padėjime skilvys būdamas, negali padirbti kūnui tinkamos medžiagos, iš kurios kūnas gautų sau reikalaujamus gaivalus. Kūno spėkos tolydžio vis eina mažyn, o ilgainiui jis nebegali apsiginti nuo užpuolančių bakterijų. Taigi žmogus pasidaro silpnas visame kame, ir tai iš dantų priežasties, nes jie negalėjo gerai maistą sukramtyti.

Dabar dirstelkime kokią intekmę gali dantįs padaryti ant žmogaus gyvenimo apskritai.

Imant žmogų nuo pat kūdikystės kada jis pradeda lankyti mokyklą, tuojaus galima pažinti, katras vaikas turi netikusius dantis. Jis būna beveik visados nelinksmas, be jokio gyvumo. Tokio kūdikio tėvai tankiausiai nei nežino, kas per priežastis: sunku būna ir sužinoti, kadangi maži vaikai ir klausiami: ar neskauda dantis? — nesisako, nes bijo, kad nevestų juos pas dantistą. Tokiam kūdikiui ir mokykloje nesiseka kaip reikia, o kad teisingai atsakyti mokytojui ant klausimų, tai tas kūdikis štai ką daro: Pirmiausiai jis prašo savo draugo, kad jam padėtų gerai lekciją parašyti; toliaus jau jis nebeprašys savo draugo, bet prisitaikęs, pačiups kieno gatavą lekciją ir paduos mokytojui, kaipo savą. Viena syk tą padarius, jeigu gerai nusiseks, tai kitą sykį jis tą dar drąsiau darys. Čionai jau prasideda pirmieji žingsniai nešvaraus ir nedoro gyvenimo. Juo toliaus, tuo labjaus vaikisčias apsipranta su vagystėmis. Tai viena. O antra — atėjus mokykloje egzamenų laikui, jis negali jų išlaikyti. Čionai ateina vaikui pagalbon ir apmaudas, kuris jam padeda išsidirbti nešvarų pobūdį. Pagrįžus dar prie to paties vaiko, pamatysime pamokinantį išvedimą: jeigu maistas bus negerai ir rupjai dantimis sukramtytas, tai ir skilvys tokio maisto negalės priderančiai suvirinti. Maistas likęs nesuvirintu, nebeišduoda ganėtino kūnui papeno ir kūnas liekasi silpnu. Nusilpus kūnui, žinoma, antras žingsnis bus — nusilpimas smegenų, proto, dvasės. Raportai iš publiškų (viešųjų) mokyklų, netik Suv. Valstijose, bet ir Anglijoje, parodo, jog 74 % vaikų, lankančių mokyklas, turi nesveikus dantis; tie vaikai, po ilgų tyrinėjimų, atrasta beesą silpnesni už visus kitus fyziškai, okas dar baisiau— jie silpnesni ir protiškai! Šiame atvejyje labai tinka priežodis: «sveikame kūne, sveika ir dvasė.» Taigi šitokie prieaugliai — vaikai, jau iš mažens budami silpnais ant proto, visados bus palinkę ant blogo, — nes blogiems papročiams nereikia tiek daug galvoti. Nuslydus į proto silpnybę, nebedaug ima laiko išdirbti ir blogus papročius, jeigu prie to visko dar pridėsime blogą draugystę — «kumpaniją». Toks kūdikis, patsai būdamas jau nebe iš geriausių negali prisigriebti prie geros draugijos, ir mažupamažu gyvenimo aplinkybės jį atskiria nuo viso, kas yra gera, kas galėtų jo ateinanti gyvenimą padaryti vertu gyventi. Jis, užuot mokyklon eiti, tankiausiai gatve pabėgiojęs, sugrįžta namon. O motinai paklausus: «ar buvo mokykloje», drąsiai atsako: «Taip!» Jau pradeda iš mažens meluoti visai nesuprasdamas, kad tas negerai, ir laikui bėgant, matydamas, kad atsiliko nuo mokslo, visai nužūdo savo ambiciją ir mokinimosi norą. Pamatę tėvai, kad nesiseka jų vaikui mokslas, varo jį prie fyziško darbo; berods ir patsai vaikas, nemylėdamas mokslo, eina jau sau darbo jieškoties; bet ir suradęs darbą, jaučiasi nelaimingu, kadangi jam ir čia sunku, nes jo kūnas fyziškai silpnas, ir antrą dieną jau nebeina į darbą, bet išeina ant kampo, kur susipažįsta su blogais draugais. Besimaišant tokioje «kumpanijoje», jisai negali rasti sau dorų ir gerų pavyzdžių, nes visi tokie «kampų piliečiai» yra tokiaispat keliais atėję, visi linkę prie blogo. Bet reikia gi gyventi! Prasideda galvojimas, kaip čia nusitverti už skatiko, jo neuždirbus? Ir ve, progai pasitaikius, pabando žmogaus kišenes apkraustyti (paprastai pirmą sykį savo artimiausio draugo). Tam pasisekus, jis jau ant rytojaus nebeis darbo jieškotų, bet mėgina tuo patim būdu pasipelnyti. Ir juo toliaus, tuo eina blogiaus; jo protas silpsta, blogesni papročiai vystosi iki galų gale tankiausiai iš jo išeina gatavas plėšikas ir žmogžūdys! Nesakysiu, kad kriminalistais liekasi vientik tie, kurių iš mažens buvo netikę dantįs, bet labai didelį skaitlių rastume iš šitos priežasties; kaip tą parodo ir oficiališkoji statistika.

(Da bus.)

Dr. A. J. Žimontas.

APIE LATVIŲ KALBĄ.

Mag. fil. J. Endzelins.

Kalbininkystės užduotis yra kalba. Kalba yra mūsų minčių ir jausmų išreiškimas, ant kiek toli tas išreiškimas parodo mūsų jausmus ir kiek tik męs sugėbim pasakyti, ką mįslijamę. Prie kalbos labai plačią reikšmę turi taip vad. akių kalba ir mimika. Kalbininkystei gi einasi apie kalbos žodžius. Mimika ir gestikulacija priduoda kalbai kirčius ir pažymi jos svarbesnėsias vietas.

Kalba nuolatos ir nepaliaujančiai keičiasi. Šitie persikeitimai įvyksta per tampriai apribotus kalbos dėsnius. Tiktai tokiu būdu yra randama moksliškosios kalbos dėsniai ir jos historija. Kalbininkystės uždavinys yra surasti kiekvienos kalbos historiją ir ištyrinėti historiškus dėsnius tos ar kitos kalbos kilmės ir plėtojimosi.

Kalbos reikalais taip jau užsiima ir filologija; tačiaus filologijos ir kalbininkystės tarpe yra didelis atokumas. Filologas mėgsta tyrinėti žinomosios tautos kulturinio gyvenimo visas josios ypatybes: literaturą, mokslą, draugijinę buitį ir tt. Jam tiek tas viskas terūpi, ant kiek tas atžymi tautą per josios raštus ir kulturinės gyvės būdus. Priešingai gi kalbininką užima jau ne tautos kalbos kulturinė pusė, tik pati kalba; ne kalbos mokslo dalykai, tik gryna kalba su josios visomis tarmėmis (dialektais). Žodžiu sakant, filologas yra tik kalbos tyrinėtojas, o kalbininkas — jos tobulintojas.

Kadangi kalba turi savo plėtojimosi įstatymus, tai pagal jų ir buna galimu ją tyrinėt. Užvis geriausiai yra kalbą tyrinėt iš senų raštiškų paminklų ir senų raštų. Iš šių paminklų kalbos ir tyrinėjama. Pav., sanskrito kalbos paminklai randasi nuo tūkstančio metų prieš Kristų. Todėl šita pramotinė kalba duodasi tirti iš seniausių laikų. Bet latvių kalba tokių senų paminklų neturi. Ji tėra pažįstama tiktai nuo XVI. metašimčio pradžios. Tik tomsioms žiniomis pasivaduojant męs ir galime latvių kalbą lyginti su abelnaja kalbų prokilme. Ir norints latvių kalboje senų raštų ir tekstų nesiranda, tačiaus palygindami vienos gadynės kalbą su kitos gadynės kalba, palyginant vėl gi ją su gimi nietėmis kalbomis ir jų prokalbėmis, mums yra galima šiaip-taip išsiaiškinti latvių kalbos praeitis.

Latvių kalba arčiausiai giminiuojasi su **lietuvių** ir išmirusia **senprusių** tautos kalbomis. Šios trįs kalbos iš daikto vadinasi **baltiškomis** kalbomis. Prie baltiškosios kilmės priguli taip jau rusų chronikose minavojami ir rusų sunaikinti **jatvėgai**. Nuo jatvėgų kalbos chronikose užsiliko kai-kurie žodžiai ir čieli sakiniai.

Prie baltiškųjų kalbų arčiausiai stovi **slavių** kalbos, iš kurių seniausi paminklai yra bažnytinė— «cerkovno-slovianska» arba **senbulgarinė** kalba, kurioje kalbėjo ir rašė du slavių apaštalai Cirylius ir Metodijus. Prie šitos dabar arčiausiai stovi bulgarų ir macedoniečių tarmės. Senbulgarų kalba priguli **pietiniųjų** slavių grupėna, prie kurios iš dabartinių kalbų priskaitomos **bulgarų, serbų-chorvatų** ir **slovėnų** kalbos. Vakarinių slavių grupę sudeda **čechų, slovakų, Lužicos serbų, lenkų polabių** ir **kašubų** kalbos. Polabių kalba seniau buvo vartojama apie Elbos (Labos) upę gyvenusių slavių. Dabar šita kalba jau išmirusi (apie XVIII. amž.); iš jos pasiliko tik nedaugelis žodžių ir sakinių. **Rytinių** slavių arba rusų kalba dalinasi į **didžiarusių** ir **mažarusių** prokalbes. Yra dar **baltarusių** tarmė, kuri arčiau stovi prie didžiarusių negu mažarusių.

Baltiškoji ir slavių kalbos prideri prie **indo-europietiškų** kalbų kilmės. Šitą kilmę vokiečių rašytojai iš patriotizmo pavadino indo-germaniška.

Prie šitos kilmės prideri visu-pirmu arianiškų kalbų grupė, kuri apima **senindiečių** ir **seniraniečių kalbas.**

Senindiečių kalbai pradžia semiasi iš **sanskrito.** Šitai kalbai yra visų-seniausi paminklai: «Vedas» («Mokslų») kningos. Vėdos yra tai dvasiškų hymnų ir giesmių rinkiniai, iš kurių seniausie yra užrašyti apie 1000 m. prieš Kristų. Reikia imt atidžion, kad pirmieji šitų hymnų užrašai ilgus laikus vaikščiojo iš lupų į lupas, taigi mums šitie raštiški palikimai yra labai senais kalbos paminklais. Senindiečių kalba sparčiai keitėsi, bet Vėdos kningose užsiliko pirmutinė josios prokalbė. Vėliaus gi jų tauta senovinių hymnų jau nebežinojo ir nebesuprato; bet dvasiškija visgi ją vartojo, ir taip dar prilaikė seną Vėdos literatinę kalbą. Šitai ir prie jos dar duravusiai tuometinės liaudies kalbai tapo vėliaus duota siauresnės reikšmės vardas, t. tent **sanskrito.** Tas atsitiko gana anksti prieš gimimą Kristaus. Tautos arba liaudinė kalba tuomet jau toli skyrėsi nuo šitos mokslinės literatiškos kalbos. Vieną iš liaudies tarmių buddistai pasiskyrė sau už literatinę kalbą. Dabar Indijoje randasi 8—9 savistovės kalbos, kurios visos paeina iš senindiečių kalbos. Prie šitų gi taip jau priskaitoma ir **čigonų** kalba; čigonai gi pradėjo iš Indijos kelties į Europą jau viduramžinėse gadynėse.

Iš seniraniečių kalbos visu-pirmu išsivysto **senpersiečių** kalba, kuri tapo pažistama iš Darijaus ir jo inpėdinių laikų išbraižymais ant plytų ir akmenių. Ši kalba arčiausiai giminiuojasi «Avestas» kningose vartojamai kalbai. Avestas kningose yra užrašyti Zarathustras'o mokslų rinkiniai. Čionai randasi užrašyti hymnai paties Zarathustra'o, kuris gyveno apie 1000 m. prieš Kristų. Kitos avestas prokalbės jau vėliau atsirado. Nuo seniraniečių kalbos išsivystė jauniraniečių atžalos: **jauniraniečių, osetinų, kurdų, afganų** ir **baludžių** kalbos.

Toliaus, prie indo-europiečių kilmės prisiskaito šios kalbos: **armėnų** (pažįstama nuo V. metaš. po Kr.); **senagraikių** kalba (Homero epos); **albanų** (seniausi tekstai nuo XVIII. amž.; daugelis skolinimų iš kaimyniškų kalbų); **italų** kalbos, prie kurių priguli jau išmirusios oskuumbrų kalbos (žinomos iš nedaugelio likusių užrašų); ir **latinų** kalba su savo dukterims: **romanų** kalbomis (italiečių, ispaniečių, portugaliečių, francų, ruminų kalbos) ir **germanų** kalbomis (gotų, švedų, norvegų, islandiečių, danų, anglų, frizų ir vokiečių kalb.).

Tos yra mums žinomos indo-europiečių kalbos. Kad jos tarp savęs nemažai giminiuojasi, matosi iš sulyginimo žodžių:

latv.: dzivs
liet.: gyvas
rus.: živoj
sanskr.: jivas (dživas)
latinų: vivos
graikų: bios (gyvė)
pirmašaknė: gvivos.

latv.: desmit
liet.: dešimt
senbulg.: desiat
rus.: desiat
saskr.: daša (dasja)
graikų: deka
latinų: decem
gotų: taihun
vokiečių: zehn
irų: deich
pirmašaknė: dekm.

latv.: simts
liet.: šimts
sanskr.: šatam
avesta: satam
graikų: he-katon
latinų: centum
senirių: cant
gotų: hund
pirmašaknė: kmtóm.

latv.: avs
liet.: avis
rusų: ovca
sanskr.: avis
graikų: ois
latinų: ovis
pirmašaknės: ovis.

Tačiaus kalbų giminystės prirodymui visa svarba yra ne žodžių panašume, bet tolygume gramatikos įstatymų. Ant tolygumo gramatikos pamatų tarpe indo-europiečių kalbų moksliškai nurodė Francas Bops pirmoje pusėj XIX matašimčio. Jį skaitoma už lygintinosios kalbinikystės supamatuotoją.

Prie indo-europinių kalbų bandoma nustatyti sąryšius ir **semitų** bei **somų-ugrų** kalboms. Prie semitų kalbų priklauso: senbabylioniečių ir asiriečių, senaramiečių, hebrejų, fenicėnų ir arabiečių kalbos. Semitų kalboms giminiuojasi ir **hamitų** kalbos.

Semitų ir indo-europiečių kalbose rods yra kaikurių panašumų jų šaknyse ir kilmėje, bet jų gramatika visai skirtinga, todėl tarpe tų šnektų giminystė pasilieka tiktai spėtina.

Prie suomių-ugrių kalbų prisiskaito šios: suomių-finų, lipų, ingaunių ir karielių; lapų, mordvinų, čeremisų, zirėnų (žiurėnų?), votiakų, vogulų bei ostiakų ir vengrų arba madžiarų kalbos. Visos šitos giminiuojasi su samoedų kalba. Šios kalbos savo šaknyse ir gramatikoje turi kai-kokius artumus prie indo-europiečių kalbų. Paveizdan: rūsų **voda,** senfrigiečių **vedy,** vokiečių **wasser,** mordvinų **ved',** suomių **vete**; arba: vokiečių **name,** senindiečių **nama,** lapų **namma,** somių **nime,** vogulų **nam.**

(Da bus.)

ATSIMINUS...

Jau paskutinės jėgos,
Veržiasi iš krūtinės.
Kankina skaudžios plėgos,
Brolius mūsų gimtinės.
Smegenįs galvoj maišos,
Betvarkę daro protas.
Slankioja smėklos baisios,—
Kruvins budelio kotas!
Kankina žmones, žūdo,
Jo dirba kalavijas.
Upeliais kraujas plūdo, —
Budelis jo nebijąs.
Budelių širdįs kietos,
Veltui juos meldžia žmonės,—
Jie dvasios sužavėtos,
Jau nėr pas juos malonės...
Maldomis nelaimėsit,
Jųs aukos kalavijo.
Jėgų neištesėsit,
Dar kartuves nuvijo,
Tik dvasioj lieka ženklas,
Pakartų, subadytų.
Lai bun ainiams paminklas,
Kad amžiais jį matytų!...

A. Kriaučiūnas.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Ilganosiai. Vienoj pusėj susėdą mergaitės, o antroj pusėj vaikinai. Vienas yra, kurs tą žaidimą veda.

Prieina pas mergaites ir pasako kiekvienai tylomis į ausį, katrai kuris vaikinas yra paskirtas. Taip visoms mergaitėms papasakojęs, vedėjas atsistoja viduryj ir liepia iš eilės vaikinams po vieną eiti prie mergaičių; kiekvienas vaikinas turi pas vietą priėjęs pasiklonioti. Jeigu pataikė pasiklonioti savajai tai ir jisai sėdasi šalia tos mergaitės; bet jeigu nepataikė, tai visos mergaitės rodo jam ilgą nosį; taip antras ir trečias eina iš eilės, kol neatspėja paskirtos mergaitės, kurios taipgi turi eiti iš eilės klonioties vaikinams, patol kol neatranda savo paskirtojo. Ir kaip jau visos susiranda savo vaikinus, tai dabar priėjęs vedėjas klausia: «Na, kaip, ar patinka vyras?» Tai vienos sako. kad gerai, o kitos sako, kad valgyt neduoda, tai nemyli, nepabučiuoja, tinginys ir daug tam panašių užmėtinėjimų daro ant vyro, tai vedėjas klausia, ką nori su juo daryti; mergaitė pamįslijus atsako: ir norinti tokio ir tokio iš tų, kurie čia yra. Vedėjas duoda naują, ir v.l klausia: ar patinka, tai mergaitė sako: patinka. «Tai kad patinka — pasibučiuokite». Taip ir turi padaryti. Tuos sutaikęs eina prie kitos poros kuri taipgi išranda ką-nors tokio ant savojo; ir taip tęsiasi, kol nepereina per visus. Perėjęs per visus, vėl grįžta nuo galo ir klausia vyrų: kaip patinka pati? Vyrai išranda daugybę juokingų priekabių: tai nemoka pati valgyt pagamint, barščių išvirti, duonos iškept, karvių milžt, grįčios šluot ir daug kitokių išranda išmėtinėjimų. Vedėjas klausia: ką padaryti su ja? Tas prašo, kad permainyti ant tos ir tos. Taip ir dirbasi, kol vėl visus pereina. Tokiu būdu prabėga greitai laikas.

Taip žaidžia Kauno gub., Zarasų paviete.

Juris.

čiai ir žinomi Lietuvos veikėjai: kun. J. Tumas ir kun. Olševskis „Saulės'' draugijos pirmininkas. Abu yra delegatai nuo „Saulės'' Dr-jos. Liepos 26 d. laikė prakalbas „Aušros'' Vartų bažnytinėje salėj. Kalbėjo kun. Tumas apie emigraciją ir kokios priežastįs verčia žmonės keliauti į svetimą šalį. Anot jo, jaunuomenė keliauna, būdama dvasiškame skurde, jieško mokslo kitose šalyse. Priminė ir 1905 metų revoliuciją, kuri visgi suteikė lietuviams šiek-tiek pragumų platinti apšvietai. Apie 150 rusų mokytojų išvyta iš Lietuvos, o jų vietas užėmė mokytojai-lietuviai; išgavimas spaudos vienas iš svarbiausių nuotikių iš revolucijos laikų Vieną gana svarbų šios dienos klausimą išjudino tai išpirkimą žemės nuo dvarponių, nes valdžia yra įsteigus banką, kuris užsiima pirkimu ir parceliavimu žemės; žinoma, tas bankas duoda pirmybę sentikiams bei rusams apgyventi tą žemę; jeigu lietuviai kreipjasi, tai su pasityčiojimu atsako, kad lietuviai nenori ant žemės apsigyventi ir dirbti žemės, jei keliauja į Ameriką. Kun. Tumas pataria grįžti į Lietuvą turintiems pininingų, jeigu ne iš patriotizmo tai iš meilės prie piningų, nes su piningais galima lengvai uždirbti 25%, indedant į žemę piningus; apsišvietę ir turinti šiek-tiek piningų, turėtų pirmybę pirklyboj bei pramonijoj. Aiškino apie reikalingumą apšvietos kiekvienam ir kaip rūpinasi Lietuvos inteligentija platinimu apšvietos. „Saulės'' Draugija Kaune irengusi mokytojų kursus, kurių užlaikymas kaštuoja į metus 32,000 rublių; nors inteligentija ir aukoja savo aštuntą dalį metinio inplaukimo, bet negali užlaikyti be užjautimo plačios visuomenės.

Čia išsiaiškino tikslas jų atvažiavimo. Męs, sako, atvažiavom į Ameriką ant trijų mėnesių laiko ir turim surinkti nors $100,000. Agituoti jiems sekasi.

Toliaus kalbėjo kun. Olševskis, kaip galima padaryti iš Lietuvos Ameriką. Pirmiausiai apšviesti žmones, kurie galėtų užsiimti pramonija bei vaisba, o pats kilimas Lietuvos kultūriškai gali būti užtikrintas, ir skurdas iš žmonių tarpo išnyktų. Jeigu Dievas sutvėrė žmogų ant savo paveikslo, tai Dievas nenori, kad žmogus būtų nuskurdęs; Dievas nori, kad žmogus būtų gūdrus, kaip ir Dievas pats. Jeigu męs garbinimui Dievo pastatome namus ir jį garbinam, kodėl męs mokslo įstaigų negalim sušelpti. Ar męs Dievą garbinsim ar ne, vistiek jis yra pagarbintas. Tai tiek apie kalbos turinį.

Kun. Tumas nėra gabus oratorius, tik nuosėklus nupasakojimas rytiečių tarmėje patraukia klausytojų atidžią. Kun. Olševskis silpnas kalbėtojas ir tankus vartojimas lenkiško priežodžio „panie'', sumažina įspūdį. Kaip ten nebūtų, bet jiems sekasi agitacija; į trumpą laiką surinkta į $1000 Chicagoj ir jos priemiesčiuose. Chicagos inteligentai pirmeiviai surengė vakarą priėmimui virš minėtų svečių. Reikia priminti, kad Chicagos lietuviški kuningai nevisi juos priėmė. Kriaučiūnas nedavė nei svetainės prakalboms laikyti.

Chicagietis III.

NEW BRITAIN, CONN.

Užpereitą savaitę vietinio lietuvio (kaip jo pavardė?—Red.) kūdikis kokių 4—5 metų išpuolė per langą nuo 3-čio augšto; sumušė galvutę ir rankutę. Daktarai ramina, kad išliksiąs gyvas. — Tėvams reiktų labjau kūdikius pridaboti. **F. Mikelionis.**

WITHERBEE, N. Y.

Karščiai dar neatlyžo, gal pertai čionai ir darbai kasyklėse vos tik kruta. Šiaip apie mūsų žmonių apsiėjimus tai nėra ko gero parašo; kaip visur girdis nuolat aimanuojant, jog geria ir geria, taip ir pas mus geria ir su duonute dažo.

Liepos 27 d. palaidojo tūlą Juozienę, kuri buvo nusižūdžiusi. Buvo taip. Ta moteris su vyru gyvendama, laikė 10 įnamių (burdingierių), — tai buvo vis ungarai, kurie turi paprotį pasidėti pas gaspadinę piningus. Juozienė suėmus iš jų apie tūkstantį dolerių išsiuntė į seną kraštą, ketindama ir pati pabėgti. Bet neturėdama dar užtektinai kelionei pinigų, užpuolė pas savo atėjusią kaimynką Stašienę, pas kurią pamatė piningų. Atimti nepasisekė, nes Stašienė ištrūko ir išbėgus ant gatvės pakėlė lermą. Todėl Juozienė nubėgusi sklepan ir pasipjovė su skustuvu. Tai tau ir pasipelnimas! **M. Staniškis.**

WALLINGFORD, CONN.

Kaip kada ir Dievas nemoka juokuoti. Taip padarė ir liepos 12 dieną, kada užėjus didelėms perkūnijoms, trenkė į vienintėlę katalikišką airių bažnyčią, ir sudegino. Degė labai ilgai, nes čia nėra ugnagesių. Iki ugnagesiai pribuvo iš Merideno bažnyčia beveik visai sudegė. Žmonelės bėgo žiūrėti, kaip jų vienintėlis maldanamis bega, bet nieko negalėjo padaryti.

Auksakalukas.

SO. OMAHA, NEB.

Susipešė su kuningu. Liepos 22 d. vietinio vargonininko krautuvėlėj, kur pardavinėja saldumynus ir laikrodėlius taiso, užėjo kuningėlis J. Jonaitis ir prisikabino prie vaikino J. Skruodžio, klausdamas: „Kas tu esi?'' Šis be pagarbos atsakė: „Gi ar tu nematai, kad toks pat, kaip tu: su nosia ir su akim!'' Kuningas tuoj pradėjo kolioti pis . . . u, o šis vėl neužsileido. Pagaliaus susikabino už krūtų. Baisios įvyko peštynės! Kuningui sudraskė apykaklę, ir abudu gerokai apsidraskė.

Nedėlioj kuningas iš pamokslo pasiskundė, kad vienas peštukas jį užpuolęs, bet bjaurybė labai amerikoniškai faituojąsis. Vardo nepasakė. Dabar po parapiją apie tas peštynes pasklido visokios kalbos. Ir ištikro tai riebus pavyzdis duota mūsų žmonėms! . . .

Parapijonas.

New Yorko žinios.

¶ **Togo atvažiavo.** Amerikonai ir vietiniai japoniečiai su didele iškilme pasitiko senyvą japonų admirolą Togo, kuris pereitą ketvergą atplaukė New Yorkan ant kunardiečio laivo „Lusitania''. Valdžios ir visuomenė tūpčioja apie mažiuką Japonijos karžygį, kuris baisiai sumušė Maskolijos armiją ir paskandino tūkstančius rūsų kareivių. Togo subatoj išvažiavo Washingtonan, būsiąs rugp. 9 d. Baltimorėje, 10 Philadelphijoj, 11—16 vėl New Yorke, 17—18 Bostone, 19 Niagara Falls, užkliūsiąs Kanadon ir išten grįšiąs Japonijon.

¶ **S. L. A. viršininkų susivažiavimas** atsibuvo šianedėl. Buvo suvažiavusi visa valdyba: pradėjus nuo prez. Živatkausko net iki Dr. Želvienės-Baltrušaitienės. Ji savo posėdžius laikė nedėlioj ir panedėlyj. Svarbjausi reikalai apkalbėta. Tarpe tų ir pirkimas „Tėvynei'' preso. Utarninke ir kitomis dienomis buvo rengta ir Konstitucijos Komisijos susivažiavimas, taisyti S L. A. konstituciją, bet didžiuma tos komisijos narių atsimaldavę, kad esą dar neprisirengę prie to darbo. Todėl šis dalykas atidėta dar ant toliaus.

¶ **Sulaikyti lietuviai:** 1) Katarina Butvilienė, našlė, 50 metų, duktė Adelė 14 metų ir sūnus Mikas 11 metų, iš Balbieriškio, Suvalkų gub. atkeliavo ant laivo Kaiserin Auguste Victoria, liepos 29. Keliavo pas šešis vaikus: Stanislovą, Bronių, Antaną, Joną, Oną ir Kazę į Norris, Ill., Fulton County, nuo kurių nesulaukė atsakymo ant siųsto telegramo idant atsiųstų affidavit'ą. Kas žino, kur Butvilai gyvena, teduoda jiems greitai žinią, idant atsišauktų, prisiųsdami affidavit'ą ir $25, adresuojant:

Katarina Butvilas,
c/o Commissioner of Immigration,
Ellis Island, N. Y.

2) Bronislovas Jutinskas, 22 metų, iš Vismuntos sodos, Šaduvos parapijos, atkeliavo ant laivo Kaiserin Auguste Victoria, 29 liepos; keliavo pas savo seserį Oną Jutinskaite, 54 Mankoi (ar Monroe) str., New Haven, Conn. — Bronislovas turėjo trachomą ir tapo sugrąžintas atgal į Lietuvą.

3) Steponas Kimantas, 22 metų, iš Pribitkos, Tvėrų parapijos, atkeliavo ant laivo Rotterdam, liepos 31; keliavo pas seserį Oną ir švogerį Antaną Pocių, Box 223, Ledford, Ill; Steponas turi trachomą ir tapo sugrąžintas į Lietuvą. Laivų kompanijos turi mokėti baudos po $100 už atgabenimą ligotų ateivių.

Vietines Žinios.

— **Atvažiavo J. Vanagaitis.** Rugpj. 1 d. čionai sulaukėme iš Prūsų Lietuvos svečią, p. J. Vanagaitį, leidėją „Birutės'' ir „Lit. Allg. Rundschau'' Tilžėje. Jo tikslas yra — supažindinti amerikiečius su Prūsų lietuvių gyvenimu ir prikviesti, kad čionykščiai lietuviai paremtų „Birutę'', kuri veda didelę kovą priešais lietuvių germanizavimą, gvoltu vertimą į vokiečius.

p. Vanagaitis, pakol išvažiuos į kitus Amerikos miestus, lankosi į lietuvių susirinkimus ir renka prenumeratą minėtiem dviem laikraščiam ir rengiamai išleisti dainų kningai. Pereitą subatą buvo lietuvių rūbsiuvių šaposė, o vakare Šv. Jurgio dr-tės piknike. Ir vienur ir kitur p. V. randa malonų prijautimą ir gauna prenumeratorių. Nedėlioje, atsilankė p. V. į Liet. Ukėsų Klubą, kuris nutarė net 12 egz. „Birutės užsirašyti. Taipgi apsilankė „Tėv.'' redakcijon kur S. L. A. centro valdyba suvažiavo konferencijon. Ten irgi keli užsirašė „Birutę''. Vėliaus p. Vanagaitis laikys pranešimus arba prakalbas šiose vietose: Brooklyne 11 d. rugsėjo, Waterbury, Conn. 12 d. rugsėjo, Union City, Conn. 13 d. rugsėjo, New Britain, Conn. 14 d. rugsėjo. Potam aplankys Worcesterį, Lawrencą, Bostoną. Toliaus gi bus maršrutas paskelbta laikraščiuose.

— **Stritkarių streikas.** Pereitą subatą suturėta gatvekarių vaikščiojimas ant Coney Island & B. R. T. kompanijos kelio. Sustojo karai ant Smith str., DeKalb ir Franklin avenių. Mašinistai ir konduktoriai pareikalavo pakelti algos nuo 23 iki 25 centų ant valandos, o tiems, kurie dirba ne ant karų — reikalauja mokėt po $2 ant dienos (ikšiol gaudavo $1.75). Kaip matosi, alga labai maža. Bet kompanija nenori pakelti, nors milijonus susipila. Subatą ir nedėldienį ant tų kelių kompanija vis bandė išleisti karus su streiklaužiais, bet streikieriai ir publika kelis karus visiškai sudaužė ir sužeidė viso į 50 streiklaužių. Publika ant kompanijos irgi inpykusi už plėšimą po 10 centų važiuojant į Coney Island, kur seniaus būdavo ima tik po 5c. Kaip užsibaigs streikas, dar nežinia. Manoma, kad bus laimėtas.

— **Išsiėmė apsivedimo laisnius:** Jonas Gaidys, 78 Huron str. su Emma Remeikiute 185 Dean str. Ignotas Žvirblis iš New Yorko su Veronika Kundročiute, 123 So. 1st str.

— **Miesto maudyklės.** Rugpjučio 1 d. Coney Islande oficiališkai tapo atidarytos miesto naujos maudyklės. Tačiaus iškilus darbininkų streikui, dar neužbaigta darbus, todel publiką leis maudyties tik nuo pabaigos šios savaitės; ir tai, leis tik į dalį budinko. Visan naman leis ateinantį mėnesį.

— **Pradėjo kast tunelius.** Liepos 31 d. Public Service komisijonierius Wilcox išmetė su spatu pirmą žemės žiupsnį ant pradėtojo kasti tunelio, kuris eis per Lexington Ave., New Yorke. Šitas darbas trauksis gal porą ar trejetą metų, iki bus suvienyti tankesniais tuneliais trįs miestai: New Yorkas, Brooklynas ir Long Island City. Visus tunelius ir elevatorius budavos Brooklyn Rapid Traction kompanija, su kuria miestas padarė kontraktą. Dabar dar tik iškila protestai nuo Williamsburgo miesčionių, kad minėta kompanija jau mainanti prižadą ir nebenorinti budavoti elevatorius palei Grand str., kuris suvienytų Ridgewoodą su Williamsburgo tiltu.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Gerbiamoji redakcija!

Meldžiu neatsakyti vietos žemiaus paduodamam laiškeliui.

Bent kelius sykius tėmijau keleto ypatų užmetimus socialistams už konspiracijas griovimui S. L. A., gaudymui jo narių, prašalinimui iš S. L. A. apie 3000 narių ir t. t.

Kuom tokie apkaltinimai pamatuoti? Ar yra kokie nors darodymai, kad L. S. S., kaipo organizacija, stengėsi kuomi nors užkenkti S. L. A.?

Aš, ir daugumas kitų, priklausančių prie abiejų viršminėtų organizacijų, jaučiamės užgautais neteisingais užmetinėjimais. Jei keletas Sąjungos narių dalyvavo revoliucijoje prieš S. L. A. valdybą, būdami S. L. A. nariais, tai jų darbavimosi negalima užmesti Sąjungai ir „socialistams''. Jei socialistai ir kalti prieš S. L. A., tai nedaugiau kaip tautiečiai prieš L. S. S., tai yra už kritiką.

Susektos konspiracijos keletos ypatų negalima užmesti socialistams, nieko bendro su konspiracijoms neturintiems.

Sumanymas tverti pašalpinį skyrių prie Sąjungos, nors ir paeitų iš iniciativos konspiratorių, negalima pavadinti noru užkenkti S. L. A., kuris rūpinasi dvasia sveikų ir kaulais mirusių.

Protestuojantis prieš įvardinimą konspiratorių sąjungietis socialistas ir geriausios kloties velijantis jo narys

J. M. Rudminas.

Phila., Pa.

Redakcijos prierašas. Pasiteisinimas ir protestas — gana gražųs ir prakilni. Gaila tik, kad tokio-pat pasiteisinimo nepadarė L. S. S. susivažiavimas, kuris turėjo tą konspiraciją viešai apgarsinti ir ją pasmerkti. Dabar gi ji tapo nutylėta ir užslėpta. Tas mātai duoda ir duos visados progą prikaišioti broliams sąjungiečiams jų vadovų konspiraciją griauti S. L. A. Protestai nieko negelbės, pakol nebus pataisyta klaida.

Kenosha, Wis. 21 d. liepos, susirinkime 119 kp. T. M. D., apsvarstyta pakeitimas organo nuo „Lietuvos'' ant „Vienybės Lietuvninkų''. Kadangi ikšiol nieko nežinome, kas ir ką yra veikiama draugijoje, todėl didžiuma balsų patarė, kad dėl kuopos viršininkų išrašyti organą „V. L.'', kad žinotų stovį organizacijos ir jos siekius. Tą sumanymą atidėta iki metinio susirinkimo, ant ko visi sutiko.

Ačiu draugam už atsilankymą į mitingą.

Sekr. **Kaz. Braževičius.**
P. O. Box 221.

ATSAKYMAS P. J. SEKEVIČIUI.

Praeitame gruodyje ar sausyje — tikrai nepamenu — p. J. Baltrušaitis klausė manęs laišku: „Pasakyk, tamsta, teisybę: kas tie da žmonės — Brooklyno Šventakupriai!'' Atsakydamas ant tojo laiško, parašiau p. B., kaipo ypatai — inteligentui, o ne „Dilgelių'' redakcijai, viską kiek man buvo žinoma apie šventakuprius, nemanydamas, kad kam nors padarysiu blėdį ar ką užrūstįsiu, tuom labjaus, jog tai buvo tik, kaip minėjau, ypatiška trumpa korespondencija. Bet štai p. J. Baltrušaitis, pokšt! ir patalpino į „Dilgeliu'' N12 manąjį laišką ir da su dailiais pridėčkais.

Toks p. J. B. sauvališkas pasielgimas su mano trumpu laišku, pagimdė p. Sekevičiaus sieksninę jeremijadą „Vien. Liet.'' 29N, kurioje autorius užsigindamas šventakuprizmo, lyg apaštalas Petras Kristaus, visą šventakuprių atsiradimo iniciativą sukrauja ant manęs, ir kaipo svarbjausį moto priveda mano pavadinimą „šventakuprių tėvu''.

Tiesa, kad jaunuomenė buvo mane taip pavadinus. Mat aš nors žmogus senas, bet mėgstu prisidėti prie visų prakilnesnių jaunuomenės veikimų. O kadangi didžiuma Brooklyno inteligentiškos jaunuomenės, juokų dėlei, pasivadino šventakupriais, tai manę del to-pat praminė savo „tėvu''. Jie mat tuom man atsimokėjo už mano darbavimąsi jųjų tarpe. Ir ne tik tuom: jie mane dar šelpė ligoje piningiškai, ant teatrų prisiųsdami veltui tikietą, už ką da ir šiandien tariu „Lai gyvuoja Šventakupriai!''

Visą tą žinojo ir Sekevičius, nes mudu kartu gyvenova. Vienok kada jį užpuolė Erodo laikai ir jis turėjo kulniuot į „Egypto šalį'' — tai šventakuprių draugiškumu negalėjo naudoties piningiškai. Už tai Chicagoje stvėrėsi už „Dagio'' kamblio ir šaukėsi, yt Jonas Krikštytojas tyruose, šventakuprių raštiškos pagalbos, nes, kaip pats rašė, neturįs ką į laikraštėlį dėt. Šventakupriai da tada negarsųs buvo plačioje Amerikoje, tuoj, vyrs į vyrą, stojasi pagalbon savo buvusiam sandraugui ir tiek daug prirašė, kad ne tik „Dagis'', bet ir „Dilgelių'' redakcijas verste užvertė rankraščiais. Tas tai ir pastumėjo p. Baltrušaitį klausti manęs apie šventakuprius.

Bereikalo Sekevičius prikiša man antrąją pavardę, užtylėdamas apie savąją; jis ir turi antrąją, nors gal ir netokią riebją, kaip mano referatas, kurį Sek. vadina „labai, labai riebju''. O tas referatas anais laikais labai patiko ir pačiam Sek., nes jis net iš Chicagos vėliaus prašė, kad jam prisiųsčiau tąjį „riebųjį'', ką aš ir buvau padaręs.

Palaiminti mielaširdingi . . . sako šventraštis, bet turbut ne del manęs, nes aš už mielaširdystę, sądarbininkavimą ir visą triūsą, koki turėjau tuomet, kada jis redaktoriavo, gavau nuo tirštojo (nes jis mane vadina skystu) Sek. akmeniu per veidą, kad net mano akįs apžiro, veidas pabalo; maniau siųsiu tuojaus tūkstančius velnių ir perkūnų, lai jis su jais kovos; bet tuojaus puolė į mintį Evangelijos šitie žodžiai: „jei kas tau kerta per vieną ausį, atkreip jam ir kitą.'' Taip ir aš, prasiblaivęs, akis nušluostęs, linksmu veidu būdamas, pabriežiu nors kelis žodžius tau: Mylimas drauge, jeigu šitaip darytų kas kitas, tai tarčiau: „atleidžiu nes nežino ką daręs'', bet su tavim . . .

Geistina, kad Sek. ateityje neverstų ant pavienių ypatų Šventakuprių Partijos užgimimo priežasties, nes toji partija, tai ne kokių nors individų darbas, bet žmonijos evoliucijos vaisius. Visatos evoliucija pagimdo žvaigždes, planetas, kometas, gyvūnus ir augmenis, o žmonijos evoliucija pagimdė Šventakuprių Partiją.

Viena kupra už visas, o visos kupros stokit už vieną. Visų šalių šventakupriai vienykitės!

Antanas Rinkevičius.

PROTOKOLAS
Tėvynės Mylėtojų Draugystės IV seimo.

(Užbaigs.)

Paskui buvo skaitytas literatiško komiteto raportas, su pridėtu prie jo Jono Žilinsko laišku, kas atsieina išleidimo jo poetiškų raštų. Raportas tapo priimtas, o laiškas gi pavestas literatiškam komitetui. V. Pūkas užėmė balsą, kad T. M. D. vertėtų užsiimti išleidimu jo raštų, bet tas viskas tapo pavesta literatiškam komitetui.

Po to buvo skaitytas pranešimas nario literatiškojo komitete Europoje, p. J. Gabrio, apie jo rengiamąją encyklopediją, kuriame jis plačiai aiškino kas tai yra encyklopedija ir encyklopediškas žodynas, kokiu būdu jo viskas yra rengiama, apskaitymą galimų būti lėšų, techniškąją išleidimo pusę ir tt. A. J. Povilaika įnešė, kad tą viską pavesti literatiškajam komitetui. P. Mikolainis aiškino, kad tai yra pageidautinas dalykas, bet šiuomi tarpu neįvykdintinas, nes labai stokuoja ir ištekliaus ir bendradarbių, ir T. M. D. tik tada galėtų pamįslyt apie išleidimą pirmo iš 15 rengiamų tomų, kada išdė turės nors $5,000. Dabar T. M. D. yra per silpna užsiimti tokiais dideliais darbais.

10,15 M. M. Račiutė atsiprašė atleisti ją nuo tos sesijos.

Buvo skaityti laiškai su linkėjimais a) nuo V. Dziukelio, 2 kp. Union City, Conn.: jis prisiuntė 26c. tautos namams Vilniuje. b) nuo K. Kliaugos, 119 kp. Kenosha, Wis. c) telegrama nuo J. J. Paukščio, Brooklyn, N. Y. d) nuo J. B. Kardoko New Britain, Conn. Jis drauge meldė, kad jį paliuosuotų nuo kningų peržiūrė-

tarnavęs. Taip pat jis reikalavo užmokėti už tris keliones į Waterbury, Conn. dėl kningų peržiūrėjimo. Tas nutarta perduoti centro komitetui, paaiškinant, kad seimas jokių bilų neišmoka. J. B. Kardoko atsisakymas priimtas.

A. J. Povilaika įnešė, kad išrinkti komisiją, peržiūrėjimui reikalų su A. Olszevskiu, kas atsieina spausdintų pas jį T. M. D. kningų.

Norėta skaityti kuopų įnešimai, bet pasirodė, kad narys komisijos sutvarkymui kuopų įnešimų J. Juodžiukynas apleido svetainę neatsiprašęs išsinešdamas su savim ir kuopų įnešimus.

10.25 posėdis tapo uždarytas.

III Sesija.

9 berželio, 8 valandą vakare, toj pačioj svetainėje, atsibuvo trečia sesija. Iššaukiant vardus nebuvo šių delegatų: V. Skaržinsko, J. G. Alensko, M. Tamošaičio, J. Daukšio ir J. Bendoraičio.

P. Mikolainis, iššaukus seimo vedėjų vardus, pranešė, kad jis tapo išrinktas pirmsėdžio pagelbininku priešai jo norą ir prašė, kad nuo to būtų paliuosuotas. Taip pat reikalavo, kad būtų pataisyta pirmos sesijos protokole, kur pasakyta, kad jis aktiviškai nepriguliis į T. M. D. Jis priguliis ir yra užsimokėjęs pilnai, tik esąs neveiklus. V. Daukšys pritvirtino, jogei matęs pakvitavimą už šius metus, taigi P. Mikolainis esąs pilnu nariu.

Buvo perskaitytas II sesijos protokolas. A. J. Ramanauckas patėmijo, kad reikia pataisyti vietoje, kur pasakyta, kad Jono Žilinsko laišką atiduoti literatiškam komitetui, turėtų būti pasakyta, kad atidėta III sesijos apsvarstymui. Protokolas tapo priimtas su tuo pataisymu.

Sutvarkymui kuopų įnešimų komisijos narys J. Juodžiukynas perskaitė kuopų įnešimus. Perskaičius, 3-os kp. delegatas pareikalavo, kodėl jų kuopos įnešimai nebuvo skaityti. Sutvarkymui įnešimų komisija paaiškino, kad daugelio kuopų įnešimai radosi vienoki, o todėl buvo skaitoma tiktai vienas jų.

Sutarta, kad apsvarstyti kuopų įnešimai, skaitant juos skyriumi. Iš tarpo apsvorstinėtųjų kuopų įnešimų tapo priimti šie:

1) 23 kp., kad centro valdyba nors 6 savaitėms prieš seimą per organą išduotų raportą iš darbų praėjusių metų ir pažvelgus į ateitį, duotų patarimus kuopoms, koki reikalai yra reikalingi paimti atidžion. ir apsvarstyti prieš seimą.

2) Tos pat kuopos: Ištirti užmetamas p. p. Olševskiui ir Širvydui kaltes už pasinaudojimą T. M. D. raštais ir pranešti visiems nariams.

A. Povilaika paaiškino, kad su Širvydu susitaikyta ant $50 ir jis jau esąs piningus priėmęs, taip kad tas viskas yra užbaigta. Taipgi pranešė, kad su Olševskiu nebuvo galima susitaikyti, nes jis ignoruojąs visą pareikalavimą. M. M. Račiūtė įnešė, kad rinkti komisiją to visko ištyrimui ir, ištyrus, pranešti visuomenei. P. Bradchulis išrodinėjo, kad tokis viešas apskelbimas kenktų, jeigu parsieitų eiti į teismą. M. M. Račiūtė patėmijo, kad jeigu męs išrastume negalimu eiti į teismą, tai męs galime paduoti lietuviškos visuomenės teismui. Buvo išrinkta komisija ištyrimui, bet, apkalbant dalyką, vėliau ji atsisakė ir visas reikalas tapo pavestas B. K. Balevičiui iš Chicago, Ill., kad veiktų susižinojęs su centro valdyba. Delegatams reikalaujant, kad žinotų, kaip to dalyko stovį paaiškinti parvažiavus kuopose, tapo perskaityta J. O. Širvydo laiškas, kuriuo pasiteisino ir bandė susitaikyti. Taip pat A. Olševskio laiškas, kuriame buvo padavęs savo išlygas susitaikymui. Bet kadangi vienam ir kitam atsitikime buvo labai daug laiškų priduota iš susirašinėjimų centro valdybos su paminėtomis ypatomis, tai visų nebuvo galima skaityti.

3) 52 kp.: Už organą priimti „Vienybę Lietuvninkų".

4) 33 kp. Idant seimas pripažintų naudingu ir ingaliotų literatišką komitetą parūpinti savus, ar iš Lietuvos Mokslo Draugijų pargabenti jau skaitytus referatus, juos atspausdinti ir siuntinėti kuopoms, viešiems skaitymams. Tokius referatus, jau skaitytus T. M. D. kuopų sueigose, idant galėtų perleisti kitoms draugijoms, rengiančioms viešas paskaitas.

5) Apsvarstytas 22 kp. patėmijimas, būk T. M. D. kningius perdaug lėšuoja, nes po $15 mėnesiui. Pats kningius ir centro išdininkas parodė, kad netūrint kur sukrauti atėjusias skrynias su Dr. Kudirkos raštais, reikėjo jąs kur nors sukrauti, taigi samdomas kambarys už $5. mėnesiui ir porą kartų tapo užmokėta ant kart už 3 mėnesius. Viso gi išmokėta $40 už 8 mėnesius.

6) 3 kp. Kad T. M. išimtų „copyright" ant jos išleidžiamų raštų.

7) Apkalbėta 11 kp. užklausimas, kaip yra su VII Dr. Kudirkos raštų tomu? Paaiškinta, kad į VII tomą ketino įeiti jo išleistos dainos su gaidomis ir jo muzikališkos kompozicijos, bet vėliau nutarta išleisti tiktai jo raštai.

V. Pūkas įnešė, kad T. M. D. užsiimtų Jono Žilinsko poetiškų raštų išleidimu, kas didumu balsų tapo priimta. M. M. Račiūtė įnešė, kad literatiškas komitetas nusprendęs, koki raštai tinkami išleidimui, ar juos išleisti, paleistų kuopų nubalsavimui. Apkalbėjus tapo atmesta, nes literatiškas komitetas geriau galįs nuspręsti apie jų vertę.

Buvo užmanyta kad kuopos Europoje turėtų ten antrą pirmininko pagelbininką. Palikta joms pačioms susitvarkyti, kaip geriau jos galės.

Visi pataisymai prie konstitucijos nuspręsta nejudinti, nes dar nesenai išėjo nauja konstitucija ir greit nebandysime išleisti ir naują spausdinti.

Apsvarstant ištraukas iš raportų pirmininko ir raštininko, tapo nutarta, kad apmokėjimui M. Paltanavičiaus bilos už atspaustas konstitucijas ir T. M. D. historijas pasiskolinti iš geležinio kapitalo. Taipgi kad T. M. D. kningas apsaugoti nuo ugnies. Pavesta tą atlikti centro valdybai.

Nutarta kuopų įnešimai su gerais sumanymais perduoti literatūros komitetui.

Išdininkas reikalavo, kad jo kaucija būtų numažinta. Pavesta tą atlikti centro valdybai.

T. M. D. kningius J. Simanavičius pranešė, kad dabar turįs labai daug darbo, o ypatingai prie raišiojimo ir išsiuntinėjimo siuntinių. Užmanė, kad kningiui būt mokama nors po $5. mėnesiui, nes kitaip niekas neapsiims ir jis pats atsisakąs, jeigu nors kiek negaus už savo triūsą. Jam nuspręsta mokėti po $5 mėnesiui ir jis atsisakė nuo 10%, nuo parduotų kningų, kas buvo pirmiau kningiui pripažinta, nors jis ir iš to nepasinaudojęs.

Kningius pareikalavo, kad seimas paskirtų kainą Dr. Kudirkos raštams. Tapo pranešta, kad III seimas nutarė pardavinėti visus 6 tomus už $5, o naujiems nariams už pusę, tai yra už $2.50.

Į centro valdybą išrinkta: pirmininku — V. Daukšys, iš Philadelphia, Pa.; jo pagelbininku — J. Kazakevičius iš Pittston, Pa.; raštininku — J. Žemantauckas iš New York City, N. Y.; išdininku — A. J. Povilaika, iš Waterbury, Conn.; kningius — J. Simanavičius, iš Plymouth, Pa.; išdo globėjai — G. J. Trečiokas ir N. Želvis, abu iš Waterbury, Conn.; literatūros komitetas — J. Laukis ir V. S. Jokubynas, abu iš Chicago, Ill. ir J. Gabrys, Paryžiuj, Francijoje.

Įnešus J. Simanavičiui, seimas ištarė B. K. Balevičiui padėkavonę už ypatingai uolų pasidarbavimą dėl labo Tėvynės Mylėtojų Draugystės.

11.15 seimas tapo uždarytas, pirmiau prisaikinus naujai išrinktuosius į centro valdybą.

Seimo vedėjai:
Pirmininkas — **Stasys Gegužis,**
I Raštininkas — **V. Daukšys,**
II Raštininkas — **G. J. Trečiokas.**

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Nuo p. Laukio patyręs, jog T. M. D. organu yra „Vienybė Lietuvninkų", kuri jau ir pradėjo skelbti adresus centro valdybos, šiais keliais žodžiais kreipjuosi į brolius T. M. D. sąnarius.

Broliai! Kažin kas privertė mus taip apsileisti, kad apie mūsų gerbjamąją draugiją niekas nepakelia balso? Po IV seimui prabėgo jau du mėnesiai, o apie seimo nutarimus niekas nei puse lūpų dar ne prasitarė, (Protokolas jau atspausdintas. Red.); rods, mačiau „Keleivyje" aprašymą seimo nutarimų, bet tai aprašymas privatiškas ir rašytojo savotiškai išmargintas. Valdybon inėjo ypatos, užsitarnavusios pagarbos, žinomos iš darbų visuomenės dirvoje, bet, ar jos valdybon inėjo tik todėl, kad savo pareigas atlikti tylėjimu? Labai įstabu ir net gaila, kad valdyba, užėmusi savo vietą, net nepratarė žodžio į draugijos narius, todėl ir tyla: tyli centro valdyba, tyli kuopų valdybos, tyli nariai ir, žodžiu sakant — tyla viešpatauja.

Kartais gerai ir ramiai patylėti, bet jeigu tylime perilgai, tad gema baimė net iš mažiausio krepštelėjimo. Taip, broliai mieli, šiandieninis mūs tylėjimas, apsileidimas, primena mums 1905—6 ir 7 metus, kuomet irgi, tylai viešpatavant, T. M. D. buvo atsistojusi prie savo grabo ir tik ačiu ypatai, kuriai užtraukus **Requiem Aeternam** vienas—kitas ištikrųjų Tėvynės mylėtojų išbudo ir nors neprisipažindami sau kaltės už apsileidimą, ilgą miegojimą, bet rūgodami ant to nenuoramos, kad tas savo šukavimu ardo ramumą ir neduoda ramiai miegoti, pradėjo ir kitus budinti. Galiaus patekus į pirmininkus gana energiškam vyrui, p. Balevičiui, įvykus I seimui su dideliu pasirįžimu imtasi visų prie darbo, prie išleidimo Dr. Kudirkos raštų — 1908 ir 9 metais T. M. D. viešpatavo darbštumas, nes kiekvienas sąnarys energiškai, su noru dirbo draugijos labui: kuopos dygte dygo, narių duoklės ir privatiškos aukos plaukte plaukė draugijos išdan ir taip į du metu besidarbuojant, susilaukėme savo darbų vaisius — raštus Dr. Kudirkos. Bet kaip greit pabudome iš ano tylos, apsileidimo miego, kaip karštai dirbome per du metu, taip greit pailsome ir susilaukę Dr. Kudirkos raštų, nuo III seimo, vėl snaudžiame. Ir šitam snaudimui pasidėkavojant, jau nuo didesnės pusės metų nieko nematome, jokio judėjimo, jei bent laikraščių korespondencijose kartas nuo karto užžvelgiame, jog ten ir ten buvo T. M. D. kuopa, bet po gavimui Dr. Kudirkos raštų, niekas į susirinkimą visai neateina. Tad, kila klausimas, ar ir vėl sulauksime draugijos merdėjimo (iš eilės jau trečio)? Ne, prie to eiti neprivalome ir, idant prie to neprieiti privalome daugiau rūpintis draugijos likimu ir jos reikalais, jos tikrąja užduočia, o, kad tuomi viskuom rūpintis, privalome daugiau tarties, idant tuomi parodyti lietuviškajai visuomenei, jog męs gyvename, idant dirbti visuomenės naudai ir, dirbti visuomenės naudai, idant gyvent visuomenėje.

Dirbti turime ką ir kur. Štai IV seimas, rodosi nutarė leisti naują laidą — raštus kun. J. Žilinsko. Šių raštų bus keturi tomai, jų dalis jau spaudoje, spausdinama Vilniuje. Taigi, T. M. D. yra skolinga savo nariams už 1910 metus, kuriais nėra išleidusi jokios kningelės, bet neilgai laukus draugija galės atsiteisti sąnariams, suteikdama jiems naują laidą kun. Žilinsko raštų.

Rodą, poroje laikraščių mačiau išsireiškimus, jog neišpuola leisti raštus kun. Žilinsko, kadangi autorius yra dar jaunas ir gyvas. Bet čia nėra ką daug stebėtis iš tokių išsireiškimų, nes jų autoriai už poros mėnesių išsireikš atbulai, pasakydami, kad męs mokame pagerbti tik mirusius veikėjus, kuomet užmirštame gyvuosius.

Kun. Žilinsko raštų leidimu turime pasirūpinti, nes jų vertę iš anksto galime spręsti kiekvienas, bent iš to, jog žinome, kad kun. Žilinskas yra tikru Tėvynės mylėtoju — patriotu. Taipgi galime suprasti jo raštų vertę ir išto, kad tų raštų dalį neperleidžia cenzūra Rusijos viešpatijos. Pats kun. Ž. varginamas nesveikatos, vargsta Europoje norėdamas šiaip-taip pragyventi vaisiais savo plunksnos.

Po kun. Ž. raštų, Literatiškojo Komiteto globoje yra naujai atsiųsti didelės vertės du rankraščiai: **„Iš Biologijos ir Bakteriologijos sryties"** ir **„Motina, arba Zoologijos ruožai"**

Taigi, mieli Broliai, kaip matote, T. M. D. turi krūvą raštų prirengtų spaudai ir jau spausdinamų, kurie bus nariams dalinami trumpoje ateityje; tik dirbkite, idant juos uždirbtumėte. Stiprinkite apsilpusias kuopas ir tverkite naujas. Skolingiejie nariai, užsimokėkite savo skolas, nes, matote, kad tokios krūvos raštų išleidimui yra reikalingi piningai.

Gerbiamoji centro valdyba, pasikrutinkite, paraginkite narius prie darbo ir duokite jiems paveizdą, kaip reikia dirbti; tik ne tylėjimu, bet rankomis ir gyvuoju žodžiu.

Tikėdamas, jog šis mano raštelis tikrai bus pažadintoju prie darbo, T. M. D. narių, linkiu visiems geros energijos ir liekuosi su pagarba

TMD. Literatiško Komiteto narys,
V. S. Jokubynas.

KRASOS DĖŽUTĖ.

F. Mikelioniui: 1) Ačiu. 2) Apie dienraštį maža kas tikro žinoma.

A. Matukui, Vasneliui, Amurui: Raštelius apturėjome. Ačiu.

Žirgvaikiui: Peržiūrėjome fantaziją „Sapnai". Mintis, ką gi ir besakyti! — daili. Mūsų inteligentai ištikro nieko nedirba platinimui blaivystės. Bet labai nesurištai Tamsta šituos „sapnus" sutvėrėt. Reikia dar pasilavinti rašymo. Jei nepadėsite plunksnos, beabejonės, toliaus eisis geriau.

F. I. Salem: Visame pasaulyj iš yardo karalysčių yra 42, o respublikų 24. Iš karalysčių didžiausios yra žmonių skaitliumi: Chinija, Rusija, Anglija, Vokietija, etc. Iš respublikų didžiausi — Šiaurinė Amerika.

V. Liutkui: Nieko nepadarysi — da neišrasta būdo, kaip ilgus straipsnius galima but sutal-

Gali išgelbeti gyvasti.....

Viduriniai skausmai, slėgimas, diegliai, tankus ir skystas viduriavimas, virškinimo sugedimas — yra paprastais apsireiškimais dabartinėje metų dalyje. Tame yra pavojus, bet pagelba yra lengva, jeigu turi po ranka.

Severos Gyduoles nuo Greitosios

Palengvėjimas, intekmė ir sveikata greitai atsiranda po jo vartojimui. Atidėjimas gali reikšti tiek, kiek mirtis.

Parsiduoda pas Aptiekorius. Kaina 25c. ir 50c.

Kada Skilvis Reikalauja Pagelbos

APIE TAI LIUDIJA SEKANTI APSIREIŠKIMAI:

apetitas yra silpnas ar visai jo neturi,
virszkinimas sugedes,
skausta galva, riemuo, atsirugimas
jauti skausmus ir duszluma

Tokiame atsitikime yra reikalingas

Severos Skilvinis Kartumas

Yra tai kartu Gyduole ir Budas nno sudrut'mo
Sugražina apetitą
Sudrutina skilvi
Pagelbsti virškinimui ir valgio inemimui.

Visados iszeis ant sveikatos ir priduos jega.

Kaina $1.00

Parsiduoda aptiekose beveik VISUR.

Reikalauk, kad tau duotų tiktai Severos Gyduoles ir pasakyk „Ne", jeigu pirklys stengtųsi tau įduoti ką-kitą. Ištikimi gydymo patarimai per laišką kiekvienam DOVANAI.

W. F. SEVERA CO. CEDAR

pint į trumpas vietas, todel išdalinama laikraštyje per kelis numerius. Kas myli raštų skaitymą ir kas brangina spausdintą žodį, tas žino, kad sykį atspausdintas dalykas niekados nebebus atkartotas, todel laikraščių perskaitę nemėto, bet pasideda kitam sykiui pasiskaityt, arba jeigu negali rinkti laikraščio numerių, tai nors išsikarpo tuos straipsnius, kurie viename numeryj neužsibaigia, ir kai surenka iš visų, tada perskaito. Bet tie, kurie laikraščius mėto ir naikina tai vistiek jie rimtų straipsnių neskaitys, ar jie bus trumpi ar ilgi. Ne del tokių straipsniai ir spausdinasi. Jiems užtenka trumpų žinių ir sensacijų, ir ant nelaimės, dar didelė dalis yra tokių pas mus skaitytojų. Bet pagal jų ūpų negali laikraščiai pašokti.

A. Purviui: Pirmiaus apie Tamstų susižiedavimą buvo pranešta kaipo žinutė, o daugiaus rašyt apie tai jau būtų privatiškas apgarsinimas, už kuriuos paprastai laikraščiams reikia apmokėt.

Aš.: Be tikro parašo neindėsime, nes šitame atvejyj nėra ko slėptis po pseudonymu, — aiški teisybė.

M. Matulevičiui, Elizabeth: Neapsimoka su tuo „Keleivio" sandarbininku eiti į ginčus per laikraštį. Rašykite dažniau teisingas žinias, tada nupuls ir tie, kurie dumia vėją.

Kalnakasiui: Tamstos paaiškinimas prie p. A. D. užklausimo apie vaidenimąsi „nečystų dvasių" tik tiek paaiškina, kad iš Tamstų sutikto nakčia avino nebuvo koks velnias, bet paprastas paklydęs avinas. Tokių atsitikimų yra tūkstančiai. Ir visi atsitikimai su „gązdinimais, vaidenimais, pajuokais", etc. yra panašus į tą atsitikimą su avinu.

K. Jurgelioniui: Straipsnelis nors savo vietoj labai naudingas, bet delei jo ilgumo, mums nesuvartotinas. Beje, jis labjau rišasi su encyklopedijos sandarbininkais, kurie ir iš „Lietuvos" pasiskaitys.

NAUJI RAŠTAI.

Painiava. Žemaitė. „Lietuvos Ukininko" išleidimas N25. Vilnius. 1911. Pusl. 16. Kaina 5 kap.

Lietuvos Žemlapis su etnografijos siena. Spalvuotas, 19×17 colių. „Lietuvos Ūkininko" Bendrovės išleidimas.

Išėjo: „Draugija" N54. „Byrutė" N8.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Žemantauckas, 789 Bank str., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygininkas: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatiškas komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

EMIGRANTŲ SELPIMO KOMITETO ADRESAI:

Pirm. S. Jankauckas, 158 Newark st. Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Iid. V. Daunoras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.00, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa

NUOTARIOS.

Žmogus, kurs įsigija prieš kąnors nuotarias, kurs nenori klausyti faktų ir prirodymų, yra fanatikas. Nuotarios niekada nieko neprirodo, niekam nepagelbėja. Žmogus su nuotarioms yra aklas. Paprastai žmonės turi nuotarias prieš visokius vaistus, kurių daug fabrikuojama. Iš dalies tat išsiteisinama, bet kai kur — ne. Imkime, pavyzdžiui, Trinerio American Elixir of Bitter Wine. Mesk savo nuotarias šalin ir pamėgink: įsitikįsi, kad tasai vaistas sutaisytas iš gryniausio rauodnojo vyno, pilnai nusistovėjusio, ir parinktinių žolių, kuriąs paskui ir savo draugams patarsi vartoti nuo visokių vidurių ir pilvo ligų. Pamatysi, kad tai geriausias vaistas nuo vidurių užkietėjimo, nuo sunkios, skaudamos galvos, nuo reumatiškų ir neuralgiškų skaudėjimų, nuo nugaros skaudėjimo, dieglių ir mešlungių traukymų. Bematant, išnyks visos nuotarios. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland av., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Danilevičiaus, Alšininkų kaimo, Trakų pav., Vilniaus gub. 3 metai atgal gyveno New York City, ir ketino važiuoti į Vakarų (West) valstijas, o dabar nežinau kur jisai gyvena. Jei kas apie jį žino, tai malonės duoti žinią ant šio adreso:
Ignas Danilevičia,
P. O. Box 184, Larksville, Pa.
(35)

VISAI DYKAI!

Kas prisiųs 9c. markėmis dėl persiuntimo lėšų, tai aplaikys dykai 12 atvirų paveikslėlių su apskaitymais vertės 25c. ir 3 vyriškas ir 3 moteriškas spilkas, vertės $1.50. Aš ne prigavystę garsinu, bet norėdamas apsigarsinti savo biznį minėtus daiktus prisiųsiu dovanai, datirtum neteisybę pagarsįk šiame pat laikraštyje.
L. J. Gechus,
Box 382, Vancouver, Wash.

UŽ GERĄ, GERU UŽMOKA.

Ne pasigyrimas, bet teisingas žmonių pranešimas. Štai ką rašo išgydyti nuo sunkių ligų:

Guodotini Tamistos! Pranešu kad aš jau ėsu sveikas. Nuo tų vienų liekarstų pasveikau visai ir nebejaučiu niekur jokių skaudėjimų.

Dabar ašai sakau ir rašau padėkavonę už jūsų gerą daktarysta. Mano padėkavonė ir jūsų gerą gydymą tegul žino visi lietuviai. Ašai buvau susirgęs labai bloga liga ir šaukiausi prie daktaro Philadelphios M. Kliniko, tai sakau visiem savo pažystamiem, kad yra Phila. M. Klinikoj geriausias daktaras. Katrie tiktai sergate ir norite gerai ir greit išsigydyt, tad šaukitės prie Phila. M. Klinikos, o ten jus išgydys kogeriausiai, kopigiausiai, kaip mane išgydė, tad sakau kad jums ir išgydys, jei tik kada reiks daktariškos pagelbos, tad jau dabar žinosiu tikrai kur ją atrasti. Tokiem daktaram nereikia garsintis, nes juos garsina išgydyti žmonės, savo gerom padėkavonėm. Užtai ir aš, labai širdingai dėkavoju Philadelphios Medikal Klinikai.

Su pagarba
Geo. Petrauskas,
1815 Filmor st., Camden, N. J.

REIKALAUJAME
išsilavinusių gurbelių dirbėjų, išnešiotojų, prie varstotų ir finišerių. Darbas nuolatinis. Rašykite arba ateikite pas:
A. H. Lavietes & Co.,
Andove, Conn.

GERA PROGA DEL LIETUVIŲ.
Galite padaryti gerus pinigus pardavinėdami cigarus. Stationery gerai įrengtas, yra visokių mažmožių ir taipgi gazietų. Vieta apgyventa lietuviais. Dasižinokite pas:
Greenwald
280 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.
(33)

FRANAS KUPSTAS
užlaiko puikiausią Hotelį, skanus alus, gardi arielkėlė, visoki vynai, porteris ir kvepenti cigarai. Lietuviai nepamirškit savo tautietį.
63 W. Union & Maple St.,
NANTICOKE, PA.
(35)

Ant Pardavimo.
Iš priežasties ligos parsiduoda kriaučiška šapa. Biznis ger ai išdirbtas, pelno neša ant nedėlios $125.00 Dasižinokite po numeriu:
45 Grand St. 1st floor,
Brooklyn, N. Y.
(34)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.
Parsiduoda saliūnas ant 118 North 4th st., Brooklyn, N. Y. Priežastis pardavimo, nesutikimas poroje. Apie sąlygas sužinokite pas savininką, po šiuomi adresu:
118 North 4th st., Brooklyn, N. Y.

BIZNIS ANT PARDAVIMO!
Parsiduoda kriaučiškas biznis su keturiomis mašinomis ir kitais visiais intaisymais, kokie tik yra reikalingi prie siuvimo. Vieta indirbta, ir apgyventa lietuviais ir lenkais; biznis geras prekė pigi, renda gi- $18.00 į mėnesį už šapą ir ruimus. Norintieji kreipkitės šiuomi adresu:
Antanas Žukauskas,
80 Union Ave., cor. Stagg st.,
Brooklyn, N. Y.
(32)

PARSIDUODA LABAI PIGIAI.
Parsiduoda T. Lutkevicziaus hotelis ir saliūnas ant kertės Park ave. ir 6th St., pačiam viduryje miesto, labai puiki vieta dėl gero žmogaus. Saliūno laisniai yra užmokėti už metus laiko nuo 1 d. liepos (July) 1911 metų iki kitos 1 liepos, 1912 m. Nedėliomis sanai atidaryti per visą dieną. Pardavimo priežastis — nesveikata. Plačiau dasižinokite pas savininką:
500—6th St., Racine Wis.
Thomas Link,
Cor. Sixth st. and Park ave.,
Racine, Wis.

Pirmutinė žingeidi knigą.

Tie kurie nori gauti šitą knigą, turi pasirūpinti gauti du nauju skaitytoju, kurie užsirašys ant čielų metų „Vienybę Lietuvninkų". Taigi tas, kuris gaus du nauju skaitytoju ir prisiųs mums $4.00 (Money Order'riu ar apdraustame (registruotame) laiške aplaikys dovanai viršminėtą knigą — „Jubilėjinį Vien. Liet. numerį"—kurioje telpa 62 paveikslai mūsų įžymių rašytojų ir veikėjų; 58 straipsniai įvairio turinio — apysakos, eilės ir kt. Ta knigą yra pirmutinė savo rūšies lietuvių literaturoje, ir todėl gali būti žingeidi kiekvienam. Tačiaus, jeigu kartais nepasisektų gauti du nauju skaitytoju, tai prisiųskite mums 50 centų 2-centėmis markėmis ir gausite šią knigą. Laukiame užsakymų.

Su pagarba
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Į SKAITYTOJUS.

Gerbiamijei „Vien. Liet." skaitytojai, kurių prenumerata yra išsibaigus, ir kuriems išsiuntinėtos paragi-nimo kortelės, malonėkit atnaujinti prenumeratą, nes kitaip būsime priversti sulaikyti siuntinėję laikraštį. Permainydami adresą paduokit pirma senajį adresą, o paskui naujajį, ir tokiu būdu bus išvengiama klaidos siuntinėjime laikraščio. Permainydami adresą parašykite aiškiai — vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto vardą ir valstijos.

Su pagarba
„V. Liet." Administracija.

TIK ANT TRUMPO LAIKO!

Šiuomi pranešame visuomenei, kad tie, kurie da neturite historiško „Vien. Lietuvninkų" Jubilėjinio numerio", idant pasiskubintumėt, nes su šiuo mėnesiu užbaigiame siuntinėjimą. Prisiųskite 10c. markemis ir gausite „Jub. numerį", kurį galėsite pasiųsti į Lietuvą savo giminėms. arba savo draugams. Kreipkitės šiuomi adresu:
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st. Brooklyn NY.

PARSIDUODA.
Parsiduoda dveji namai — saliūnas ir barzdaskutyklė. Priežastis pardavimo, išvažiavimas į Texas. Vieta apgyventa lietuvių, lenkų ir slavokų.
Anton Grabowski,
301 W. Kinney st.,
Newark, N. J.
(32)

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlapiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

ANT SUDŽIOS

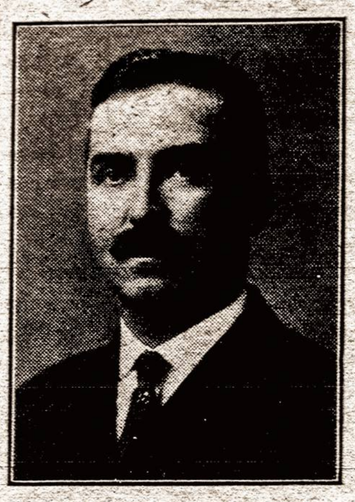

B. R. Jones
IŠ WILKES-BARRE, PA.
ant Luzernes Counto.
Piliečiai balsuokit rinkimo dienoje 30 Rugsėjo 1911 m.

W. Alfred Valentine

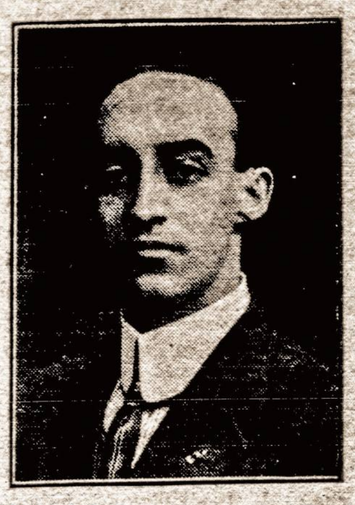

Tapo paskirtas per Sudą (Courąt)
PROKURATORIUM
(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.
Dabar storavojasi, idant taptų aprinktas ant viso termino.
Meldžia lietuvių piliečių balsuot dienoje rinkimų.
Nominacijos 30 Rugsėjo.

Konkursinis
Geograafijos VADOVELIS.
Skiriamas Lietuvos Mokyklai.
Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.
Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.
„Vienybe Lietuvninku"
SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.
Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje ieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduoda Laivakortes

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, rankvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

BALTIMORE, MD.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilėnas, 120 Grand st.,
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.,

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.
M. J. Damijonaitis, 3253 S. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 107 John st.,

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis 7 Columbia st.,

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 415 Middle st.,

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 9 Gorham st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.
J. Žemantauskas, 789 Bank st.,

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

BUKIE VYRAS
RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UZTRUCINTAS KRAUJAS.
ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE Iszmintingas Likie sveikas

DR. O'MALLEY BUDAS
Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai katrie pas mane dirbo, gal sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Offise.

Aš nedrukuoju jokių gromatų Ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę Gromatų nuo Ligonių iš visų šalių pasaulės kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2c, markę už knygutę padabintą paveikslais apie Supturą.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.
Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

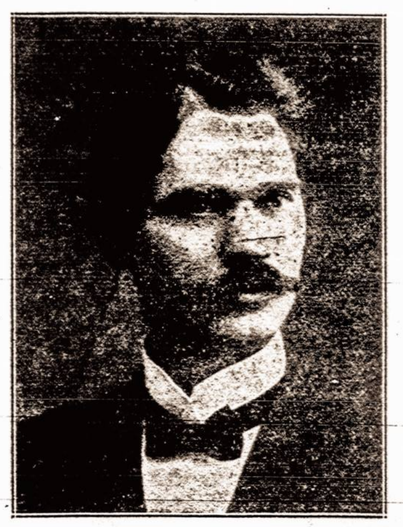

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3 00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:
J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

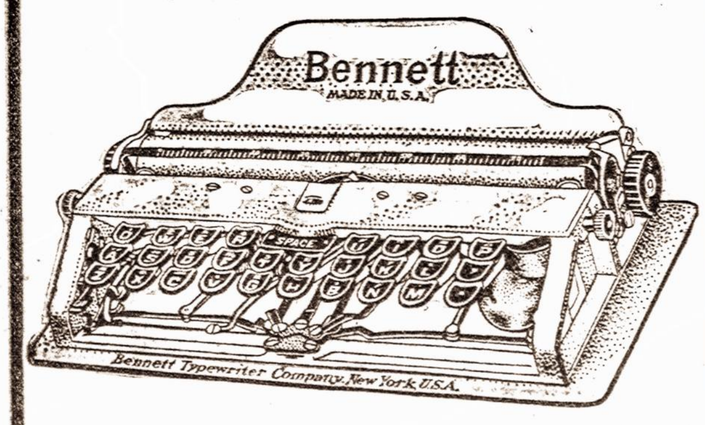

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimta tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Pardnoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju grėitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Klausyk Gero Patarimo
Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų tojižemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važinot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra dangiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su $50, o mys lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĖS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Čia raudasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mys žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precentė nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mys žemės Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mys reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.
J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.
120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA.
VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Atidžiai visu Lietuviu
LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry Str.
Reikale kreipkitės prie mys, o busite užganėdinti konogeriausiai.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištitryniau su
Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.
Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

TELEPHONE 1295 GREEPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Preke $7.00.

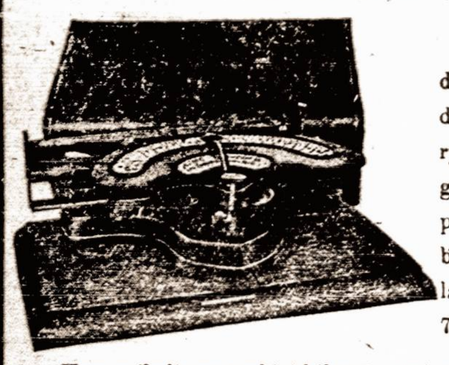

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... $2.00
O mašina..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukształis & Co.

120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Teisinga krautuvė, nes tikras lietuvis užlaiko.

Malonus viengenčiai: turiu sau už garbę pranešti jums, kad turiu krautuvę ir užlaikau daugybę tavoro. Pas mane galima gauti naujausios mados laikrodėlių, žiedų.

Kryželių, armonikų, skripkų ir visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų visokio skyriaus, drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, istoriškų ir maldakningių, visokių gražių poperų gromatoms rašyti su puikiais pasiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais; tuzinas už 25c., 5 tuz. už $1.00. Perkučiams 1.000 už $6.00. Magiškos kazyros, su kurioms galima į trumpą laiką išlošti daug pinigų—$3.00. Tai jei katrie norite mano naujo, didelio kataliogo, prisiųskite už 2c. stampą ir aplaikysit, kuriame telpa daugybė naudingų daiktų.

Malonėkite kreipkitis su šiokiais pirkiniais ant šio adreresо:

W. Waidelis,
112 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

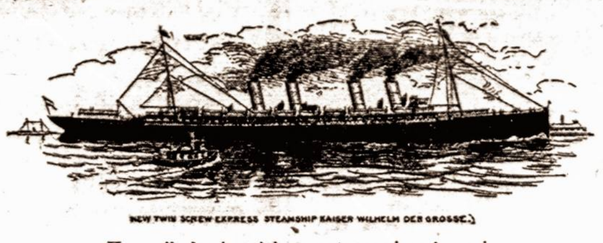

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškejimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

ŻMIJECZNIK

TOLIAUSIA NUEISI SU DIEVU IR TEISYBE

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiš skleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dė senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)

45 Broadway, New York, N. Y.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**

Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo nanjausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą
III klasa $29.
II „ 45.
I „ 52.

11½ dienų in Liepojų
III klasa $30.
II „ 47.
I „ 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
97 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugyščių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: — Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numeri ant pažiurcs dykai.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

PRANESZIMAS

Sveikatos Jieszkantiems!

Jeigu kiti daktarai taip pasekmingai išgydytų sergančius kaip kad PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOJE, tai ir jie būtų taip mylimi žmonių, taip populariški, jiem dėkavotų taip kaip iš daugybės išgydytų, nors kelios padėkavonės žmonių žodžiais kalba, neminint tokių padėkavonių už išgydytus nesveikumus, apie kurinos pacjentai nenori kad kas bent būtų žinoma.

Aš St. Suska turėjau didelius skaudėjimus ausyje, kilo skaudulliai arti metą laiko, gydžiausi pas daugelį daktarų bet be pasekmės. Kuomet atsilankiau gi prieg PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOS daktarų, tai į trumpą laiką man ausį ir galvos skaudėjimą visiškai išgydė. Dabar esu visiškai sveika ir labai dėkavoju PHILA. M. KLINIKAI. Su guodone —
St. Suska 2335 Calowhill St. Phila. Pa.

GUODOT. M. PHILA. KLINIKA.
Ilgai sirgau sunkumu krutinėje ir abelnu silpnumu skaudėjimu galvos ir didelio kosulio, nors gydžiausi pas keletą daktarų per ilgą laiką, bet niekas nemaczyjo. Jau buvau visai nusilpęs kad negalėjau nė lengvą darbą dirbti. Bet kaip atsišaukiau prie PHILA. M. KLINIKOS daktarų, tad manę į greitą laiką pilnai išgydė. Dabar jau galiu gerai dirbt ir sveikas esu, todėl širdingai dėkavoju už sveikatą.
J. MELNICZAKS. Coatesville, Pa.

GUODOTINI DAKTARAI.
Negaliu atidėkavoti Tamistoms už geradėjystę kurią man padarėte. Pas daug daktarų buvau, bet nieko nepagelbėjo. Kaip tik atsišaukiau prie Tamistų, gavau Jųs vaistus dabar antrus, tai tik pusę suvartojau, tai jau aš nejaučiu jokių skaudėjimų ir viskas jau gerai. Kada nors tik reikės daktariškos rodos, tai visada tiktai pas Jumis šauksiuos ir prašau neatsakyt.
Mag. Weiwerene, bx 64 Hardwick, Mass.

Kurie tik norit išsigydyt, tai pribūkite bei atsišaukit lietuv. kalboj o apturėsite tikrą pagelbą. Geras ir greitas atgavimas sveikatos, verta žygio. Jaigu dėl tolumo negalit pribūt asabiškai, tad parašykit, apturėsit rodą ir pagelbą sveikatai.

Jeigu liga neišgydoma, tad išeyk apturėsit teisingą pranešimą, nes čionais yra teisingas daktaras, kad lietuviam tarnautų ir gelbėtų nelaimingus iš ligos.

PHILA. M. KLINIKOJ, visokias ligas kaip vyrų taip moterų pasekmingai, gerai gydo; slaptas, užsikrečiamas ir visas ligas, kurios tik užpuola ant žmogaus kuno bei organizmo.

Visuomet kreipkitės šituo adresu:

The Phila. Medical Clinic 1117 Walnut St.
Philadelphia, Pa.

Val. ofiso: Nuo 10 ryt. ik 4 po piet. Nedėliom Nuo 10.30 ryto ik 3 po piet. Utarnikais ir Petnyčiom. Nuo 6 ik 8 vakare.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1103 Williamsburgh

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo iždе turi grynais piningais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wieus augszcziau „aminėtus daiktus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.